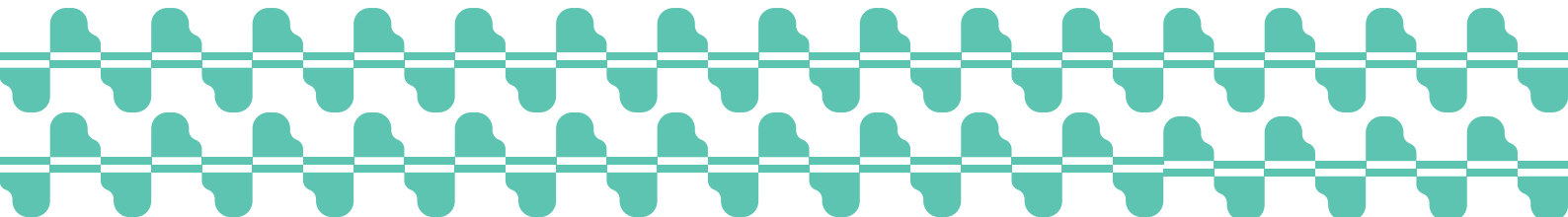

TALOUSARVIO 2025

KJ esitys - KH 14.10.2024

SISÄLTÖ

KAUPUNGINJOHTAJAN ESIPUHE	3
YLEISET LÄHTÖKOHDAT	4
<i>Kaupungin strategia</i>	4
KEHITYSNÄKYMÄT	12
<i>Järvenpään toimintaympäristö</i>	12
<i>Henkilöstöpolitiikka</i>	13
<i>Yleinen taloustilanne</i>	14
TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT	17
<i>Verotulot</i>	17
<i>Valtionosuudet</i>	18
<i>Toimintatuotot ja -kulut</i>	19
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot</i>	20
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	21
<i>Investoinnit, poistot ja alaskirjaukset</i>	21
<i>Lainamäärä ja tulo-rahoituksen riittävyys</i>	22
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	24
TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA RAKENNE	26
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen</i>	26
<i>Käyttötalousosa</i>	26
<i>Valtuuston sitovuus</i>	26
<i>Tuloslaskelmaosa</i>	28
<i>Investointiosa</i>	29
<i>Rahoitusosa</i>	30
<i>Raportointi</i>	31
<i>Kuntakonserni</i>	31
<i>Tilivelvolliset</i>	31
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	33
<i>Tarkastuslautakunta</i>	35
<i>Konsernipalvelut</i>	36
<i>Tilaomistus</i>	40
<i>Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue</i>	43
<i>Kotikuntakorvaukset</i>	49
<i>Hyvinvoinnin palvelualue</i>	50
<i>Työttömyysturva- ja työllisyysalueosuus</i>	55
<i>Kaupunkikehitys -palvelualue</i>	56
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset</i>	66
<i>Keski-Uudenmaan työllisyysalue</i>	68
<i>Järvenpään Vesi</i>	71
TULOSLASKELMAOSA.....	73
RAHOITUSOSA	74
INVESTOINTIOSA	75
<i>Maanosto ja -myynti</i>	76
<i>Talonrakennus</i>	76
<i>Kunnallistekniikan rakentaminen</i>	77
<i>Liikuntapaikkarakentaminen</i>	78
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	78
<i>ICT- ja irtaimistoinvestoinnit</i>	78
<i>Kehitysinvestoinnit</i>	79
<i>Järvenpään vesi</i>	80
KONSERNIYHTEISÖT	81
<i>Tytäryhteisöt</i>	81
<i>Kuntayhtymät</i>	81
<i>Konserniyhteisöjen tavoitteet ja seuranta</i>	82

LIITTEET 83

1. Järvenpään vesi liikelaitoksen talousarvio
2. Kooste riskikartoituksista
3. Konserniyhteisöjen tavoitteet 2025-28
4. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvio (täydennetään KH esitykseen)

KAUPUNGINJOHTAJAN ESIPUHE

Talousarviovalmistelu vuodelle 2025 on pitänyt sisällään julkisen talouden niukkuuden lisäksi myönteisiä käännteitä. Vielä keväällä arvioimme, että talouden tasapainottaminen edellyttää 0,3 prosenttiyksikön suuruista korotusta kunnallisveroon. Valmistelun aikana saimme pitkästä aikaa positiivisia signaaleja kevenevästä korkokehityksestä ja myönteisesti kehittyneistä valtionosuuksista.

Täsmentyneiden laskelmien vuoksi olemme voineet luopua esittämästä korotusta kunnallisveroon. Vuodelle 2026 muodostuu kuitenkin noin 0,1 prosenttiyksikön suuruinen sopeutustarve, jonka kattamiseen suhtaudun luottavaisesti: On syytä olettaa, että yleinen taloustilanne alkaa vähitellen elpyä ja johdonmukainen työskentely talouden ja toiminnan yhteensovittamiseksi etenee edelleen. Noudatamme tarkkuutta taloudessa, harkitsemme vaihtoehtoja korvausrekrytoinneissa ja suunnittelemme arkea viisaalla tavalla.

Tuleva vuosi on kiinnostava, jopa historiallinen.

Keväällä pidetään kunta- ja aluevaalit. Demokratia on kallis aarre, joka lunastaa oikeutuksensa mahdollisuudesta osallistua ja tahdosta tehdä niin. Yhtenä keskeisenä strategisena mittarinamme tarkastelemmekin juuri äänestysaktiivisuuden kehittymistä. Kunta- ja aluevaltuustoissa itse asiassa päätetään juuri niistä strategisen tason asioista, jotka ovat kaupunkilaista lähinnä.

Tulevana vuonna 2.1.2025 otamme vastuun Keski-Uudenmaan työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä. Tämä merkitsee meille haasteita, mutta myös valtavaa mahdollisuutta yhdistää kuntien elinkeino- ja työllisyyspalveluiden ja TE-toimistojen asiantuntijoiden osaamista uudella tavalla. Työ ei ole vuoden vaihteessa valmis – silloin vasta toden teolla alkaa aktiivinen oman työn kehittäminen. Tätä työtä tehdään yhdessä noin 130 uuden kollegan kanssa tavoitteena yhdistää työtä ja tekijöitä entistäkin joustavammin. Toivotan uudet työtoverit lämpimästi tervetulleeksi joukkoomme!

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden tuottaminen tehokkaasti ja taloudellisesti edellyttää mahdollisuutta kokeilla uusia tapoja tuottaa palveluita. Tässä keskeistä on purkaa toimintaa kahlitsevia normeja: työllisyys- ja elinkeinopalveluiden asiantuntijat ovat parhaita arvioimaan, millainen palvelu auttaa asiakasta tehokkaimmin. Normienpurkutalkoot eivät muutoinkaan ole vielä päämäärässään. Päin vastoin - normeja ja mitoitusta on paraikaa tulossa lisää perusopetukseen. Toivon sitovaan normitukseen pidättyvyyttä ja siten tilaa kuntakohtaisille ratkaisuille.

Kehitämme ohjelmatyötä tavoitteenamme koota strategiaa toimeenpanevia ohjelmia aiempaa selkeämmäksi, sisäiset hallinnolliset rajat ylittäväksi kokonaisuudeksi. Tavoitteenamme on johtaa kaupunkia kokonaisuutena ja yhteen, strategian mukaiseen suuntaan. Ohjelmien lukumäärä pienenee mutta niiden ohjausvaikutus kasvaa.

Järvenpäästä on ilo olla ylpeä! Tuusulanjärven rannasta nousee oikea kaupunki, metropolialueen pohjoinen keskus. Kasvava, kehittyvä, ihastuttava. Keväällä järjestetään pandemian vuoksi peruutettu Sibeliussinging –laulukilpailu. Sen ympärille muodostuu Sibelius-viikko, jonka toivon meidän kaikkien ottavan omaksemme. Saamme elävistä kulttuurijuuristamme iloa, valoa ja tunnettuutta.

Pidetään kaupungista ja kaupunkilaisista hyvää huolta - yhdessä!

Järvenpäässä 9.10.2024

Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

YLEISET LÄHTÖKOHDAT

Kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022 kokouksessaan kaupungin arvot, mission, vision ja painopisteet. Strategia ohjaa ja sitoo koko kuntakonsernia. Kaupungin strategian toteuttamista ohjaa strategiakartta, joka sisältää kuusi päämäärää. Strategiakarttaa voisi kuvata tiekartaksi, jolla varmistetaan, että kaupungin strategia toteutuu.

Järvenpäässä strategiset päämäärät ovat Kuntalain (KL §37) hengen mukaisia toiminnan pitkän aikavälin tavoitteita, joita arvioidaan ja seurataan. Strategiset päämäärät (J1-H1) on johdettu strategiasta ja ne on asetettu käyttäen neljää näkökulmaa: 1) järvenpääläiset, 2) talous ja vaikuttavuus, 3) prosessit ja 4) henkilöstö. Strategisten päämäärien mittaristot ovat luonteeltaan tuloksellisuusmittaristoja eivät niinkään yksittäisiä toimintaympäristön ilmiömittareita. Mittareiden tavoitetasot on asetettu sekä vuodelle 2026 että 2030. Pitkälle asetetut tavoitetasot osoittavat, mihin pyrimme ja samalla palvelevat kaupungin muuta suunnittelua. Keskipitkän aikavälin tavoitetasot antavat selkänöjaa sitovien tavoitteiden asettamisessa ja mahdollistavat väliarvioinnin toteuttamisen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet toteuttavat kaupungin strategisia päämääriä. Lautakunnat ovat esittäneet vuosien taloussuunnitelmaesityksissään valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi osana vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023-26 talousohjelmaa. Vuodelle 2024 alun perin asetettu tilaomistuksen tavoite ”kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan” ja konsernipalveluiden tavoite ”toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat” eivät ole toteutumassa aikataulussa, joten ne on edelleen sisällytetty alkavan kauden tavoitteisiin. Muilta osin tavoitteet eivät ole muuttuneet uudelle taloussuunnitelmakaudelle.

Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita toteutetaan edelleen käyttösuunnitelmiin kirjattavin strategisin toimenpitein. Nämä lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet konkretisoivat sen, millaisin askelin ja keinoin kaupungin sitovia tavoitteita käytännössä edistetään.

Strategisten päämäärien mittaristojen tilaa sekä sitovien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan osavuosikatsauksissa sekä tilinpäätösten toimintakertomuksissa.

Strategiakortit on esitetty kokonaisuudessaan ohessa.

Strategia- kartta

ARVOT

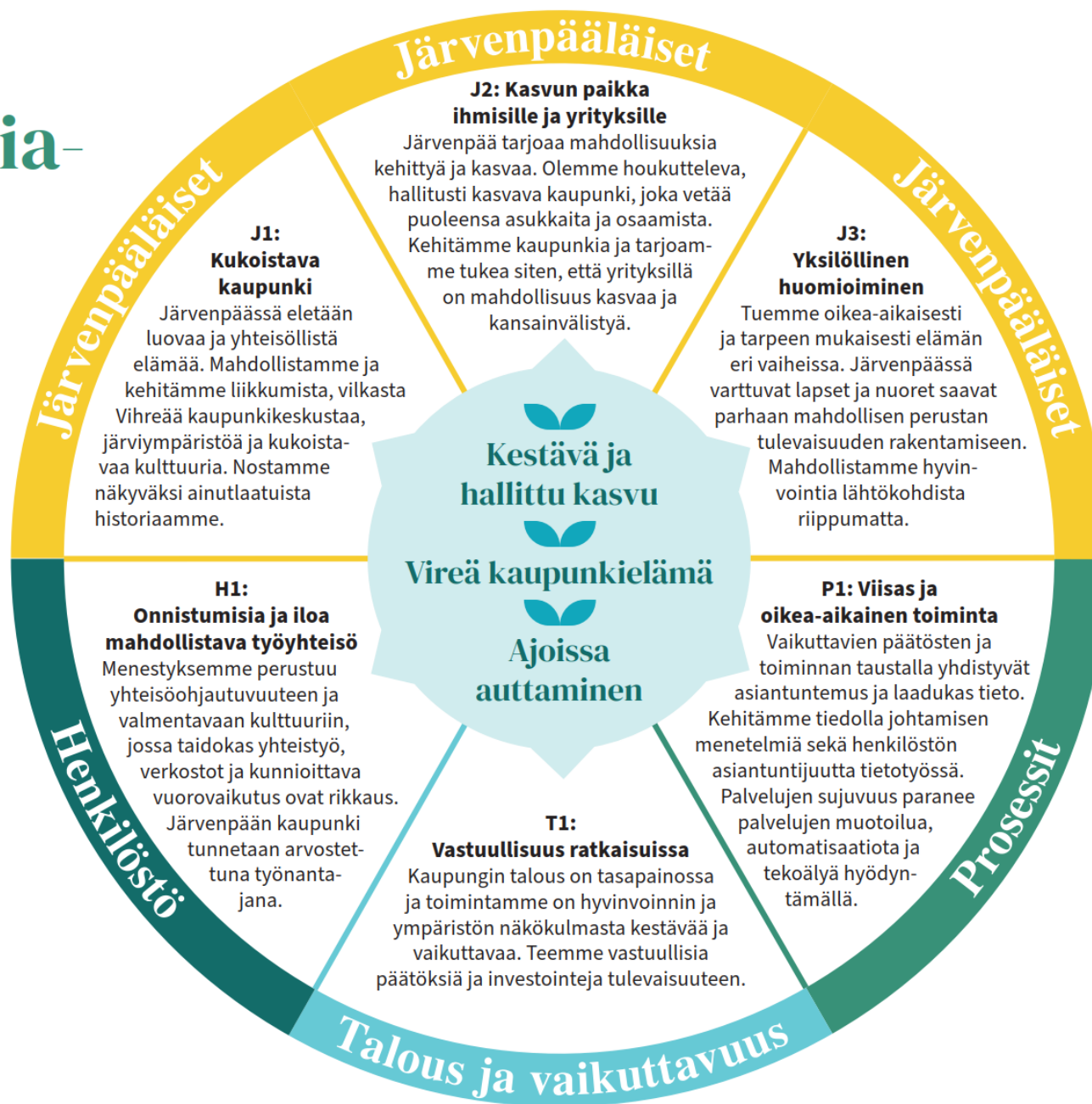
Oikeuden-
mukaisuus

Rohkeus

Vastuullisuus

VISIO

Järvenpääläiset voivat hyvin ja asiat hoituvat sujuvasti metropolialueen pohjoisessa keskuksessa.

MISSIO

Rakennamme yhdessä kaupunkia, jossa järvenpäälaisellä on turvalliset juuret ja kantavat siivet.

J1: Kukoistava kaupunki

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Järvenpäässä on matkailijoille riittävästi nähtävää ja vierailukohteita, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,3 (kaikki vast.)	3,5	3,8		
Keskustassa liikkuvien ihmisten määrän kasvu, % (Visitory-data)	2022 taso (kun valmis)	15 %	35 %		
Koen olevani osa järvenpääläistä yhteisöä, ka. 1–5 (Imagotutkimus)	2021: 3,46	3,6	3,8		
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % *PO 4. ja 5. lk Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (Kouluterveyskysely)	2021: 83,7 %; 96,4 %; 98,6 %; 95,1 %	85 %; 97 % 99 %; 96 %	85 %; 97 %; 99 %; 96 %		
Päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokoneiden osuus, % (Terve Suomi)	2020: 75,4 %	83 %	85 %		
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % (Terve Suomi)	2020: 56,2 %	47 %	40 %		
Osallisuuden kokemus: osallisuusindikaattori, asteikko 0-100 (Terve Suomi)	Uusi mittari (vuoden 2022 kyselystä)	Nousee lähtötasosta	Määritellään lähtötason pohjalta		
Äänestysprosentti kuntavaaleissa, % (vuosina 2025 ja 2029)	2021: 51,9	Max. 1,5 %-yks. alle koko maan tason	Max. 1 %-yks. alle koko maan tason		
1) Omaisuusrikosten määrä, 2) Väkivaltarikosten määrä (Poliisin tilastot)	2021: 1) 2588, 2) 336	1) 2300, 2) 280	1) 2000, 2) 220		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja
Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	x	x	x	x	Viestintäjohtaja

J2: Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Yleiskaavan 2040 toteutumisen mahdollistava väestönkasvu vuoteen 2030 asti (1.4%/v 2040)	31.12.2021: 45226	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (49800 as.)	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (53400 as.)		
Kasvavien yritysten määrä, kpl (liikevaihtoaan >5 % kasvattaneiden yritysten määrä, liikevaihto > 50 000 e/v.)	2021: 364	440	530		
Verotulojen kasvu vähintään ka. vuodessa, %	2021: 9,9 % (veronkorot. oikaistu 6,1 %)	4,3 % (oikaistu 4,4 %)	3,0 %		
Valmistuvat asunnot, lkm/vuodessa * MAL-sopimus ja asunto-ohjelma ohjaavat asuntomäärää.	2021: 576	*560-730 as./v.	*560-710 as./v.		
Nuorisotyöttömyys: 15-24 -vuotiaiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)	31.12.2021: Jpää 13,7 %; *Keski-Uusimaa ka. 12,2 %	12 %	10 %		
Työttömyysaste: 15-74-vuotiaiden työttömien osuus saman ikäisestä työvoimasta, % (*Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula)	31.12.2021: Jpää 9,4 %; *Keski-Uusimaa ka. 9,3 %	9 %	8,5 %		
Työpaikkaomavaraisuusaste, %	2020: 65 %	69 %	73 %		
Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu, %	2020: 9100 yks. työpaikkaa	1,5 %/v (9950)	1.5 %/v (10400)		
Järvenpään koulutustaso (Tilastokeskus) 1) Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneestä väestöstä, % 2) Korkeakoulu- tai tutkija-asteen suorittaneiden osuus 20-vuotta täyttäneestä väestöstä, %	31.12.2020: 1) 74,9 % 2) 26,4 %	1) 77 % 2) 28,5 %	1) 79 % 2) 30,5 %		
Järvenpään Opiston opiskelijamäärä, kurssilaiset	2022: 9400 kurssilaista	11600	12800		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	x	x	x	x	HYVO-johtaja

J3: Yksilöllinen huomioiminen

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Kelpoisen henkilöstön osuus perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, % (pl. ohjaajat/avustajat/hanketyöntekijät/sivutoimiset tuntiopettajat)	20.9.2021: PO 87 % 30.4.2021: VAKA 91 %	PO 90 % VAKA 93 %	PO 93 % VAKA 95 %		
Lapseni oppimista tuetaan riittävästi, ka. 1-5 (perusopetuksen huoltajakysely)	2021: 3,8	4,0	4,3		
Lapseni kasvua, kehitystä ja oppimista tuetaan riittävästi ja oikea-aikaisesti, ka. 1-5 (VAKAn huoltajakysely)	2022: 4,3	4,5	4,7		
Positiivinen mielenterveys-mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p, ka. (Terve Suomi)	2020: 24,1	25	26		
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus, % (Terve Suomi)	56,5 %	60 %	65 %		
Tyytyväinen elämäänsä, % *PO 4. ja 5. lk Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % *PO 8. ja 9. lk; lukio; aol (Kouluterveyskysely)	2021: 83,4 %; 64,7 %; 69,3 %; 68 %	85 %; 66 %; 70 %; 70; %	86 %; 70 %; 72 %; 72 %		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	x	x	x	x	OPKA-johtaja
Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja
Painotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	x	x	x	x	HYVO-johtaja

P1: Viisas ja oikea-aikainen toiminta

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Järvenpäässä pyritään ottamaan kaupunkilaiset mukaan kaupungin kehittämiseen, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	v. 2021: 3,04	3,3	3,7		
Olen järvenpääläisenä tyytyväinen kunnan päätöksentekoon, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	Uusi mittari	3,3	3,7		
Arkielämän asioiden hoito Järvenpäässä sujuu hyvin ja helposti, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	3,85	4,0	4,3		
Asiakastytyväisyys sähköisen asioinnin palveluihin, kokonaisarvosana (Net Promoter Score)	uusi mittari (kehittelyssä)	70% maksimiarvosta	80 % maksimiarvosta		
Niiden osuus, jotka ovat tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin, % (Terve Suomi)	85,1 %	85,5 %	86 %		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat.	x	x			hallintojohtaja
Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	x	x	x	x	hallintojohtaja
Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	x	x	x	x	tietohallintojohtaja
Lasten asemaa vahvistetaan kehittämällä lapsivaikutusten ennakoarviointia ja järjestämällä LAVA-koulutusta.	x	x			hallintojohtaja
Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	x	x	x	x	henkilöstöjohtaja

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	TP2021: 315 (yht. 14,2 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)		
Lainamäärä, e/asukas	TP2021: 4793 (yht. 216,8 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)		
Tuusulanjärven veden laatu	2019: tyydyttävä	tyydyttävä+	hyvä		
Alueellinen viherkerroin	uusi mittari	työkalun käyttöönotto	riittävä viherinfra varmistettu		
HYTE-kerroin, e/asukas (Sotkanet)	2021: 17,8 e/asukas	+ 10 %	+ 10 %		
Kaupungin toiminnassa syntyvät sekajätteet (Ympäristövahti), %	2021: 1042 tonnia	- 5 % (990 t)	- 4 % (950 t)		
Kaupungin toiminnassa syntyvät biojätteet (Ympäristövahti), %	2021: 160 tonnia	- 5 % (152 t)	-4 % (146 t)		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Edistämme ympäristöystävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Resurssiviisauden tiekartan mukaiset toimenpiteet etenevät.	x	x	x	x	KAUKE-johtaja
Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	x	x			Talousjohtaja
Tilatehokkuus paranee.	x	x	x	x	Talousjohtaja
Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	x	x	x	x	HYVO-johtaja

H1: Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö

Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2030		
Ongelmatilanteessa saan tukea toisilta, ka. 1- 5 (TYHY-kysely)	Uusi mittari	4	4,5		
Olen innostunut työstäni: muutaman kerran viikossa tai päivittäin, % (TYHY-kysely)	2020: 81 %	85%	90 %		
Voin vaikuttaa työtäni koskeviin asioihin, ka. 1-5 (TYHY-kysely)	2020: 3,6	4	4,3		
Työyhteisömme työskentelee tavoitteellisesti ja tuloksellisesti: melko tai täysin samaa mieltä, % (TYHY-kysely)	2020: 81,8 %	85%	88 %		
Suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavalle, % (TYHY-kysely)	2020: 74,2 %	75 %	80 %		
Järvenpään kaupunki on tai olisi houkutteleva työnantaja, ka. 1-5 (Imagotutkimus)	2021: 2,89	3,5	3,8		
Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripäivää vuodessa/työntekijä (palkkajärjestelmä)	2020 13,6; 2021 12,6	11,5	10,5		
Olen tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan % (TYHY-kysely)	2020: 3,2	3,5	3,8		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2023	2024	2025	2026	Vastuu
Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempää			x		Henkilöstöjohtaja
Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	x	x	x	x	Henkilöstöjohtaja
Yhteisöohjautuvuuden toimintamalleja kehitetään	x	x			Henkilöstöjohtaja
Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu		x	x		Henkilöstöjohtaja

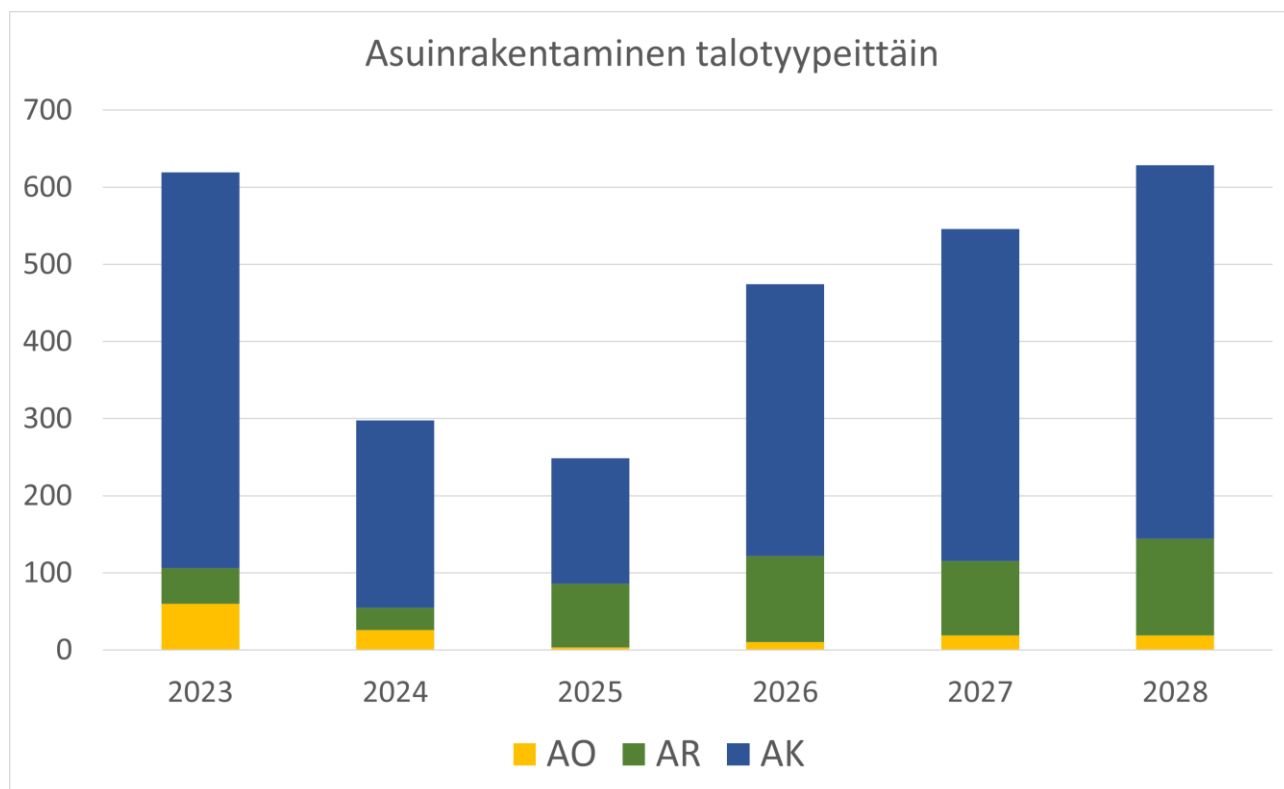
KEHITYSNÄKYMÄT

Järvenpään toimintaympäristö

Asuntoja on valmistunut vuosina 2020-2023 keskimäärin yli 670 vuodessa. Päätymässä olevassa kauden 2020-2023 MAL-sopimuksessa asuntotuotantotavoitteena on Järvenpäässä ollut 566 asuntoa vuodessa. MAL-sopimus vuosille 2024-2027 hyväksyttäneen vielä vuoden 2024 aikana.

Asuntorakentamisen tilanne on edelleen haastava. Haettujen rakennuslupien ja uusien rakennushankkeiden aloitusmäärät ovat pysyneet alhaisella tasolla. Korot ovat laskusuunnassa ja tämä antaa myönteisiä viitteitä rakentamiselle nykyhetken verrattuna. Kaupunkikehitys käy aktiivisia neuvotteluja rakentajien kanssa tulevien hankkeiden liikkeelle lähdestä.

Rakentamisennuste talotyypeittäin 2023-28 (kevät 2024)

Järvenpään väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 46 490 asukasta ja väkiluku kasvoi vuonna 2023 860 asukkaalla eli 1,9 %. Kuluvana vuonna kasvu on hidastunut. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan väestö oli elokuun loppuun mennessä kasvanut 46 804 asukasta eli kasvua oli 314 asukasta eli 0,7 %. Kasvu on lähes yksinomaan aiheutunut maahanmuuttovoitosta. Kevään väestöennusteen mukaan Järvenpäässä olisi vuoden loppuun mennessä 46 832 asukasta.

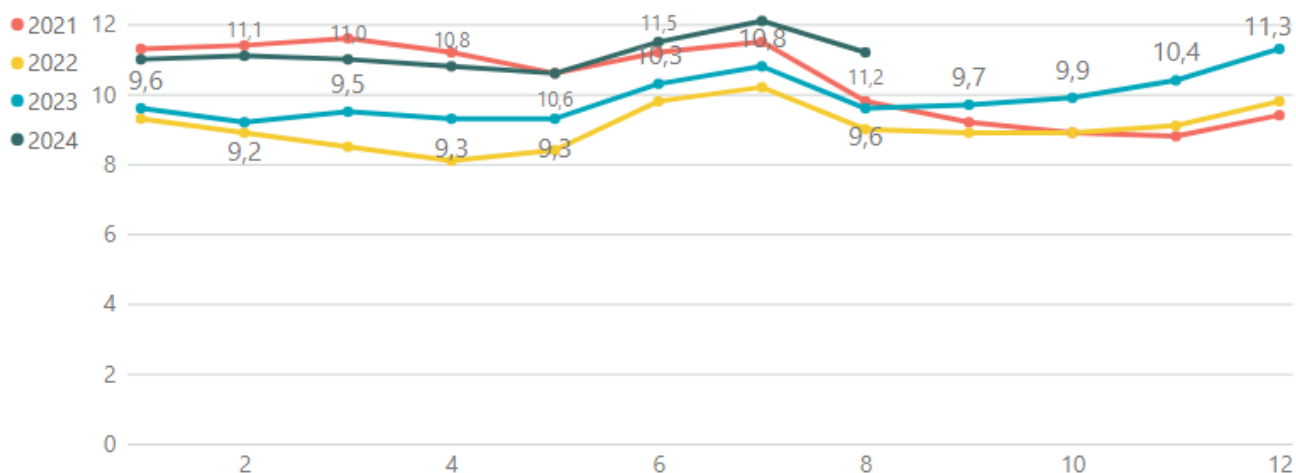
Järvenpääläisten määrä on kasvanut viime vuosina nopeaa tahtia. Kasvun odotetaan jatkuvan myös taloussuunnitelmakaudella, joskin rakentamisen hidastuminen voi hidastaa kasvua ennakoidusta. Tulevien vuosien kasvu kohdistuu erityisesti vanhempiin ikäluokkiin. Syntyneiden määrä jää suhteellisen matalaksi, joten alle kouluikäisten määrä kasvaa suunnitelmakaudella maltillisesti ja kouluikäisten määrä jopa laskee.

Väestösuunnite 2021-28 ikäryhmittäin (kevät 2024)

Ikä	v 2021	v 2022	v 2023	enn 2024	enn 2025	enn 2026	enn 2027	enn 2028	Muutos 2023-28
0-6	3 263	3 234	3 167	3 146	3 136	3 171	3 215	3 205	38
7-15	4 769	4 798	4 952	4 847	4 740	4 656	4 564	4 559	-393
16-18	1 606	1 629	1 594	1 654	1 681	1 744	1 733	1 733	139
19-64	26 833	26 949	27 489	27 598	27 443	27 524	27 760	28 114	625
65-74	5 226	5 213	5 178	5 197	5 263	5 357	5 436	5 543	365
75+	3 529	3 807	4 110	4 390	4 632	4 876	5 134	5 336	1 226
Yhteensä	45 226	45 630	46 490	46 832	46 895	47 327	47 842	48 490	2 000
Muutos	771	404	860	342	63	432	515	647	
Muutos-%	1,7 %	0,9 %	1,9 %	0,7 %	0,1 %	0,9 %	1,1 %	1,4 %	

Järvenpään työttömyys on ollut vuosittain kasvussa koronan aiheuttaman työttömyyden toipumisen jälkeen. Vuoden 2023 lopussa Järvenpään työttömyysaste oli 11,3 %. Elokuussa 2024 Järvenpään työttömyysaste oli 11,2 % ja työttömiä työnhakijoita 2474, mikä on 333 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut, mikä näkyy kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuna. Elokuussa 2024 pitkäaikaistyöttömiä oli 1070 eli 115 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Sama trendi on myös nuorisotyöttömyydessä ja avoimien työpaikkojen määrät ovat puolestaan merkittävästi vähentyneet.

Koko maan tasolla työttömyysasteen arvioidaan kasvavan vuoden 2024 aikana ja kääntyvän sen jälkeen hitaaseen laskuun.

Työttömyysaste

Henkilöstöpolitiikka

Järvenpään kaupungin henkilöstöpolitiikka perustuu kaupungin strategiaan. Järvenpään kaupunki haluaa työnantajana olla arvojensa mukainen: oikeudenmukainen, rohkea ja vastuullinen. Tavoitteenamme ovat onnistumisia ja iloa mahdollistavat työyhteisöt. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen on jo vuosia muodostanut vankan perustan kaupunkimme onnistumiselle niin palvelutuotannon järjestämisessä kuin henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa.

Taloussuunnitelmavuosina panostamme erityisesti työkykyjohtamisen kehittämiseen tavoitteena sairauspoissaolojen ja niistä aiheutuvien kustannusten alentaminen. Toisena painopisteenä on valtiolta siirtyvien työntekijöiden kulttuurinen soveltaminen osaksi kaupunkimme työyhteisöä Järvenpään toimissa 1.1.2025 alkaen Keski-Uudenmaan työllisyysalueen henkilöstön työnantajana. Myös palkkauksen

ja palkkausjärjestelmien kehittäminen ovat edelleen tärkeitä henkilöstöpoliittisia tavoitteita, jotka tämentyvät valtakunnallisten sopimusneuvottelujen ja paikallisen yhteistoiminnan tuloksena.

Kaupungilla oli 1574 työntekijää 31.12.2023. Työntekijöistä suurin osa sijoittuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (noin 2/3). Keski-Uudenmaan työllisyysalueen aloittamisen myötä henkilöstömme kasvaa yli 130 työntekijällä.

Yleinen taloustilanne

Valtionvarainministeriö arvioi syksyn taloudellisessa katsauksessaan, että Suomen talouden taantumun pohja on ohitettu, vaikkakin talous supistuu 0,2 % vuonna 2024 (VM taloudellinen katsaus Syksy 2024). Suomen talous on kehittynyt viime vuosina selvästi muuta euroaluetta heikommin. Suomessa tuotanto on laskenut hintojen ja korkojen nousun seurauksena muita euromaita enemmän ja Venäjän hyökkäyssodan suorat vaikutukset ovat olleet Suomessa suuremmat kuin euroalueen maissa keskimäärin.

Inflaation hidastuminen, korkojen kääntyminen laskuun sekä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehitys lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta ja myös investointien arvioidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2025. Valtionvarainministeriön arvion mukaan bruttokansantuote kasvaa vuonna 2025 1,7 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Vuosina 2027-28 kasvu jää hyvin maltilliseksi ollen vain 1,3-1,2 % vuodessa.

Työllisyys on laskenut kuluvana vuonna arviolta 72,8 prosenttiin, mutta VM ennakoi työllisyyden kääntyvän kasvuun vuodesta 2025 alkaen kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuonna 2025 työllisyysasteen arvioidaan nousevan 73,1 prosenttiin ja työttömyysasteen laskevan 7,6 prosenttiin. Työttömyysennuste on kuitenkin yli prosenttiyksikön korkeammalla tasolla kuin vuosi sitten arvioitiin.

Suhdanne-ennusteissa on edelleen useita riskejä, jotka toteutuessaan voivat hidastaa euroalueen ja maailmantalouden elpymistä. Geopoliittisten jännitteiden kiristyminen saattaa tuottaa negatiivisia kehityskulkuja. Kansainvälisen talouden hitaampi kasvu vähentäisi entisestään suomalaisten yritysten mahdollisuuksia viennin lisäämiseen. Suomessa rakentamisen lama voi pitkittyä ja työllisyys elpyä ennustettua hitaammin, mikä hidastaa kulutuksen ja edelleen koko talouden kasvua. Useat ennustelaitokset arvioivat riskit valtiovarainministeriötä suuremmiksi ja odottavat heikompaa talouskehitystä. Esimerkiksi Suomen Pankin väliennuste (16.9.2024) toteaa talouden toipumisen olevan tahmeaa ja ennakoi kuluvalla vuodelle talouden supistumista 0,5 % ja vuodelle 2025 vain 1,1 % kasvua.

Julkisen talouden tilanne on heikko. Kuluvana vuonna julkisen talouden alijäämä on 3,7 prosenttia bruttokansantuotteesta ja pysyy 3,2 prosentissa 2025. Velkasuhde kasvaa jatkuvasti ollen 86 prosenttia vuonna 2028.

Keskeiset ennusteet 2020-28 (lähde: VM Taloudellinen katsaus syksy 2024)

Tunnusluku	2021	2022	2023	2024E	2025E	2026E	2027E	2028E
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	3,2	1,6	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Bruttokansantuote, mrd. euroa	251	269	275	279	290	301	312	323
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
Työllisyysaste (15-64-vuotiaat)	72,3	73,8	73,6	72,8	73,1	74,1	75,0	75,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	2,2	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,4	2,4	4,2	2,9	3,4	3,1	3,0	3,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	-2,9	-0,8	-2,9	-3,7	-3,2	-2,6	-2,3	-2,1
Julkisyhteisöjen bruttovelka, % BKT:sta	72,5	72,9	76,6	81,7	84,0	84,8	85,2	86,0
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,5	0,3	3,4	3,7	2,5	2,0	2,0	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,1	1,7	3,0	2,9	2,7	2,7	2,6	2,6

Valtiovarainministeriö arvioi kuntatalouden heikkenevän jyrkästi vuonna 2024, kun verorahoitus vähenee verohäntien poistuessa. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino kasvaa kuluvan vuoden miljardin euron negatiivisesta toiminnan ja investointien rahavirrasta 1,9-2,1 miljardiin vuosina 2025-28.

Epätasapainoa lisää verotulojen kasvun hidastuminen suhdannekehityksen seurauksena, sekä erityisesti kasvavat kustannukset, investointipaineet ja sote-uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ja takaisinperinnät.

VM arvioi verotulojen kasvavan kohtalaisesti vuonna 2025. Osaltaan suotuisa kehitys johtuu veroperustemuutoksista, jotka kasvattavat kunnille tilitettäviä veroja. Veroperustemuutoksia vastaava tulokasvu leikataan valtionosuuksissa maksettavista veromenetysten kompensatioista, joten kasvu ei tosiasiallisesti lisää kuntien käytössä olevaa verorahoitusta. Talouden kasvunäkymien ollessa maltillisia jää myös kunnallis- ja yhteisöverotulojen kasvu matalaksi.

Hallitusohjelmaan sisältyy niin kuntien tehtäviä ja rahoitusta lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuuksia. Valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, kun TE-palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuutta kasvatetaan. Toisaalta kunnilta peritään vuosina 2025-27 takautuvasti kunnille maksettuja, sotelle rahoituslaskelmien perusteella kuuluvaa valtionosuutta, mikä heikentää kuntien rahoitusasemaa, minkä lisäksi valtionosuutta pienentävät pysyvät sote-uudistuksen mukaiset valtionosuusleikkaukset. Valtionosuuksia leikataan jo vuonna 2025 myös normipurkujen nimissä, vaikka leikkausta vastaavista tehtävien vähennyksistä ei ole päätöksiä olemassa. Hallitus on sitoutunut uusien ja laajenevien tehtävien täysimääräiseen rahoittamiseen koko kuntakentän tasolla, mikä ei käytännön tasolla kuitenkaan näytä toteutuvan.

VM:n arvion mukaan kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 2025 3,4 % ja keskimäärin 3,1 % vuosina 2026-28. Kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat erityisesti kunta-alan ansiotason nousu, jonka oletetaan olevan vuosina 2025-27 hieman yleistä ansiokehitystä nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Lisäksi TE-palvelujen siirtyminen kuntien tehtäväksi ja työttömyysetuusvastuiden laajeneminen aiheuttaa vuodelle 2025 poikkeuksellisen menokasvun.

VM:n painelaskelman mukaisesti kuntien tuloissa ja menoissa on merkittävä epätasapaino, joka kaventaminen edellyttää veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkot on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntien vuosikatteet eivät riitä vuosina 2025-28 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Kunnallisveron korotuspaine kasvaa koko maan tasolla tarkastelukauden loppua kohden. Tilanne tasoittuu jonkin verran vuonna 2028, kun vuoden 2023 valtionosuuksien takaisinperintä ja hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuksien indeksijarru poistuvat. Kunnallisveroprosentteihin ennakoidaan kohdistuvan nousupainetta kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2025-28 keskimäärin 1,4-0,8 %-yksikköä.

Kaupungin tulosennuste vuodelle 2024 on 5,8 miljoonaa euroa alijäämäinen, mikä on 2 miljoonaa euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Alijäämän kasvu johtuu heikentyneestä yhteisöverotuloennusteesta ja soteleikkurin myötä alkuperäistä talousarviota pienemmistä valtionosuuksista, vaikkakin korjaavat valtionosuuspäätökset ovat lisänneet valtionosuuksia vuoden aikana. Myös vuoden aikana heikentyneet palvelualueiden toimintakatteet, hiipuneen rakentamisen vaikutukset maanmyynteihin ja maankäyttökorvauksiin, sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden ja kotikuntakorvausten kasvu lisäävät alijäämää. Tulosennustetta parantaa talousarviota suuremmat kotoutumiskorvaukset, maanvuokratuotot, Keusoten lopputilitys sekä pienempinä toteutuvat rahoituskulut ja poistot.

Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2023 lopussa oli 20,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 lopussa viimeisimmän tilinpäätösennusteen toteutuessa ylijäämä on 14,3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2025 kaupungin tulos on 0,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupungin tilannetta heikentää valtionosuuksiin sote-uudistuksen jäljiltä tehdyt valtionosuusleikkaukset ja yhteisöverotulojen heikko kehitys. Oman haasteensa tuovat lakimuutosten myötä lisääntyvät tehtävät, kasvaneet palvelutarpeet ja edelleen jatkuvat rakentamisen hidastumisen vaikutukset tulovirtoihin. Käytännössä ylijäämän mahdollistaa jälkijättöisesti saatavat kertaluontoiset valtionosuudet valmistavasta opetuksesta, jotka lisäävät

rahoitusta vuonna 2025 jopa 1,2 miljoonalla eurolla vuoden 2024 tasoon verrattuna, sekä laskevat rahoituskulut.

Kaupungin tulos on hienoisesti ylijäämäinen kaikkina taloussuunnitelmavuosina. Ylijäämien saavuttaminen edellyttää aiempina vuosina toteutumatta jääneiden sopeutusten kirkistamista taloussuunnitelman mukaisesti. Vuodesta 2025 alkaen toimintakatteisiin sisältyy 200 000 euroa palvelualueille kohdennettua sopeutusvelvoitetta, joka täydentää aiempia yli 13 miljoonan euron toimintakateparannukseen tähdänneitä rakenteellisia sopeutuksia. Vuosien 2025 (0,4 Me) ja 2026 (0,1Me) ylijäämät ovat nimellisiä, joten pienetkin määrärahaylitykset kääntävät tuloksen alijäämäiseksi.

Taloussuunnitelman mukainen vuosien 2025-26 ylijäämä ei ole riittävä strategiassa asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Mikäli sekä vuodelle 2026 että vuodelle 2030 asetetut tavoitteet taseen kertynyttä ylijäämää ja lainakantaa koskevat tavoitteet halutaan saavuttaa, eikä talouskehityksessä tai kaupungin rahoitusohjelmassa esim. valtionosuusuudistuksen seurauksena tapahdu oleellisia parannuksia, joudutaan vuonna 2026 talousarviota valmisteltaessa hakemaan keinot, joilla taloutta tasapainotetaan noin 0,1 %-yksikön kunnallisveron korotuksen tuottoa vastaavasti.

Kaupungin lainamäärä kasvaa talousohjelmakaudella aiempia vuosia hitaammin tehtyjen investointikarsintojen ja hankeaikataulujen uudelleenarviointien ansiosta. Uutta lainaa nostetaan taloussuunnitelmakaudella yhteensä 30 miljoonaa euroa, mikä on selvästi lähivuosien velkaantumista hitaampaa. Lainakanta saavuttaa huippunsa vuonna 2028, minkä jälkeen lainakanta kääntyy laskuun ja tulo-rahoitus riittää myös lainojen lyhennyksiin.

Tilikauden yli/alijäämän ja lainakannan arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

	1000e	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	2026	2027	2028
Tilikauden yli/alijäämä		9 917	-5 760	422	88	2 236	5 655
Taseen kumulatiivinen yli-/alijäämä		20 108	14 348	14 770	14 858	17 094	22 749
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, €/asukas		433	306	315	314	357	469
Lainamäärä		254 751	266 114	272 288	272 168	289 806	296 295
Lainamäärä €/asukas		5 480	5 682	5 806	5 751	6 058	6 110

TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT

Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat kaupungin strategiassa asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa otetaan huomioon koko kaupunkikonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla tiiviisti kaupungin strategiaan.

Verorahoituksessa on huomioitu valtionvarainministeriön syyskuussa 2024 julkaisemat ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2025 sekä suunnitelmavuosien osalta syksyn 2024 kuntatalousohjelman painelaskurin valtionosuustiedot. Laskelmat sisältävät sote-uudistuksen aiheuttamat muutokset verorahoitukseen lopullisten laskelmien mukaisesti. Myös TE-uudistuksen vaikutukset verorahoitukseen ja moneihin on huomioituna laskelmissa. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden perusopetukseen valmistavan opetuksen kehitystä on ennakoitu erillisellä laskelmalla. Lopulliset vuoden 2025 valtionosuuspäätökset tehdään joulukuun lopulla.

Laskelmissa ei ole huomioitu vuonna 2026 voimaantulevaa valtionosuusuudistusta, joka on vielä valmis-teilla eikä kuntakohtaisia laskelmia ole saatavilla. Uudistus ei ole lisäämässä koko maan tasolla valtionosuusrahoitusta, mutta valtionosuuskriteerien muuttuessa myös kuntakohtaiset valtionosuudet tulevat muuttumaan.

Verotulot

Kaupunginvaltuusto päättää veroperusteista erikseen vuosittain marraskuussa talousarviokäsittelyn yhteydessä. Taloussuunnitelmaan ei sisälly muutoksia veroperusteisiin, vaan kaikki veroprosentit esitetään pidettävän ennallaan.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä oleva kiinteistöverouudistus jatkuu taloussuunnittelukaudella. Uudistus tulee muuttamaan kiinteistöverotulokertymiä kiinteistöjen arvotuseriaatteiden muuttuessa. Uudistuksen etenemisestä ei ole viime aikoina saatu uutta tietoa, mutta tämänhetkinen arvio on, että muutos astuu voimaan 2027. Arvioita uudistuksen kuntakohtaisista talousvaikutuksista ei ole käytettävissä.

VEROPROSENTIT %	Vaihtelu- väli	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028
Tulovero		7,60	7,60	7,60	7,60	7,60
Kiinteistöverot:						
Yleinen maapohjan	1,30-2,00	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Yleinen rakennuksien	0,93-2,00	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	0,93-2,00	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,00-6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 -	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Hidas talouskasvu ja kasvanut työttömyys heikentää kunnallisvero- ja yhteisöverotulokertymiä. Kunnallisverotulot ovat kuitenkin kuluvana vuonna toteutuneet hieman talousarviota parempina, millä on vaikutusta myös tulevien vuosien arvioihin. Maan hallituksen esittämät veroperustemuutokset lisäävät kuntien verotuloja. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä lisää kuntien verotuloja, mutta koska valtionosuuksiin on tehty vastaava vähennys, ei muutoksella ole vaikutusta verorahoituksen määrään. Ensi vuodesta alkaen alenevat, vähennyskelpoiset työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksut, parantavat myös kunnallisveron tuottoa.

Yhteisöverotulojen kehitys on ollut kunnallisveroja heikompaa, mikä heijastuu myös tuleville vuosille. Rakentamisen hiipumisella arvioidaan olevan kasvua hidastava vaikutus kiinteistöverotulojen kehitykseen vielä lähivuosina.

Taloussuunnitelmakauden verotuloennusteet pohjautuvat Kuntaliiton veroennustekehikoihin ja niiden taustalla oleviin tietoihin järvenpääläisten veronmaksajien palkka-, eläke- ja muista veronalaisista ansiotuloista, kunnan alueella sijaitsevista verotettavista kiinteistöistä ja niiden verotusarvoista, sekä järvenpääläisistä yrityksistä, yritysten tulonmuodostuksesta ja koko maan yritysten taloudellisesta tuloksesta. Verotuloennustekehikkoa täsmennetään kaupungin omilla väestö- ja rakentamisennusteilla, jotta kaupungin omat kehitysodotukset saadaan huomioitua ennusteissa.

Kunnallisverotuloennuste vuodelle 2025 on 8,1 % suurempi kuin vuoden 2024 talousarvio. Vuonna 2024 verotuloja kertyi vielä jonkin verran edeltävien vuosien korkeamman veroprosentin ja jako-osuuksien mukaan, joten vuosi 2025 on ensimmäinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen vuosi, jolloin verotulot kasvavat. Verotuloja kasvattavat ansiotulojen suotuisa kehitys, veronmaksajien määrän kasvu sekä maan hallituksen esittämät muutokset veroperusteisiin ja vähennyksiin.

Kiinteistöveron kasvussa on huomioitu Kaupunkikehityksen arvio lähivuosien asunto- ja yritysraentamisesta. Vuosien 2024-25 rakentamisen hiipuminen hidastaa kiinteistöverotulojen kasvua vuosina 2025-26.

Yhteisöverotulot vähenevät vuonna 2025 9,3 % vuoden 2024 talousarviosta. Muutosta selittää hyvinvointialueuudistusta edeltävät aikaisempien vuosien korkeammat kuntien jako-osuudet ja yhteisöverotulojen tilitysviive. Kokonaisuudessaan yhteisöverotulojen kehityksen arvioidaan olevan taloussuunnitelmakaudella suotuisaa, vaikka kuluvan vuoden ennakkoverot ovatkin laskeneet alkuvuodesta.

Verotulojen ennakoitaan kehittyvän taloussuunnitelmakaudella seuraavasti:

VEROTULOT 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Kunnallisvero	98 811	89 921	97 188	101 527	106 069	110 251	415 036
Muutos-%		-9,0 %	8,1 %	4,5 %	4,5 %	3,9 %	
Yhteisövero	6 442	4 885	4 428	4 687	4 946	5 100	19 162
Muutos-%		-24,2 %	-9,3 %	5,8 %	5,5 %	3,1 %	
Kiinteistövero	18 600	19 267	19 595	19 950	20 546	20 958	81 050
Muutos-%		3,6 %	1,7 %	1,8 %	3,0 %	2,0 %	
VEROTULOT YHTEENSÄ	123 853	114 073	121 212	126 164	131 562	136 310	515 248
Muutos-%		-7,9 %	6,3 %	4,1 %	4,3 %	3,6 %	

Valtionosuudet

Valtionosuudet koostuvat kahdesta osasta: Valtionvarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksista.

VM:n valtionosuuksien määrään vaikuttaa Järvenpään suhteellinen asemoituminen koko maassa. Nykytilanteessa valtionosuuksiin vaikuttavat olennaisimpina tekijöinä väkiluku, erityisesti lasten ja nuorten määrä sekä kuntien ja valtion välinen kustannusten jako. Maksettavan valtionosuuden määrään vaikuttavat laskennalliset kustannukset, mahdolliset muutokset kuntien omarahoitusosuudessa (€/asukas) sekä verotulojen taseaus sekä uudet tehtävät, joiden aiheuttamia kustannuksia kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Hyvinvointialueuudistus aiheutti suuria kuntakohtaisia muutoksia valtionosuuksiin siirtyvien tulojen ja menojen tasapainon mukaan. Järvenpäältä hyvinvointialueuudistus leikkasi valtionosuuksista 10,5 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Vuoden 2025 TE-uudistuksen palveluiden rahoitus maksetaan kunnille valtionosuuksissa osin laskennallisten tekijöiden ja osin palveluiden kustannusten mukaan. Järvenpää saa palvelujen järjestämiseen vuonna 2025 4,5 miljoonaa euroa valtionosuutta. Palveluiden rahoitus siirtyy asteittain täysin laskennallisiin tekijöihin vuonna 2027. Valtionosuuksissa korvataan myös kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentuminen, joka on Järvenpäälle 1,2 miljoonaa euroa. Summa on pysyvä eli se ei muutu, vaikka palkkatasot kasvavat eikä sitä tarkisteta työttömyystilanteen muuttuessa.

Opetus ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiin sisältyy peruspalvelujen valtionosuuden ulkopuolelle jäävät osat perusopetuksen rahoituksesta (mm. lisäopetus ja maahanmuuttajien valmistava opetus), aamu- ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, kansalaisopistot, tuntiperusteinen taiteen perusopetus, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulu, laitokset (teatterit, orkesterit, museot) sekä liikunta ja nuorisotyö.

Valtionosuusarvioina on käytetty viimeisintä Valtionvarainministeriön tuottamaa ennakkotietoa vuodelle 2025 ja VM:n kuntatalousohjelman painelaskurin pohjatietoja suunnitelmavuosille. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden perusopetukseen valmistavan opetuksen valtionosuuksia on arvioitu erillisellä laskelmalla. Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2025 tehdään joulukuun loppupuolella.

Ennakollisten laskelmien mukaisesti valtionosuudet vuonna 2025 ovat 18,1 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvavat 51,1 %, mikä johtuu pääosin TE-uudistuksen valtionosuusrahoituksesta sekä valmistavan opetuksen rahoitusmallista, joka nostaa kertaluonteisesti vuosien 2025 ja 2026 valtionosuutta. Suunnitelmavuosien valtionosuuksiin vaikuttavat TE-uudistuksen rahoituksen siirtymä laskennallisiin eriin perustuvaksi sekä vuosina 2025-27 takaisinperittävät vuosina 2023 ja 2024 kunnille maksetut sote-erät sekä laskeva perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus.

Valtionosuuksien arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

VOS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Valtionosuudet	18 843	11 971	18 083	17 935	18 468	20 931	75 417
Muutos-%		-36,5 %	51,1 %	-0,8 %	3,0 %	13,3 %	

Elokuun 2023 lopussa käynnistyi kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. Viimeisimpien tietojen mukaan lakiuudistus olisi tulossa lausuntokierrokselle vielä syksyn 2024 aikana, mutta kuntakohtaisista vaikutuksista ei toistaiseksi ole saatu tietoja. Tämänhetkisen tiedon mukaan uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Järjestelmäuudistus voi muuttaa tulevaa valtionosuusrahoitusta merkittävästi, mutta suuntaa ei tiedetä. Muutos verorahoitukseen huomioidaan uudistustyön edessä seuraavilla taloussuunnitelmakierroksilla.

Toimintatuotot ja -kulut

Jotta kaupungin talous saadaan tasapainoon, on toimintakatteen kehitys pystyttävä pitämään verorahoituksen kasvua maltillisempuna. Kaupungin toimintakatteen alijäämän kasvua on hillitty vuodesta 2020 alkaen toimeenpanemalla monivuotisia rakenteellisia toimenpiteitä, joilla on tavoiteltu yhteensä yli 13 miljoonan euron pysyvää sopeutusta palvelualueiden toimintakatteista. Lisäksi vuodesta 2025 alkaen toimintakatteisiin on kohdennettu 200 000 euron sopeutustavoite toimintakatteiden suhteessa konserni-palveluihin, tilaomistukseen, hyvinvoinnin ja kaupunkikehityksen palvelualueella sekä Järvenpään Veteen.

Taloussuunnitelmassa on huomioitu kunta-alan palkkaratkaisun kehittämisohjelman mukaiset palkankorotukset vuoteen 2027 asti. Perusuran lisäksi vuodelle 2025 on huomioitu 1%-yksikön varaus neuvottelutaviiin palkankorotuksiin. Henkilösivukulujen ja eläkemaksujen tasausmaksun muutokset on huomioitu laskelmissa ennakkotietojen mukaisesti.

Toimintatuotoissa ja -kuluissa on huomioitu myös lainsäädännön ja palvelutarpeiden muutoksista aiheutuvat menopaineet ja -helpotukset sekä muut poikkeukselliset, yksittäisiin taloussuunnitelmavuosiin ja tapahtumiin liittyvät kertaerät.

Palvelualueet

Palvelualueiden määrärahoissa on huomioitu vuoden 2024 talousarviomuutokset, joilla on vaikutusta myös taloussuunnitelmakaudella. Lisäksi palvelualueiden toimintakatteissa on huomioitu muutoksina:

- Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen määrärahoissa on varauduttu opetussuunnitelman tuntimäärän lisäykseen, ateriapalveluiden hinnankorotuksiin, opetuksen ja varhaiskasvatuksen lapsi ja oppilasmäärämuutoksiin, vuosien 2025-26 sopeutusten jaksotukseen suunnitelmakaudelle. Lisäksi määrärahoissa on huomioitu graafisen suunnittelijan vakinaistaminen konsernipalveluihin ja puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi.
- Kotikuntakorvausten kohdentamista sitovuustasoittain on muutettu. Kotikuntakorvausmenot on siirretty opetuksen ja kasvatuksen palvelualueelta kotikuntakorvausten sitovuustasolle ja kotikuntakorvaustulot opetuksen ja kasvatuksen sitovuustasolle, joiden taso on arvioitu ennakkollisen laskelman mukaan koko suunnitelmakaudelle.
- Hyvinvoinnin palvelualueelle on lisätty määrärahaa uusiin tehtäviin ruoka-aputoimintaan ja kotoutumislain mukaisiin tehtäviin, etsivän nuorisotyön valtionavustuksen pienenemisen korvaamiseen ja matkailun edistämiseen sekä TE-palvelujen onnistumista tukevien työkykyarvioiden toteuttamiseen. Myös palkkatukityöllistämisen lakkauttaminen sekä pakolaisten kotoutuskoulutusvastuiden siirtyminen TE-alueelle on huomioitu määrärahoissa. Lisäksi määrärahoissa on huomioitu graafisen suunnittelijan vakinaistaminen konsernipalveluihin ja puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi.
- Työttömyysturva ja kaupungin työllisyysalueosuus sitovuustasolle on huomioitu Järvenpään maksuosuus TE-alueelle, kunnan muuttuva vastuu työttömyysturvasta, työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuodotus sekä TE-palveluiden riskivaraus.
- Kaupunkikehityksen määrärahoissa on huomioitu rakennusvalvonnan lupatuottojen väliaikainen aleneminen ja Keuken maksuosuuden kasvu. Lisäksi määrärahoissa on huomioitu graafisen suunnittelijan vakinaistaminen konsernipalveluihin ja puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi.
- Konsernipalveluihin määrärahassa on huomioitu tasausmaksun kasvu, verotuskustannusten lasku, vaalien talousvaikutukset, kaupungin juhlavuoden kustannukset, osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi, turvahälytyssovelluksen ja tietoturvan kustannukset, Tieracity lisenssi- ja käyttökulujen kasvun, perusopetuksen laitekannan uusinnan kustannukset, integraatioalustan lisenssikustannusten nousu, työterveyshuollon hinnankorotuksen ja kokonaisbudjetin kasvun, talouden resurssointi, puhelinten uusinnan ja elinkaarimallin kustannukset, konpan TE-palveluille tuottamien palvelujen aiheuttamat lisäkustannukset ja sisäiset tulot, graafisen suunnittelijan vakinaistaminen, puhelinten siirto leasinglaitteiksi, ICT palveluiden hinnankorotukset ja varaus oppimisen tuen uudistuksen kustannuksiin.
- Tilaomistuksen määrärahassa on huomioitu keskitetyn kameravalvontaympäristön palvelumaksut, opetuksen- ja kasvatuksen palvelualueen investointien aikataulumuutokset, energian hinnannousu sekä sote-vuokraustoiminnan yhtiöittäminen.
- TE-alueen määrärahoissa on huomioitu TE-palvelujen järjestämisen kokonaiskustannukset mukaan lukien konsernipalveluiden ja tilaomistuksen laskuttamat sisäiset erät sekä Järvenpään sekä muiden kuntien palveluista maksamat maksuosuudet.
- Järvenpään veden määrärahassa on huomioitu puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi.

Kaupungin oman toiminnan toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja TE-palveluista aiheutuvia menolisäyksiä kasvaa taloussuunnitelmakaudella keskimäärin 2,6 % vuodessa.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot

Kaupungin talouden haasteita on tasoitettu menneinä vuosina käyttöomaisuuden myynneillä. Pysyviä palvelutuotannon menoja on rahoitettu kertaluonteisilla, omaisuuden realisoinnista saatavilla tuloilla, mikä on osin häivyttänyt näkyvistä kaupungin taloudessa vallitsevaa tulojen ja menojen rakenteellisesta epätasapainoa. Kaupungin talouden tasapainoisuuden ylläpitämiseksi maanmyyntien asemesta olisi järkevää lisätä maanvuokrausta ja pysyviä tuottoja kertaluonteisten erien asemesta.

Rakentamisen hidastuminen ja luovutuskelpoisten tonttien vähäisyys pienentää sekä taloussuunnitelmakauden että varsinkin pitemmällä aikavälillä saatavissa olevia maanmyyntivoittoja. Maanmyyntivoittojen arvio perustuu Kaupunkikehityksen näkemykseen myyntipotentiaalista, myyntien toteutumiseen liittyvistä riskeistä, asuntomarkkinoiden ja yritystonttimyynnin kehittymisestä sekä kaavoituksen etene- misestä.

Maanmyyntivoitot vaihtelevat 3,8-5,2 miljoonassa eurossa vuosina 2025-28.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Käyttöomaisuuden (Kom) myyntivoitot	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 712
Muutos-%		-17,8 %	42,9 %	-3,8 %	-2,6 %	-21,9 %	

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin lainarahoitus hoidettiin vielä vuoden 2019 alussa kokonaan lyhytaikaisilla kuntatodistuslainoilla. Lyhyen rahan markkinoihin liittyvän jälleenrahoitusriskin pienentäminen käynnistettiin vuonna 2019 muuttamalla lainoja pitkäaikaisiksi pankkilainoiksi ja laskemalla liikkeelle 5-vuotinen joukkovelkakirjalaina, joka jouduttiin rahoittamaan uudelleen kuluvana vuonna. Koronakriisin puhjettua konvertoitiin silloinen lainakanta kokonaisuudessaan pitkäaikaisiin lainoihin. Kesällä 2022 korkojen lähdettyä nousuun puolet kaupungin euribor-korkoon sidotusta lainasta kiinnitettiin pitkään kiinteään korkoon, minkä jälkeen lainojen suojausastetta on edelleen nostettu korkosuojausilla.

Korot ovat kääntyneet laskuun vuoden 2024 aikana. Vuoden euribor-korko oli syksyllä 2023 korkeimmillaan 4,2% ja on nyt noin 2,8 %. Ennustelaitokset arvioivat korkojen laskun jatkuvan kesään 2025 ja vaikiintuvan sen jälkeen reiluun 2,5 prosenttiin, mikä pienentää tulevien vuosien rahoituskuluja nostettaessa uutta lainaa ja suojausten päättyessä.

Kaupungin lainasalkun suojausaste on tällä hetkellä poikkeuksellisen korkea. Lainasalkkua on suojattu vuosien 2023 ja 2024 aikana voimakkaasti, jotta on pystytty edes osittain suojautumaan vuodelle 2024 osuneen mittavan, lähes 90 miljoonan euron jälleenrahoitustarpeen ja poikkeuksellisen korkean koron kustannusvaikutuksilta. Kaupungin lainamäärällä ja tulevien vuosien rahoitustarpeella korkokulut vaikuttavat merkittävästi kaupungin talouden tasapainon ylläpitoon. Ulkoisten rahoituskulujen arvioidaan markkina-arvioita varovaisemmalla korkoennusteella nousevan noin 9 miljoonaan euroon vuonna 2028.

Rahoitustuotoissa ja kuluissa kaupungin saamiin korkotuottoihin kirjataan tuotot konserniyhteisöille myönnettyistä tertiärlainoista. Rahoitustuottoihin sisältyy korvaus Järvenpään veden peruspääomasta, takausprovisiot kaupungin takaamista lainoista sekä mahdollisista korkosuojauksista saatava hyöty. Rahoituskuluissa näkyy tuottoja vastaavasti Veden peruspääoman korvaus ja korkosuojauksista mahdollisesti aiheuttamat kulut. Lainojen korot esitetään korkokuluissa.

1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 430	-7 681	-6 701	-7 081	-7 881	-8 431	-30 094
Muutos-%		41,5 %	-12,8 %	5,7 %	11,3 %	7,0 %	

Investoinnit, poistot ja alaskirjaukset

Taloussuunnitelmakaudella toteutetaan erityisesti talonrakennuksen, kunnallistekniikan ja Järvenpään veden investointeja. Investointitasot ovat tehtyjen karsintojen ja aikataulujen tarkennuksen seurauksena selvästi matalammat kuin viime vuosina, mutta investointitaso ylittää vuosittaiset poistot. Taloussuunnitelmakaudella käynnistyy merkittävä määrä peruskorjauksia ja uudisalueiden voimakas rakentaminen jatkuu.

Investoinnit vaikuttavat käyttötalouteen kasvaneina poistoina, uusien tilojen ja rakenteiden ylläpitokustannuksina sekä mm. tiloihin sijoittuvan toiminnan kustannuksina ja investointien rahoitukseen tarvittavan lainarahoituksen korkoina. Taloussuunnitelmakaudella valmistuvien hankkeiden poistot lisäävät kulutusoaa vuoden 2024 tilanteesta noin 2,2 miljoonalla eurolla vuoteen 2028 mennessä, mikä lisää haastetta ylijäämän kerryttämiseksi. Kaupungin tulorahoitus ei riitä suunnitelmavuosina kattamaan investointien rahoitustarvetta, joten investointeja joudutaan rahoittamaan lisäämällä lainanottoa.

Nettoinvestoinnit vaihtelevat taloussuunnitelmakaudella 27 ja 47 miljoonan euron välillä ja laskevat sen jälkeen investointiohjelmakauden edetessä.

Nettoinvestoinnit Kaupunki ja Järvenpään Vesi

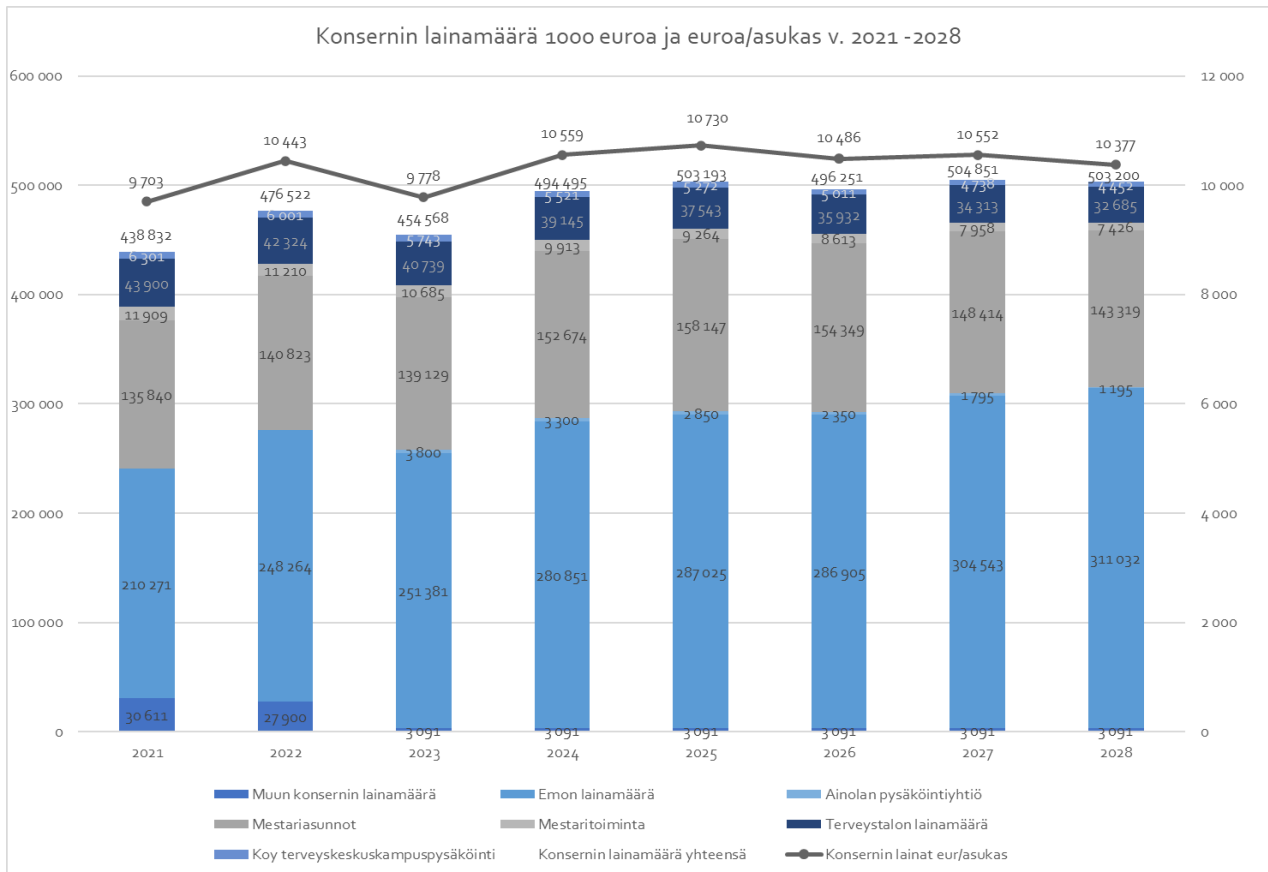
		Toteutusvaihe			Kehitysvaihe			Palveluverkkosuunnitteluvaihe				
1000 euroa	TPE 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-34
Tulot	-5 016	-1 575	-3 122	-1 512	-665	-564	-428	-350	-296	-596	-558	-9 666
Menot	40 041	33 288	29 947	48 360	39 254	25 020	26 690	26 550	23 470	27 350	20 910	300 839
Netto	35 025	31 714	26 825	46 848	38 589	24 456	26 262	26 200	23 174	26 754	20 352	291 173

Lainamäärä ja tulorahoituksen riittävyys

Talousarvioesityksen mukainen vuosikate ts. tulorahoitus vuonna 2025 on 25,5 miljoonaa euroa. Vuosikate nousee suunnitelmavuosina ollen 26,9 miljoonaa euroa vuonna 2026, 29,2 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja 32,1 miljoonaa euroa vuonna 2028. Koko suunnitelmakauden vuosikate on talousarvioehdotuksessa yhteensä 113,8 miljoonaa euroa, mikä on noin 77 % kauden investointien omahankintamenosta (148,1 miljoonaa euroa).

Lainaa arvioidaan muutetun talousarvion mukaan olevan vuoden 2024 lopussa noin 284,2 miljoonaa euroa, jolloin investointien tulorahoitusaste olisi vain 36 %. Tilinpäätösennusteen mukaan lainaa on vuoden lopussa 266,1 miljoonaa euroa ja tulorahoitusaste 48,9 %:

Tulorahoitus jää taloussuunnitelmakaudella investointitasoa pienemmäksi, ja investointien tulorahoitusaste vaihtelee 61 % ja 93 % välillä. Kaupungin lainamäärä kasvaa vuosina 2025-28 noin 30,2 miljoonaa euroa. Kaupungin lainamäärä nousee muutetun talousarvion pohjalta arvioiden lähes 314,4 miljoonaan euroon ja investointisiirtymät huomioivaan tilinpäätösennusteeseen pohjaten 296,4 miljoonaan euroon vuonna 2028.

* Kuvaajassa emon lainamäärässä on lähtötilanteessa huomioitu konsernin sisäiset lainat.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Kaupungin johtoryhmä on tunnistanut ja arvioinut kaupunkitasoisesti merkittävimmät riskit ja määritellyt hallintatoimenpiteet, joilla riskien vaikutusta pyritään hillitsemään, poistamaan tai pienentämään. Riskikartoitus hallintatoimenpiteineen on esitetty talousarvion liitteenä. Liitteessä on esitetty myös palvelualueiden omat riskiarvioinnit vuoden 2025 toimenpiteineen.

Johtoryhmä tunnisti kaupunkitasoisesti merkittävimmiksi riskejä toimintaympäristöön, talouteen, henkilöstöön ja toimintaan liittyen.

Toimintaympäristöriskit	Riskin kokonaisarvio
Suhdanneriippuvuuden lisääntyminen	12
Oppimisen tuen lakiuudistus	9
Taloudelliset riskit	
Valtionosuusuudistus	12
Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ja vuokrauksen päättyminen	9
Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit	6
Kiinteistöverouudistus	6
Henkilöstöriskit	
Työn kuormittavuudesta johtuvat sairauspoissaolot lisääntyvät	9
Toiminnalliset riskit	
Sopimushallinnan puutteet	6

Kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen haastava, vaikkakin välitön uhka kaupungin talouden yllättävästä kriisiytymisestä on helpottanut. TE-uudistuksen myötä laajenevat vastuut työttömyydestä lisäävät kaupungin talouden suhdanneherkkyyttä. Kaupungin menot kasvavat jatkossa työttömyyden kasvaessa aiempaa enemmän ja nopeammin samanaikaisesti, kun kuntalaisten ja yritysten maksamat verotulot vähenevät. Paras keino ennaltaehkäistä suhdanneherkkyyden vaikutuksia kaupungin talouteen ja toimintaan on riittävän ylijäämäpuskurin kerryttäminen, jotta yllättävät suhdannemuutokset eivät pakota tempoilevaan päätöksentekoon talouden kriisiytymisen välttämiseksi.

Valtionosuusuudistus voi muuttaa kaupungin tulevaa rahoitusta kumpaan suuntaan tahansa. Tällä hetkellä ennakkotietoja vaikutuksista ei ole käytettävissä, joten suunnitelmallinen valmistautuminen muutokseen ei lakimuutoksen osalta ole mahdollista. Kaupungin intresseissä on kaikin keinoin pyrkiä vaikuttamaan lakiuudistukseen siten, että sen tuloksena rahoitusasema ei entisestään heikkene. Sama koskee myös kiinteistöverouudistusta, jonka osalta kaupungilla on kuitenkin viimesijainen mahdollisuus vaikuttaa verouudistuksen talousvaikutuksiin kiinteistöveroprosenteista päättäessään.

Ennakoimattomat lakimuutokset ja tehtävämuutokset, jotka jäävät osin kuntien rahoitettavaksi ja joihin ei ehditä valmistautua suunnitelmallisesti, voivat johtaa epäoptimaalisiin ratkaisuihin ja epätarkoituksenmukaisiin palveluihin. Oppimisen tuen lakiuudistuksen osalta toteutus uhkaa edetä näin. Lain toimeenpanon sisällöistä ei ole selvyttä, vaikka toimeenpanoon on esitysten mukaan alle vuosi aikaa. Muutos vaikuttaa pahimmillaan merkittävästi opetuksen kustannuksiin sekä tila- ja henkilöstöresurssitarpeisiin, mihin vastaaminen voi edellyttää ennakoimattomia laajennustarpeita opetuksen palveluverkoon ja tuo varmuudella lisähaasteita jo ennestään hankalaan rekrytointitilanteeseen.

Toimintaympäristömuutosten ja taloudellisen tilanteen jatkuva seuranta ja ennakoiva vaikuttaminen kuntien vastuita ja taloushaasteita lisääviin päätösperäisiin muutosesityksiin soveltuvat hyvin riskienhallintatoimenpiteeksi useisiin tunnistettuihin riskeihin.

Kaupunki on viime vuosina investoinut merkittäviä summia korvatakseen sisäilmaongelmaisista toimitiloista terveillä ja turvallisilla. Palveluverkkosuunnitelmissa on varauduttu huonokuntoisimman verkon alasajoon lähivuosina, ja investointiohjelmassa on vuosittain varattu määrärahaa sekä infran että rakennusten peruskorjauksiin. Rakennuskannan sekä kunnallisteknisen ja vesihuollon infrastruktuuriin koh-

distuu kuitenkin edelleen riskejä. Vahinkotapaukset voivat yllättäessään lisätä kaupungin talousahdinkoa, kun joudutaan tekemään nopeita korjaus- ja korvaustoimenpiteitä, Ne myös vaikeuttavat normaali palvelutuotantoa ja toimintaa, joka usein estyy vähintään väliaikaisesti. Vakuutusturva kattaa osan taloudellisesta riskistä, mutta sen lisäksi rakennuskannan ja infran kunnan asianmukainen seuranta ja huolto pienentävät riskien toteutumista.

Kaupungin pitkään jatkunut toiminnan sopeutus ja tehostaminen ovat johtaneet henkilöstön kuormituksen lisääntymiseen, mikä näkyy mm. tietyntyyppisten sairauspoissaolojen lisääntymisenä. Työkyvystä huolehtiminen on syytä pitää esimiestyön keskiössä ja työkuormituksen hallitsemiseksi täytyy entistä vahvemmin priorisoida tekemistä ja varmistua siitä, että tavoitteet ja resurssit kohtaavat toisensa.

Sopimusten puutteellinen hallinta lisää toiminnallisia riskejä, kun palvelutuotannon tueksi ei saada sopimuksen mukaisia palveluja tai tuotteita. Hallintakeinona sopimusten seuranta tulee parantaa ja selkeyttää sopimushallinnan prosessien eri vaiheita, mihin vuoden 2025 aikana laadittava sopimustenhallintaohje osaltaan tähtää.

Konserniyhtiöissä vallitseva talouden tilanne aiheuttaa taloudellisia riskejä. Mestariasunnoissa riskeinä on tunnistettu investointien rahoittamisen haasteet ja tiukentuneet lainaehdot sekä Aran asema tulevaisuudessa hankkeiden rahoittajana. Lisäksi vuokralaisten vuokranmaksukyky on vallitsevassa taloustilanteessa laskenut, mikä lisää yhtiön luottotappioiden riskiä.

Kaupungin tilahallinnan tehostamisvaateet vaikuttavat Mestaritoiminnan palvelukysyntään ja liikevaihtoon. Riskien välttämiseksi yhtiön on sopeutettava toimintaansa vastaamaan nykyistä kysyntää ja toisaalta valmistelussa oleva inhouse-yhtiöitä koskeva lainsäädäntö edellyttää, että Mestaritoiminnan on kyettävä osoittamaan kustannustehokkuutensa markkinatoimijoihin verrattuna asemansa turvatakseen. Järvenpään Terveystalon osalta suurimmat riskit liittyvät vuokraustoiminnan mahdolliseen yhtiöittämiseen ja sen aiheuttamiin muutoksiin käytännön toiminnassa ja Järvenpään pysäköinnin suurimmat riskit liittyvät vuokrasopimusneuvotteluiden lopputulokseen kaupungin ja hyvinvointialueen välillä.

Ainolan pysäköinnin isoimmat riskit kohdistuvat tulojen kertymiseen johtuen alueen rakentamisaikataulujen viivästymisestä ja ympärillä olevasta ilmaisesta liityntäpysäköinnistä. Yhtiön rahoituksen näkökulmasta myös mahdolliset valtiontukilainsäädännön luomat rajoitukset yhtiön pääomitukselle voi heikentää yhtiön tilannetta.

TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA RAKENNE

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin viranomaisia.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen

Taloussuunnitelma vuosille 2025–28 laaditaan valtuuston sitovuustasoilla koko nelivuotiskaudelle. Suunnitelmakauden ensimmäinen vuosi muodostaa talousarvion. Valtuusto päättää määrärahojen nettositovuudesta koko taloussuunnitelmakaudelle eli vuosille 2025–28. Myös investoinnit suunnitellaan ja päätetään taloussuunnitelmakaudelle 2025–28.

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrarahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä suunnitelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrarahansa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosikatsauksen yhteydessä, tai viimeistään siten, että se on käsiteltävissä vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa.

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen tuloylitysten osalta siirtomäärärahaa voidaan esittää kohdennettavaksi uudisalueiden kunnallisteknisten investointien toteuttamiseen, mutta ei varsinaiseen toimintaan.

Kaupunginvaltuuston päättämät sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi myönnetty määrärahat ovat muutettavissa vain valtuuston päätöksellä. Lähtökohtaisesti lisämäärärahoja ei myönnetä. Talousarviokehystä tarkastetaan vuosittain verotuloissa ja palvelutarpeissa tapahtuvien muutosten perusteella.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa esitetään palvelualueiden ja muiden sitovien kokonaisuuksien toiminnan kuvaukset, toimintaympäristön muutokset sekä sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sitovuustasojen talouden kokonaisuuden hahmottamiseksi käyttötalousosassa esitetään myös irtaimistoinvestoinnit sitovuustasoittain sekä tärkeimmät suoritteet.

Valtuuston sitovuus

Seuraavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia:

1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit
2. Määrärahat ovat nettositovia eli sitovia toimintakatteen osalta
3. Järvenpään Vesi – liikelaitoksen sitovana tasona tilikauden tulos
4. Keski-Uudenmaan työllisyysalue – taseyksikön sitovana tasona tilikauden tulos

Vuosien 2025-28 valtuustoon nähden sitovina tasoina (vastuutoimielin suluissa) ovat:

- Tarkastuslautakunta (tarkastuslautakunta)
- Konsernipalvelut (kaupunginhallitus)
- Tilaomistus (kaupunginhallitus)
- Kaupunkikehitys (kaupunkikehityslautakunta)
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset (kaupunkikehityslautakunta)

- Opetus ja kasvatusta (opetus- ja kasvatustaloutta)
- Kotikuntakorvaukset (opetus- ja kasvatustaloutta)
- Hyvinvointi (hyvinvointitaloutta)
- Työttömyysturva ja työllisyysalueosuus (hyvinvointitaloutta)
- Järvenpään Vesi – liikelaite (johtokunta)
- Keski-Uudenmaan työllisyysalue (johtokunta)

Työmarkkinatuen kuntaosuuden sitovuustason nimi on muutettu Työttömyysturva ja työllisyysalueosuus sitovuustasoksi. Sitovuustasolle on varattu aikaisempaa työmarkkinatuen kuntaosuutta laajempi rahoitusvastuu työttömyysturvasta ja Järvenpään maksuosuus työllisyysalueen palveluista riskivarauksiin.

Kotikuntakorvausten sitovuustasolle on siirretty kotikuntakorvausmenot ja Opetuksen ja kasvatuksen sitovuustasolle kotikuntakorvaustulot, mikä muuttaa kummankin sitovuustason sisältöä.

Uutena sitovuustasona on lisätty alueen kuntien TE-palvelut järjestävä Keski-Uudenmaan työllisyysalue. Taseyksikön sitovuustasona on tulos. Taseyksikön toiminta rahoitetaan Järvenpään kaupungin ja muiden kuntien maksuosuuksilla. Toimintakuluja syntyy sekä ulkoisista kustannuksista että Järvenpään kaupungin tuottamien palvelujen ja tilavuokrien sisäisistä veloituksista.

Valtuusto päättää toimintakatteesta ja Järvenpään veden ja Keski-Uudenmaan työllisyysalueen osalta tilikauden tuloksesta sekä sitovista toiminnallisista tavoitteista erikseen jokaisen yllä esitetyn sitovuustason osalta. Määrärahat ovat käyttötalousoissa arvonlisäverottomia.

Osana toiminnan sopeutusta ja tehostamista tulee jatkuvasti arvioida toimintojen parasta järjestämistä ja organisointitapaa ja tarvittaessa muuttaa vallitsevia käytäntöjä ja rakenteita. Muutokset edellyttävät usein määrärahasiirtoja sitovuustasojen välillä.

Muutosten mahdollistamiseksi organisaatio- tms. työnjaon tai vastuiden muutosten seurauksena tarvittavista, sitovuustasojen välisistä määrärahasiirroista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta, päättää kaupunginjohtaja.

Kustannuslaskennalliset erät

Palvelualueiden toimintatulot ja -menot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät. Sisäisistä eristä tilojen ylläpito- ja pääomavuokrat, taloushallinnon, tietohallinnon, palkanlaskennan, työterveyshuollon, sijaisvälityksen sekä hallintoon liittyvät lauta- ja johtokuntien kokouspalvelut kohdistetaan palvelualueille käytön mukaan sisäisenä laskutuksena.

Tilakulut laskutetaan palvelualueilta sisäisinä ylläpito- ja pääomavuokrina. Tiloihin sitoutuneen pääoman osalta peritään kaupungin tiloissa toimivilta yksiköiltä sisäistä pääomavuokraa. Sisäinen pääomavuokra on vuoden 2023 alusta alkaen määritelty kuntakentän yleisen käytännön mukaan jälleenhankinta-arvon ja teknisen nykyarvon kautta, mikä parantaa mm. palvelukustannusten kuntavertailujen laatua.

Tilasubventioiden läpinäkyvyys on varmistettu tilahallinnan sisäisten erien laskennassa. Yhteisöjen käyttöön luovutetut tilat laskutetaan kokonaisuudessaan palvelualueilta sisäisinä vuokrina. Tiloista saatavat vuokratuotot kohdistetaan samoille, avustuksen myöntäneille yksiköille, jolloin tilasubvention osuus näkyy yksiköiden nettokuluina. Vuosina 2022–23 käytössä olleesta kokeilusta luovuttiin ja nykyisessä mallissa palvelualueet neuvottelevat subventoidun vuokran yhdistysten kanssa ja saavat neuvottelemansa subventoidun vuokratulon. Paluulla vanhaan malliin ei ole vaikutusta kaupungin toimintakatteeseen.

Ne konsernipalveluiden hallinnon kuluerät, joita ei laskuteta, ja jotka eivät aiheudu välittömästi kunta-demokratiasta (valtuusto, hallitus, kaupunginjohtaja), sekä palvelualueiden omat hallinnolliset nettomenot vyörytetään palvelualueiden yksiköiden menoksi vähintään neljännesvuosittain Valtiokonttorille tehtävän talousraportoinnin aikataulussa.

Järvenpään Veden ja kaupungin välisistä suorituksista laskutetaan osapuolten välisen kaupunginhallituksen ja Järvenpään Veden johtokunnan vuosittain kaupunginhallituksen hyväksymän palvelusopimuksen mukaisesti.

Järvenpään kaupunki laskuttaa sisäisesti Keski-Uudenmaan työllisyysalueelta sellaiset hallinnon ja konsernipalvelujen kulut, mitä toimittajat eivät pysty erittelemään laskutuksessaan ja jotka syntyvät konsernipalvelujen työllisyysalueen tehtäviin käyttämästä työajasta aiheutuvat kustannukset. Laskentaa tarkennetaan toiminnan käynnistyttyä ja prosessirajapintojen ja toimintatapojen selkeytyessä.

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet

Lauta-/johtokunnat (Konsernipalveluita ja Tilaomistusta koskien kaupunginhallitus) päättävät talousarviota operatiivisemman tason käyttösuunnitelmista vuodelle 2025 tammikuun 2026 loppuun mennessä. Lautakunnat päättävät käyttösuunnitelmista lopullisesti sen jälkeen, kun valtuusto on antanut talousarviossa niille strategiset tavoitteet sekä rahoitusresurssit.

Käyttösuunnitelmassa lauta-/johtokunta asettaa avainalueille/vastuualueille muut kuin kuntalain tarkoittamat sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä jakaa valtuuston antamat taloudelliset resurssit avain-/vastuualueille. Lauta-/johtokunta asettaa talousarviovuodelle toimenpiteet, joilla edistetään ja toimeenpannaan valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toteutumista.

Käyttösuunnitelmaan sisällytetään myös tarkemmat, palveluryhmätasoiset tiedot taloudesta ja avainalue-/vastuualueitasoiset tiedot henkilöstöstä sekä palvelukokonaisuuksittain tiedot tärkeimmistä suoritteista ja niiden yksikkökustannuksista.

Lauta-/johtokunnat päättävät käyttösuunnitelmassa valtuuston sitovuutta tarkemmasta lautakunnan vastuulle kuuluvien investointien hanke- tai hankeryhmätasoisesta sitovuudesta ja seurannasta. Lisäksi käyttösuunnitelmaan sisällytetään mahdolliset tiedot lautakunnan alaisista kehitysinvestointeihin hae- tuista ja myönnettyistä määrärahoista.

Erillisen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteet, joilla toteutetaan palvelualueille asetettuja tavoitteita, sekä resurssiviisauden tiekartan toteuttamissuunnitelmien toimenpiteet esitetään osana käyttösuunnitelmia.

Talouspalvelut sekä erillisistä toimintasuunnitelmista (hyvinvointi ja turvallisuus, resurssiviisaus) vastaavat tahot ohjeistavat tarkemmin käyttösuunnitelmien laadintaa kaupunginvaltuuston talousarviokäsittelyn jälkeen.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmassa esitetään kunnan palvelutoiminnan jaksotetut nettomenot, rahoitusmenot ja omaisuuden kulumista kuvaavat poistot sekä menojen kattamiseksi kerätyt verotulot, valtionosuudet ja rahoituserät.

Tuloslaskelma sitoo nettositovuudella kaupunginvaltuustoon nähden seuraavien ryhmien osalta:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot- ja kulut
- Satunnaiset tulot ja menot

Käyttöomaisuuden poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot kohdistetaan sille toimintayksikölle, jonka hallinnassa hyödyke on. Näin toimintaan sitoutuneiden varojen määrä voidaan osoittaa. Tiloihin liittyvät poistot kirjataan Tilaomistukseen ja yhteisiin tietojärjestelmiin liittyvät poistot Konsernipalvelujen ICT-yksikköön. Poistot eivät ole sitovia.

Keski-Uudenmaan työllisyysalue taseyksikkö

Järvenpää toimii vastuukuntana 1.1.2025 toimintansa aloittavassa Keski-Uudenmaan työllisyysalueessa. Keski-Uudenmaan työllisyysalue tuottaa lakisääteiset TE-palvelut yhteistoimintasopimuksen perusteella alueen kuudelle kunnalle, joita ovat Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Järvenpään taloushallintoon on perustettu erillinen taseyksikkö TE-palveluja varten.

Keski-Uudenmaan työllisyysalueen alustava taloussuunnitelma ja talousarvio esitetään valtuustolle taloussuunnitelman yhteydessä. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunta hyväksyy lopullisen taloussuunnitelman valtuuston käsittelyn jälkeen valmisteluvuoden loppuun mennessä.

Keski-Uudenmaan työllisyysalue rahoittaa toimintansa kunnilta perittävillä maksuosuuksilla. Keski-Uudenmaan työllisyysalue ei tee voittoa, vaan tilikauden tulos on nolla. Maksuosuudet tasataan vastamaan toteutuneita kustannuksia tilinpäätösaikataulussa. Keski-Uudenmaan työllisyysalue ei lähtökohdaisesti tee investointeja, joten sen tulokseen ei kirjaudu poistoja. Mahdollisten investointien rahoittamisesta sovitaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kuntien kanssa erikseen.

Järvenpään Vesi -liikelaitos

Vesihuoltolaitos muutettiin vuoden 2006 alussa kunnalliseksi liikelaitokseksi. Järvenpään Vesi liikelaitoksen alustava taloussuunnitelma ja talousarvio esitetään valtuustolle taloussuunnitelman yhteydessä. Järvenpään Veden johtokunta hyväksyy lopullisen taloussuunnitelman valtuuston käsittelyn jälkeen valmisteluvuoden loppuun mennessä.

Järvenpään Veden tilikauden tuloksen tulee olla vähintään hyväksytyn taloussuunnitelman mukainen.

Järvenpään veden peruspääomastaan maksama korko on korkotuotoissa erikseen sitovana tasona. Järvenpään Vesi liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuotosta (=peruspääoman korko) on päätetty liikelaitosta perustettaessa kaupunginvaltuustossa. Peruspääoman korko on 6 % eli 1,4 miljoonaa euroa vuodessa.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointien kustannusarviot ja niiden jaksottuminen suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointikehys sisältää sekä kaupungin että Järvenpään Vesi -liikelaitoksen ja Keski-Uudenmaan työllisyysalueen osuuden. Investointiosan esitykset annetaan erikseen maanostoista ja myynneistä, kunnallistekniikan rakentamisesta, liikuntapaikkarakentamisesta, talonrakennuksesta, osakkeista ja osuuksista, irtaimistoinvestoinneista, ict-investoinneista, kehitysinvestoinneista ja Järvenpään Veden ja Keski-Uudenmaan työllisyysalueen investoinneista.

Investointiosassa uudeksi sitovuustasoksi esitetään Keski-Uudenmaan työllisyysalueen investointeja, vaikka alue ei lähtökohdaisesti toteuta investointeja. Mahdollisten investointien rahoittamisesta sovitaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kuntien kanssa erikseen.

Talonrakennushankkeista esitetään erotettavaksi irtaimistoinvestoinnit palvelualueiden irtaimistoinvestointeihin. Allianssipimuksen muuttuessa palvelusopimukseksi sitovan määrärahan nimeksi on muutettu Tekniset ja toiminalliset investoinnit. Kunnallistekniikan sitovien määrärahojen infran peruskorjaus

ja uudet alueet nimiksi on muutettu Uudisrakentaminen ja Peruskorjaus. Muutoin sitovuustasoihin ei esitetä muutoksia.

Määrärahat ovat investointiosassa arvonlisäverottomia.

Investointimäärärahat on määritelty valtuustoon nähden brutto- tai nettositovaksi seuraavasti:

Sitovuustaso	Valtuustoon asettama brutto/nettositovuus	Tarkemmasta sitovuudesta ja seurannasta vastaava toimielin
Maanostot ja myynnit		
Maanostot	B	Kaupunginhallitus
Maanmyynnit	B	Kaupunginhallitus
Talorakennus		
Tekniset ja toiminnalliset investoinnit	N	Kaupunginhallitus
Hankevalmistelu ja riskiraha	N	Kaupunginhallitus
Yksittäinen talorakennushanke	N	Kaupunginhallitus
Kunnallistekniikan rakentaminen		
Uudisrakentaminen	N	Kaupunkikehityslautakunta
Peruskorjaus	N	Kaupunkikehityslautakunta
Liikuntapaikkarakentaminen		
Keskusenttä ja Juholanpelto -hanke	N	Hyvinvointilautakunta
Liikuntapaikkojen ylläpito	N	Hyvinvointilautakunta
Osakkeet ja osuudet		
Yksittäinen yhtiö/kohde	N	Kaupunginhallitus
Irtaimistoinvestoinnit		
Konsernipalvelut	N	Kaupunginhallitus
Tilaomistus	N	Kaupunginhallitus
Kaupunkikehityksen palvelualue	N	Kaupunkikehityslautakunta
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	N	Opetus- ja kasvatuslautakunta
Hyvinvoinnin palvelualue	N	Hyvinvointilautakunta
ICT-investoinnit	N	Kaupunginhallitus
Kehitysinvestoinnit	N	Kaupunginhallitus
Järvenpään veden investoinnit	N	Järvenpään veden johtokunta
Keski-Uudenmaan työllisyysalueen investoinnit	N	TE-alueen johtokunta

Valtuuston sitovuutta tarkemmasta investointihankkeiden sitovuudesta ja seurannasta päättävät Kaupunginhallitus, lautakunnat ja Järvenpään Veden ja Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunta yllä esitetyn taulukon mukaisesti.

Kehitysinvestoinneissa on varattuna määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan, että investointi maksaa itsensä takaisin menosäästöinä tai tulolisäyksinä, joita voivat olla sekä toiminta ja muut tuotot kuin verotulotkin.

Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoituslaskelmassa esitetään käyttötalousosan sekä investointien tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta) sekä antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset (rahoituksen rahavirta). Näiden rahavirtojen yhteenlaskettu muutos kuvaa talousarvion vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Rahoitusosan sitova erä on lainakannan muutos.

Talusojohtajalla on tämän talousarvion sekä kaupungin hallintosäännön ja konsernipalvelujen toimintasäännön mukaisesti oikeus ottaa lainaa rahoitusosaan merkityn nettolainanoton lisäksi enintään sama määrä kuin lainoja lyhennetään, ja hyväksyä niiden ehdot. Talusojohtajalla on oikeus maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus ottaa lyhytaikaista (laina-aika < 1v) rahoitusta ja korvata pitkäaikainen lainanotto kokonaan tai osittain lyhytaikaisella lainalla talousarviovuoden ajaksi sekä oikeus tehdä johdannaissopeuksia.

Raportointi

Talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle osavuosisikatsauksessa, joka laaditaan puolivuosisiraporttina, sekä tilinpäätöksessä.

Talousarvion ja käyttösunnitelmien rahamäärien toteutumisesta raportoidaan lauta- ja johtokunnille niiden päättäminä ajankohtina, kuitenkin vähintään osavuosisikatsauksen aikataulussa.

Talousarvion kuukausittaisesta toteutumisesta raportoidaan talous- ja konsernijaostolle kokousaikataulun mukaisessa rytmissä.

Kuntakonserni

Konserniyhteisöissä noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikkaa. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Kaupungin tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja omistukselle määritetään tarkoitus.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista ja kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä ja riskeistä tulee raportoida osana osavuosisiraportointia tai suoraan konsernijohtolle. Tärkeimmille tytäryhtiöille asetetut tavoitteet esitetään talousarvion liitteenä.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat luottamushenkilöistä hallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja niiden jaostojen jäsenet. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat sekä palvelualueiden itsenäisistä kokonaisuuksista vastaavat viranhaltijat. Seuraavien virkanimikkeiden haltijat, ja heidän sijaisinaan toimivat sijaistusasajalta, ovat tilivelvollisia:

- kaupunginjohtaja
- hallintojohtaja, talusojohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja, viestintäjohtaja, toimitilajohtaja
- palvelualuejohtaja (opetus ja kasvatusta, hyvinvointi)
- varhaiskasvatusta johtaja, opetusjohtaja
- kulttuurijohtaja, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaja
- kaupunkikehitysjohdaja

- yritys- ja elinkeinopalvelujohtaja, kaavoitusjohtaja, maankäyttöjohtaja, kaupunkitekniikan johtaja, johtava rakennustarkastaja
- toimitusjohtaja (Järvenpään Vesi -liikelaitos)
- työllisyysaluejohtaja (Keski-Uudenmaan työllisyysalue)

Osakeyhtiöissä tilivelvollinen on toimitusjohtaja.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouden sitovat määrärahat (vuosien 2025-28 toimintakatteiden summa) on esitetty taulukoissa harmaalla taustalla väritettynä.

Valtuustoon nähden sitova							
TARKASTUSLAUTAKUNTA 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2 026	2 027	2 028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-74	-95	-95	-96	-98	-100	-389
Toimintakate	-74	-95	-95	-96	-98	-100	-389
<i>muutos-%</i>		27,4%	0,6%	0,6%	2,1%	2,1%	
KONSERNIPALVELUT 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 791	6 422	6 560	6 491	6 563	6 564	26 179
Valmistus omaan käyttöön	190	300	300	300	300	300	1 200
Toimintakulut	-17 058	-16 787	-18 370	-18 755	-19 123	-19 701	-75 949
Toimintakate	-11 077	-10 064	-11 511	-11 964	-12 260	-12 836	-48 570
<i>muutos-%</i>		-9,1%	14,4%	3,9%	2,5%	4,7%	
TILAOMISTUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	26 420	26 950	28 695	22 794	22 831	22 840	97 160
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-15 625	-14 422	-16 267	-11 234	-11 353	-11 520	-50 374
Toimintakate	10 795	12 528	12 428	11 561	11 478	11 320	46 787
<i>muutos-%</i>		16,1%	-0,8%	-7,0%	-0,7%	-1,4%	
KAUPUNKIKEHITYS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	3 591	2 788	2 832	3 073	3 073	3 073	12 050
Valmistus omaan käyttöön	1 085	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	4 476
Toimintakulut	-15 446	-14 580	-14 835	-14 958	-15 534	-15 822	-61 149
Toimintakate	-10 770	-10 673	-10 884	-10 766	-11 342	-11 630	-44 623
<i>muutos-%</i>		-0,9%	2,0%	-1,1%	5,4%	2,5%	
OPETUS JA KASVATUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 353	5 671	6 766	6 750	6 786	6 796	27 098
Valmistus omaan käyttöön	70	101	101	101	101	101	404
Toimintakulut	-86 061	-86 375	-87 518	-88 884	-90 470	-91 825	-358 697
Toimintakate	-80 638	-80 603	-80 651	-82 033	-83 584	-84 928	-331 195
<i>muutos-%</i>		0,0%	0,1%	1,7%	1,9%	1,6%	
KOTIKUNTAKORVAUKSET 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	793	1 007	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 297	-3 717	-4 954	-4 954	-4 954	-4 954	-19 817
Toimintakate	-2 503	-2 710	-4 954	-4 954	-4 954	-4 954	-19 817
<i>muutos-%</i>		8,2%	82,8%	0,0%	0,0%	0,0%	
HVIVINOINTI 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 163	4 775	4 723	4 723	4 723	4 723	18 890
Valmistus omaan käyttöön	48	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 125	-17 825	-17 621	-17 798	-18 047	-18 290	-71 755
Toimintakate	-12 915	-13 050	-12 899	-13 075	-13 324	-13 567	-52 865
<i>muutos-%</i>		1,1%	-1,2%	1,4%	1,9%	1,8%	
TYÖTTÖMYYSTURVA JA TYÖLLISYYSALUEOSUUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 280	-4 250	-9 670	-9 875	-10 082	-10 065	-39 692
Toimintakate	-4 280	-4 250	-9 670	-9 875	-10 082	-10 065	-39 692
<i>muutos-%</i>		-0,7%	127,5%	2,1%	2,1%	-0,2%	
Järvenpään kaupunki ilman TE-palveluja, liikelaitosta ja komennottomyyntiä ja maankäyttökorvauksia 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	47 112	47 613	49 576	43 831	43 974	43 996	181 377
Valmistus omaan käyttöön	1 391	1 520	1 520	1 520	1 520	1 520	6 080
Toimintakulut	-159 967	-158 050	-169 332	-166 553	-169 660	-172 276	-677 821
Toimintakate	-111 463	-108 917	-118 236	-121 202	-124 165	-126 761	-490 364
<i>muutos-%</i>		-2,3%	8,6%	2,5%	2,4%	2,1%	

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI JA MAANKÄYTTÖKORVAUKSET 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 105	4 806	5 553	5 560	5 829	4 770	21 711
Toimintakulut	-1 965	-472	-483	-500	-510	-521	-2 014
Toimintakate	3 141	4 334	5 069	5 060	5 319	4 249	19 697
<i>muutos-%</i>		38,0%	17,0%	-0,2%	5,1%	-20,1%	
Järvenpään kaupunki ilman TE- palveluita ja liikelaitosta 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	52 217	52 419	55 128	49 391	49 803	48 766	203 088
Valmistus omaan käyttöön	1 391	1 520	1 520	1 520	1 520	1 520	6 080
Toimintakulut	-161 931	-158 522	-169 815	-167 053	-170 170	-172 797	-679 835
Toimintakate	-108 323	-104 583	-113 167	-116 142	-118 847	-122 512	-470 667
<i>muutos-%</i>		-3,5%	8,2%	2,6%	2,3%	3,1%	
Käyttöomaisuuden (Kom)	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 711
Toimintakate ilman Kom	-112 709	-108 189	-118 320	-121 102	-123 676	-126 282	-489 379
<i>muutos-%</i>		-4,0%	9,4%	2,4%	2,1%	2,1%	
KESKI-UUDENMAAN TYÖLLISYYSALUE 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	16 075	16 396	16 724	17 058	66 253
Toimintakulut	0	0	-16 075	-16 396	-16 724	-17 058	-66 253
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	0
Järvenpään kaupunki ilman liikelaitosta 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	52 217	52 419	71 203	65 787	66 527	65 824	269 341
Valmistus omaan käyttöön	1 391	1 520	1 520	1 520	1 520	1 520	6 080
Toimintakulut	-161 931	-158 522	-185 890	-183 449	-186 894	-189 856	-746 088
Toimintakate	-108 323	-104 583	-113 167	-116 142	-118 847	-122 512	-470 667
<i>muutos-%</i>		-3,5%	8,2%	2,6%	2,3%	3,1%	
Käyttöomaisuuden (Kom)	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 711
Toimintakate ilman Kom	-112 709	-108 189	-118 320	-121 102	-123 676	-126 282	-489 379
<i>muutos-%</i>		-4,0%	9,4%	2,4%	2,1%	2,1%	
JÄRVENPÄÄN VESI 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	10 302	11 002	11 473	11 570	11 534	11 534	46 112
Valmistus omaan käyttöön	183	139	139	139	139	139	556
Toimintakulut	-5 149	-5 396	-5 500	-5 642	-5 764	-5 871	-22 777
Toimintakate	5 336	5 746	6 113	6 068	5 909	5 802	23 891
Rahoitustulot ja -menot	-1 403	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-5 628
Vuosikate	3 934	4 339	4 706	4 661	4 502	4 395	18 263
Poistot ja arvonalentumiset	-3 310	-3 738	-3 748	-3 831	-3 989	-4 149	-15 718
Tilikauden tulos	623	600	957	829	512	246	2 545
Kaupunki ja liikelaitos yhteensä 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	62 520	63 422	82 676	77 357	78 062	77 358	315 453
Valmistus omaan käyttöön	1 574	1 659	1 659	1 659	1 659	1 659	6 636
Toimintakulut	-167 080	-163 918	-191 389	-189 090	-192 659	-195 727	-768 865
Toimintakate	-102 986	-98 837	-107 054	-110 074	-112 938	-116 710	-446 776
<i>muutos-%</i>		-4,0%	8,3%	2,8%	2,6%	3,3%	
Käyttöomaisuuden (Kom)	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 711
Toimintakate ilman Kom	-107 373	-102 443	-112 207	-115 034	-117 767	-120 480	-465 487
<i>muutos-%</i>		-4,6%	9,5%	2,5%	2,4%	2,3%	

Tarkastuslautakunta

Keskeiset palvelut

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alaisuudessa oleva toimielin, jonka tehtävänä on toiminnan ulkoinen valvonta. Kaupungin tarkastuskokonaisuudessa ulkoinen valvonta jakaantuu lakisääteiseen tilintarkastukseen ja luottamushenkilöistä koostuvan tarkastuslautakunnan arviointiin.

Tarkastuslautakunnan keskeisin tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Järvenpään kaupungin hallintosäännössä.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025-28

Työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämistä vastuun siirtymisen myötä TE-palveluista tulee uusi tarkastuskokonaisuus vuoden 2025 alusta lähtien.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2 026	2 027	2 028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-74	-95	-95	-96	-98	-100	-389
Toimintakate	-74	-95	-95	-96	-98	-100	-389
<i>muutos-%</i>		27,4 %	0,6 %	0,6 %	2,1 %	2,1 %	

Konsernipalvelut

Keskeiset palvelut

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut vastaa kaupunkitasoisesta asianhallinnasta, päätöksenteon tuesta sekä keskitetyistä toimisto-, hankinta- ja lakipalveluista. Hallintopalvelut tukee kaupungin johtoa ja palvelualueita valmistelussa ja päätöksenteossa ja edistää hyvää hallintoa.

Talouspalvelut

Talouspalvelut ohjaa ja johtaa kaupungin taloussuunnittelu- ja seurantaprosesseja, vastaa taloushallintoprosessien järjestämisestä ja huolehtii kaupungin toiminnan rahoituksesta. Talouspalvelut ohjaa kustannuslaskennan kehittämistä ja tuottaa laskentatietoa päätöksenteon tueksi.

Talouspalvelut ohjaa myös kaupungin sisäistä valvontaa, riskienhallintaa ja omistajaohjausta.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut vastaa kaupungin työnantajapolitiikan ja henkilöstöjohtamisen linjauksista ja tukee palvelualueita niiden toteuttamisessa. Henkilöstöpalvelut toimii palvelualueiden kumppanina ja tukee asiantuntemuksellaan esihenkilötyön, johtamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämistä, sekä työkyvyn ja työhyvinvoinnin edistämistä. Strategisen tason ohjaustiedon tuottaminen henkilöstön määrästä, laadusta ja tilasta on tärkeä osa henkilöstöjohtamisen palvelua, minkä lisäksi henkilöstöpalveluilla on tärkeä rooli kaupunkimme muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistämisessä.

Tietohallintopalvelut

Tietohallinto vastaa kaupungin ICT-arkkitehtuurista, yhteisistä ICT-palveluista, perustietotekniikan ja tietoliikenteen palveluiden tuottamisesta ja ICT-toimittajahallinnasta sekä kokonaisarkkitehtuurin, ICT-hankintojen ja -sopimusten, ICT-sidonnaisen kehittämisen sekä tietoturvan ja tietosuojan ohjauksesta.

Viestintä- ja markkinointipalvelut

Viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden edistämisen tiimi työskentelee Järvenpään kaupunkistrategian keskiössä toteuttaen sitä monipuolisesti viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden edistämisen keinoin. Tehtävänä on varmistaa, että viesti kulkee ja avoin hallinto toteutuu mm. toimivan päätösviestinnän ja mediasuhteiden kehittämisen kautta. Tiimi viestii ja markkinoi tiiviissä yhteistyössä palvelualueiden kanssa ja varmistaa linjausten sekä brändin noudattamisen.

Turvallisuus ja varautuminen

Turvallisuus- ja valmiuspäällikkö koordinoi kaupunkitasoisesti turvallisuus- ja valmiussuunnittelua sekä varautumistyötä. Tämä tapahtuu yhteistyössä tietohallinnon, palvelualueiden, Mestaritoiminnan ja viranomaisten kanssa. Toiminnan keskiössä ovat kaupungin varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, toimitila- ja kiinteistöturvallisuus, henkilöturvallisuus sekä kuntalaisten kokema arjen turvallisuus.

Toimisto- ja asiakaspalvelut

Toimistopalvelut tukevat palvelualueita tuottamalla niille talous- ja muun hallinnon palveluita. Asiakaspalvelut tuottavat kaupunkilaisille asiakaspalvelua mm. kaupunkiympäristöön, rakentamiseen, vapaa-aikaan, liikuntaan ja tilavarauksiin liittyvissä asioissa ja vastaa Järvenpää-infon toiminnasta. Asiakaspalvelut ohjaavat myös asiakaspalvelukonseptin toimeenpanoa ja edistävät digitaalisten palvelujen käyttöönottoa palveluissa.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvonta hoitaa kaupungin pysäköinninvalvonnan yleisillä katualueilla sekä myös osalla yksityisalueista. Pysäköinninvalvonnalla lisätään kaupungin liikenneturvallisuutta ja varmistetaan pysäköintipaikkojen riittävyys erityisesti kaupungin keskustan alueella. Pysäköinninvalvonta siirtyi konsernipalveluihin vuoden 2023 alusta.

Muut konsernipalvelut

Konsernipalveluiden sitovuustasoon sisältyy yllä esitettyjen palvelukokonaisuuksien lisäksi kaupungin ylin luottamusmiesjohto ja vaikuttamistoimielimet, kaupungin johto, kuntayhteistyö, kokonaisturvallisuus sekä konsernipalveluiden yhteiset. Yksikköön on myös keskitetty Kevan tasausmaksu ja Kuntaliiton sekä Uudenmaan liiton jäsenmaksut.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–28

Kaupungin palvelut ovat keskittyneet hyvinvointialueuudistuksen jälkeen entistä vahvemmin lakisääteisiin opetuksen ja kasvatuksen palveluihin, kaupungin elinvoimaa tukeviin yhdyskuntapalveluihin ja vapaaehtoiisiin hyvinvointi-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluihin. Vuoden alusta kaupungin vetovastuulle siirtyy Keski-Uudenmaan kuuden kunnan (Järvenpää, Hyvinkää, Tuusula, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen) työllisyysalueen toiminta, kun työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Uudistuksen alkuvaiheessa on tärkeää vakiinnuttaa työllisyysalueen toiminta. Konsernipalveluiden osalta on erityisen tärkeää uudistuksen valmistelu sekä työllisyysalueen häiriötön käynnistäminen. Käynnistymisen jälkeen konsernipalveluiden oleellisena tehtävänä on rakentaa sekä ylläpitää kumppanuutta työllisyyspalveluiden, kaupungin välillä ja muiden kuntien välillä. Konsernipalvelut tuottavat työllisyysalueelle tukipalveluja hallinnon ja henkilöstöhallinnon, talouden, tietohallinnon ja viestinnän osalta.

Kaupungin haastava taloustilanne vaikuttaa myös alkavalla taloussuunnittelukaudella konsernipalvelujen toimintaan. Konsernipalvelut mahdollistaa toiminnan tehostamista kaupunkilaajuisesti ja samanaikaisesti toiminnot täytyy myös konsernipalveluissa pystyä tuottamaan aiempaa tehokkaammin.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kuntien tulee vuoden 2026 alkuun mennessä ratkaista, miten sote-vuokraustoiminta jatkossa järjestetään. Kaupunki on vuoden 2024 aikana selvittänyt yhtiöittämisvaihtoehtoja, ja myös kiinteistöjen myyntiä on edistetty. Vuoden 2025 täytyy Konsernipalvelujen vetovastuulle valmistella yhtiömuutokset ja mahdolliset kiinteistökaupat lakimuutoksen edellytysten täyttämiseksi.

Suunnitellut sidosyksiköjä koskevan sääntelyn muutokset voi vaikuttaa kaupungin inhouse-yhtiöiltä tekemiin hankintoihin ja konserniyhtiöiden toimintaan. Muutoksiin varautumiseksi yhtiöissä on jo vuonna 2024 käynnistetty toimenpiteitä, joilla sidosyksikköasema saadaan turvattua riippumatta lopullisista lakimuutoksista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että omistaja edellyttää tytäryhtiöiltä toiminnan markkinahintaehdon täyttymistä tai muiden pätevien perusteiden täyttymistä hankinnoissaan. Vastavasti kaupungin täytyy varautua mahdollisiin tukipalvelujen kilpailutuksiin (mm. taloushallinto, palkanlaskenta), mikäli nykyiset sopimukset eivät täytä lain vaatimuksia. Sopimusten lainmukaisuutta kuitenkin arvioidaan sopimuksen tekohetkellä, joten sopimusten uudelleen kilpailuttaminen voidaan tehdä kunkin sopimuksen osalta normaalissa järjestyksessä. Mikäli uusia sidosyksikköhankintoja tehdään, tulee varmistua siitä, että riippuvuudet toimittajiin ovat hallittavissa.

Kaupungin palvelusopimus Palmia Oy:n kanssa liittyen ateria- ja siivouspalveluihin on irtisanottavissa päättymään lähtökohtaisesti syksyllä 2026. Sopimuksen kilpailutusta on tarkoitus lähteä valmistelemaan vuoden 2025 aikana yhdessä suurimpien käyttäjäpalvelualueiden kanssa.

Kaupungin laaja ulkoistusaste edellyttää ammattimaista sopimusvalvontaa ja toimittajahallintaa. Peruspalveluiden ulkoistuksella on vaikutusta myös kaupungin varautumissuunnitelmiin.

Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit. Aluevaaleissa valitaan aluevaltuustot hyvinvointialueille ja kuntavaaleissa valtuutetut kuntien valtuustoihin.

Henkilöstöpalveluiden painopisteenä seuraavina vuosina on palveluiden kehittäminen entistäkin enemmän palvelualueiden strategisen kumppanuuden suuntaan. Työnjakoa henkilöstöpalveluiden ja palvelualueiden välillä kehitetään henkilöstöressurssien johtamiseen liittyvän hallinnollisen työn tuottavuuden nostamiseksi. Työkykyjohtamisen kehittämiseen panostetaan tavoitteena alentaa sairauspoissaoloja ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Palkkauksen ja palkkausjärjestelmien kehittäminen ovat tärkeitä tavoitteita, jotka täsmentyvät valtakunnallisten sopimusneuvottelujen ja paikallisen yhteistoiminnan tuloksena. Henkilöstötiedon analytiikkaa ja hyödyntämistä strategisena ohjaustyökaluna edistetään. Kaupungin rekrytointi- ja sijaisvälityksen tietojärjestelmään kehittämismahdollisuuksista tehdään hankintaa edeltävä esiselvitys tavoitteena nostaa järjestelmän tukemien toimintaprosessien tuottavuutta.

Viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden edistämisen palveluissa ovat vuonna 2025 painopisteenä muun muassa kevään kunta- ja hyvinvointialuevaalit sekä Järvenpään 75-vuotisjuhlavuoteen 2026 valmistautuminen.

Kaupungin viestintää, markkinointia ja osallisuuden edistämistä kehitetään jatkuvasti, jotta vastaisimme koko ajan paremmin kaupunkilaisten tarpeisiin saada tietoa, vuorovaikuttaa ja osallistua. Tekoäly ja muut uudet teknologiat tuovat uusia kehittämisen mahdollisuuksia, kaupunkilaisten hyväksi.

Tietohallinnon painopisteet ja kehittämistoimenpiteet kohdistuvat kyberturvallisuuden ja tietosuojan edelleen kehittämiseen sekä kaupungin ICT-infrastruktuurin eriyttämiseen omaksi itsenäiseksi kokonaisuudekseen. ICT-arkkitehtuurin ja strategian linjaukset tarkennetaan tukemaan kaupungin ja strategisia tavoitteita. ICT-sidonnaisissa toiminnan kehitystehtävissä jatketaan keskeisten tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kehittämistä. Kaiken kehittämistoiminnan tavoitteena on kuntalaisten palvelujen kehittäminen.

Tietopääomaa kasvatetaan systemaattisesti ja tiedolla johtamisen kyvykkyyttä edistetään yhteistoiminnassa palvelualueiden kanssa. Tekoäly ja koneoppiminen kasvattaa vaihteittain rooliaan arjen toiminnassa vuosien 25-28 aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025-26

Vuodelle 2024 alun perin asetettu tavoite toimintatavoista keskitetyissä palveluissa ei ole toteutunut suunnitellussa aikataulussa, joten se on edelleen sisällytetty alkavan kauden tavoitteisiin.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Päämäärä
Kulttuurijuurten hyödyntämistä lisätään kaupungin brändin rakentamisessa	J1
Edistämme osallisuutta kaupungin toiminnassa	J1
Toimintatavat keskitetyissä palveluissa ovat tarkoituksenmukaiset ja sujuvat	P1
Sähköistetään valikoidut asiointipalveluprosessit (Digitaaliset palvelut)	P1
Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	P1
Henkilöstön osaamista vahvistetaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja tulevaisuuden vaatimuksiin.	P1
Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempaa	H1
Tavoitteellinen ja tulokellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä	H1
Yhteistyö kaupunkikonsernissa vahvistuu	H1

Sitovat taloustavoitteet

Vuodesta 2024 alkaen palvelualueille on kohdennettu käytön mukaan sisäisenä laskutuksena myös toimistopalveluihin keskitettyjen toimintojen palvelut, sijaisvälitys sekä lauta- ja johtokuntien kokouspalvelut.

Taloustavoitteisiin sisältyy vuodelle 2025 sopeutustavoite (38 t€).

Valtuustoon nähden sitova							
KONSERNIPALVELUT 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 791	6 422	6 560	6 491	6 563	6 564	26 179
Valmistus omaan käyttöön	190	300	300	300	300	300	1 200
Toimintakulut	-17 058	-16 787	-18 370	-18 755	-19 123	-19 701	-75 949
Toimintakate	-11 077	-10 064	-11 511	-11 964	-12 260	-12 836	-48 570
muutos-%		-9,1 %	14,4 %	3,9 %	2,5 %	4,7 %	

Investoinnit

Konsernipalvelut 1000 €	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Irtaimistoinvestoinnit	0	0	0	0	0	0
ICT-investoinnit	813	921	870	810	587	3188
Yhteensä	813	921	870	810	587	3188

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Vuoden 2025 suoritteet (ostolaskut, myyntilaskut, palkkalaskelmat, käyttäjätunnukset) sisältävät TE-palvelujen tuomat lisäykset volyymeihin.

Suorite	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Ostolaskut (kpl)*	25 073	26 400	23 040
€/ostolasku*		8,91	8,04
Myyntilaskut (kpl)*	59 711	62 040	60 000
€/myyntilasku*		3,43	3,19
Palkkalaskelmat (kpl)	23 069	21 900	23 600
Kaupungin henkilöstö (ilman sijaisia ja oppisopimussuhteisia)	1 416	1 391	1 570
Sijaisvälityskeikkojen määrä		9 800	11 500
Sijaisvälitys €/sijaisvälityskeikka		15,90	13,18
Käyttäjätunnukset henkilöstölle, oppilaille, luottamushenkilöille yms. (Windows-tunnukset)**	8 105	7 800	8 250
Tietohallinnon peruspalvelut €/Windows-tunnus**		300,93	316,53
Pysäköinninvalvonnan virhemaksut (kpl)	3 847	3 600	4 200
Hinta € (toimintakate / suoritteet)		28,36	27,92

*) Sisältää keskitetyn ostolaskujen käsittelyn ja myyntilaskutuksen työpanoksen, mutta ei palvelualueilla/yksiköissä tehtävää ostolaskujen käsittely- tai laskutustyötä. Osto- ja myyntilaskumäärät ja suorittekustannukset eivät sisällä TE-palveluita

**) Tehostettu tunnusautomaatio ja lisenssien seuranta on vähentänyt aktiivisten Windows-tunnusten määrää. Poistuvien henkilöiden lisenssit allokoidaan nopeammin uusille käyttäjille ja vastaavasti tunnukset poistetaan käytöstä aiempaa nopeammin. Sisältää TE-palveluiden tunnukset.

Tilaomistus

Keskeiset palvelut

Tilaomistus huolehtii kaupungin toimitilojen kokonaisuudesta ja toimii koordinoijana tilojen käyttäjien ja tilojen ylläpidosta ja rakennuttamisesta huolehtivan Mestaritoiminta Oy:n välillä, ja varmistaa kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen tilaratkaisuja suunniteltaessa. Tilaomistus huolehtii myös kaupungin omistamien tilojen pitkäaikaisesta ulosvuokrauksesta.

Kaupungin toimitilakokonaisuus muodostuu kaupungin omistamista rakennetuista kiinteistöistä sekä kaupungin hallinnoimista, ulkoa vuokratuista tiloista. Kiinteistöjohtamisen, huollon ja kunnossapidon tehtävistä huolehtii Mestaritoiminta Oy kaupungin ja Mestaritoiminnan välisen palvelusopimuksen mukaisesti.

Toimitilat ovat suurelta osin kaupungin yksiköiden omassa käytössä. Tiloja vuokrataan kuitenkin merkittävässä määrin myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle, Palmia Oy:lle ja mm. yksityisille päiväkodeille ja Keski-Uudenmaan kristilliselle koululle. Tilaomistus perii kaupungin organisaatioilta sisäistä ylläpito- ja pääomavuokraa käytössä olevia tiloja vastaavasti.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–28

Vuoden 2024 aikana päivitettiin kaupungin ja Mestaritoiminnan välistä sopimus. Allianssisopimuksen korvaava palvelusopimus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 3.6.2024 § 156. Sopimus viimeistellään syksyn aikana ja se tulee voimaan vuoden 2025 alusta. Uuden sopimuksen myötä toimintamallit muuttuvat oleellisesti, vastuut ja velvoitteet osapuolten kesken muuttuvat ja tavoitteena on parantaa toiminnan laatua ja laskea kustannuksia. Sopimuksen myötä siirrytään kohde- ja palvelukohtaiseen hinnoitteluun, mikä mahdollistaa nykyistä paremman ja läpinäkyvämmän vertailun markkinatoimijoihin.

Maan hallituksen hallitusohjelmaan kirjattu sidosyksikkösääntelyä tiukentava kirjaus edellyttää, että sidosyksikköhankintoja tehtäessä tulee pystyä osoittamaan palvelujen kokonaistaloudellinen edullisuus markkinatoimijoihin nähden tai kun tähän on muu erityisen painava julkinen intressi.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kunnista tulee 2026 alkaen kiinteistöjen sijoittajaomistajia, mikäli kunnat ei luovu omistuksista sote-kiinteistöissä. Järvenpään on ratkaistava, luopuuko se hyvinvointialueille vuokratuista kiinteistöistä vai järjestetäänkö vuokraustoimintaa jatkossa yhtiöittämisvelvoitteen mukaisesti jossakin kaupungin omistamassa markkinaehtoisesti toimivassa yhtiössä. Kaupungin vuokraamia yhtiöittämisvelvoitteen alaisia tiloja on sekä kaupungin omistamissa yhtiöissä, että kaupungin suorassa omistuksessa yhteensä noin 15 700 m². Mahdollinen kiinteistöjen myynti tai yhtiöjärjestelyt tulee vaikuttamaan kaupungin tilojen hallintatapaan. Alustava selvitys hallintamuodoista on laadittu kesällä 2024 ja keväällä 2024 kaupunki myi palolaitoksen hyvinvointialueelle. Velvoitteen mukaiset toimenpiteet tulee tehdä vuoden 2025 aikana.

Investoinnit haastavat edelleen kaupungin taloutta. Talonrakennuksen investointiohjelmaa on merkittävästi karsittu useana vuonna peräjälkeen. Jo tehdyt, menossa ja suunnitteilla olevat investoinnit vähentävät tilakannan korjaustarvetta ainakin lähivuosina, kuten myös palveluverkkosuunnitelmien mukaiset luopumiset kiinteistöistä ja kaupungin hallinnassa olevista tiloista. Tilahallintaan on kohdennettu vuosina 2020–24 merkittäviä tehostamisvaateita, joihin ei ole palveluverkkomuutosten viivästymisestä johdettua täysimääräisesti päästy. Kun toimitilojen tiivistäminen etenee, sopeutusten arvioidaan olevan saavutettavissa tehostamalla kiinteistöjen ylläpitoa ja kunnossapitoa sekä tarkistamalla palvelujen laatutavoitteita.

Tilankäytön tehostamista jatketaan suunnitelmallisesti. Tarpeettomista tiloista pyritään luopumaan ja kiinteistöjalostuksen keinoin varmistamaan kaupungille taloudellinen hyöty myynteinä. Omistuksessa olevia toimitiloja kehitetään siten, että tilakäyttö tehostuu ja voidaan luopua osasta nykyisiä vuokratiloja

ja saadaan toiminnot järjestettyä entistä tarkoituksenmukaisemmin, käyttäjien tarpeet ja talouden realiteetit yhdistäen. Tilankäytön tehostuminen näkyy mm. TE-palveluiden ja KELA:n sijoittumisena Bulevardikortteliin 2025 vuoden alusta alkaen.

Vuoden 2024 aikana investointisuunnitelmat ovat muuttuneet merkittävästi valtuuston karsintapäätöksen suorana tai välillisenä seurauksena. Vihtakadun koulun muutostyö päiväkodiksi ollaan siirtämässä myöhemmäksi ja tilaa pyritään hyödyntämään Mankalan peruskorjauksen aikana väistötilana. Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelman mukainen ikääntyneistä rakennuksista luopuminen käynnistyy suunnitelmista poiketen vasta 2025, kun Haarajoen koulun muutostyöt käynnistävät useita kohteita koskevan tilaketjutuksen. JYK 2. vaihe käynnistyy 2024 uudisosan rakentamisella, mutta Kansakoulunkadun korjaus siirtyy myöhemmäksi. Kartanon yhtenäiskoulun uudishanke on käynnistymässä ja kohde valmistuu 2028. Akuutteja sisäilmaongelmakohteita on tällä hetkellä vain muutamia ja näiden olosuhteet ovat hallinnassa.

Kiinteistöohjelman laadinta on aloitettu ja se on tarkoitus saattaa päätöksentekoon vuoden 2024 aikana. Ohjelmassa määritellään kiinteistöjen ja tilaomaisuuden arvo, tavoitteet ja omistamisen periaatteet. Kiinteistöohjelman tarkemmat toimenpidekokonaisuudet ja mm. salkutus valmistellaan erikseen päätöksentekoon vuonna 2025.

Uusi tilavarausjärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön 2024 vuoden loppupuolella.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025-26

Vuodelle 2024 alun perin asetettu tavoite kiinteistöohjelman laadinnasta ei ole toteutumassa suunnitelmassa aikataulussa, joten se on edelleen sisällytetty alkavan kauden tavoitteisiin.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Päämäärä
Kaupungin tilaomistukset perustuvat laadittavaan kiinteistöohjelmaan.	T1
Tilatehokkuus paranee.	T1

Sitovat taloustavoitteet

Taloustavoitteisiin sisältyy vuodelle 2025 sopeutustavoite (49 t€). Taloustavoitteisiin pääseminen edellyttää palveluverkkosuunnitelman toteutumista ja täytäntöönpanoa. Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittäminen tulee vaikuttamaan tulevien vuosien taloustavoitteisiin merkittävästi.

Valtuustoon nähden sitova							
TILAOMISTUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	26 420	26 950	28 695	22 794	22 831	22 840	97 160
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-15 625	-14 422	-16 267	-11 234	-11 353	-11 520	-50 374
Toimintakate	10 795	12 528	12 428	11 561	11 478	11 320	46 787
<i>muutos-%</i>		16,1%	-0,8%	-7,0%	-0,7%	-1,4%	

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite *	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kaupungin oman toiminnan käytössä olevat tilat 31.12, htm ²	116 413	115 804	119 358
Sisäilmaongelmien vuoksi käytöstä poistetut tilat, bruttom ² **)	7 549	1 230	1 230
Pitkäaikaisesti ulosvuokratut tilat 31.12, htm ² ***)	22 955	23 409	19 911
Vapaat tilat 31.12., htm ²	10 532	6 975	5 558
Sisäinen ylläpitovuokra, €/htm ² /kk	6,18	6,32	6,14
josta Mestari toiminnan laskutuksen osuus, €/htm ² /kk	2,04	2,03	2,03
josta ulkoisten vuokrakulujen osuus, €/htm ² /kk	1,73	1,74	1,63

* Tilaraportoinnissa käytetään neliötietona huoneistoalaa (htm²), joka kuvaa parhaiten käytössä olevan tilan alaa.

***) Vuoden 2024 TA-luvuissa ei mukana JYK Kansakoulunkadun koulu ja JYK Urheilukatu (7-9)

****) 2025 vuodelta poistunut mm. paloasema

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Keskeiset palvelut

Opetuksen ja kasvatuksen yhteiset toiminnot koostuvat palvelualuejohdon lisäksi oppimisen ja kasvun tuesta, oppimisympäristöjen pedagogisesta kehittämisestä sekä opetuksen ja kasvatuksen digikehittämisestä ja tiedolla johtamisesta. Nämä palvelut vastaavat koko palvelualueen tarpeisiin. Muut palvelualueen talous- ja hallintopalvelut ovat keskitetty konsernipalveluihin.

Varhaiskasvatustaloudet koostuvat kaupungin järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta sekä yksityisistä varhaiskasvatustalouksista. Yksityiset varhaiskasvatustaloudet järjestetään palvelusetelillä, lukuun ottamatta ostopalveluna järjestettävää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta.

Opetustaloudet koostuvat perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta, oppivelvollisuuden laajentumisen ohjauksesta sekä yhteisöllisestä opiskeluhoollosta. Opiskeluhoollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut tuotetaan Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalouksien hyvinvointialueella. Lisäksi tuotamme hyvinvointialueelle vaatvimman erityisen tuen lasten aamu- ja iltapäivähoitoa.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–28

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen ja toiminnan merkitys on kasvanut kunnissa hyvinvointialueiden aloitettua toiminnan vuoden 2023 alusta. Järvenpäässä opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen toimintakate on 75 % kaupungin toimintakatteesta ja henkilöstö 66 % kaupungin henkilöstöstä.

Palvelualueen tehtävä on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuksen ja opetuksen peruspalveluita. Palvelualueella tullaan tulevaisuudessa keskittymään opetuksen ja kasvatuksen laadukkaan toiminnan tuottamiseen, taloudellisesti kestävään toimintaan kiristyvässä taloustilanteessa ja Järvenpään strategian toimeenpanemiseen sekä hyvinvointivajeen paikkaamiseen ja parantamiseen.

Järvenpään kaupunkistrategiassa kiinnitymme erityisesti ajoissa auttamisen –painopistealueeseen sekä yhteisöohjautuvan ja valmentavan toimintakulttuurin kehittämiseen ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen. Lasten ja nuorten erilainen tuen tarve on lisääntynyt ja muuttanut muotoaan merkittävästi yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Pyrimme tukemaan ja auttamaan lapsia ja nuoria mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja kehitämme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa opiskeluhoollon palveluiden siirryttyä sinne.

Tiukassa taloustilanteessa opetuksen ja kasvatuksen kehittäminen ja lisähenkilöstön palkkaaminen on ollut mahdollista pääosin hankerahoituksella. Toimintakaudella 2024-2025 jatkuu sekä varhaiskasvatuksessa että opetuksessa tasa-arvohanke (Tassu-hanke) ja lisäksi varhaiskasvatuksessa on alkanut digivahanke. Kansainväliseen toimintaan olemme saaneet myös Erasmus –hankerahoitusta erityisesti lukio-koulutukselle. Koko oppivelvollisuuden aikaista opintojen ohjausta tehostetaan ja oppivelvollisille tullaan edelleen maksuton opetus.

Koulu- ja päiväkotiverkkoa uudistetaan vuonna 2021 hyväksytyin ja vuosittain päivitettävän palveluverkkosuunnitelman mukaisesti. Väestösuunnitteiden perusteella nähdään, että varhaiskasvatustalouksien lasten palvelutarve kasvaa tarkastelujakson aikana 2750 paikasta noin 2900 paikkaan. Varhaiskasvatustalouksissa palveluverkkosuunnitelman kapasiteetti vastaa tarkastelujakson ajan tarvetta. Perusopetusikäisten määrä on vuoden 2023 huipun jälkeen laskussa koko tarkastelujakson 2024–2027 ajan. Lasten ja nuorten määrä vähenee tasaisesti 4900:sta 4600:een, mikä tarkoittaa peruskouluikäisten määrän laskua 6,1 %lla. Tarkastelujakson jälkeen perusopetusikäisten määrä lähtee jälleen kasvuun. Koulujen kapasiteetti vastaa tarkastelujakson alussa tarvetta ja jakson lopussa kouluilla on ylikapasiteettia, jota voidaan hyödyntää varhaiskasvatustalouksien tilatarpeisiin.

Opetuksen ja kasvatuksen palveluverkossa vuosina 2024–2028 tapahtuvat keskeisimmät muutokset ovat:

- Varhaiskasvatuksen kapasiteetista poistui Iso-Antin päiväkoti kesäkuussa 2024 ja Kyrölän päiväkodin kapasiteetti kasvoi elokuussa 2024 toiminnan siirryttyä koululta vapautuneisiin saneerattuihin tiloihin. Samoihin tiloihin muutti myös Järvenpään yhteiskoulun ensimmäisen ja toisen luokan ryhmiä.
- Vuonna 2025 on suunniteltu Närekadun päiväkodin toimintojen siirtymistä Haarajoen koululle ja Närekadun päiväkodilta vapautuvan moduulin hyödyntämistä Kinnarin päiväkodin korvaavana päiväkotitilana vuodesta 2026 alkaen. Kinnarin päiväkoti on suunniteltu väistötiloihin päiväkotiksi Pesäpuun tiloihin vuodeksi 2025 ja aloittavan moduulissa vuodesta 2026 alkaen. Päiväkoti Keskustan toiminta on suunniteltu loppuvan vuonna 2026.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen kapasiteetti lisääntyy päiväkoti Kaunismetsän aloittaessa eteläisessä Järvenpäässä syksyllä 2025
- Vuonna 2028 Järvenpään yhteiskoulun toisen saneerausvaiheen valmistumisen myötä perusopetuksen kapasiteetti lisääntyy.
- Vuonna 2028 Mankalan koulun ja esiopetuksen kapasiteetti kasvaa saneerauksen myötä.
- Kartanon koulun kapasiteetti sovitetaan tarvittavaan palvelutarpeeseen, jolloin yläkoulun kapasiteettia pienennetään 9,5 sarjaisesta kuusi sarjaiseksi. Kartanon valmistuminen on suunnitellusti 2028

Palveluverkkosuunnitelmassa vanhoista ja huonokuntoisista tai muuten tarpeettomaksi jäävistä rakennuksista sekä pienistä toimipisteistä luovutaan. Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen kapasiteettia kasvatetaan peruskorjausten yhteydessä, mutta opetuksen kapasiteetin arvioidaan riittävän 30-luvun alkupuolelle ja nyt investointiohjelmassa olevat opetuksen kohteet ovat lähinnä peruskorjauskohteita.

Hyvinvointialueiden perustaminen on vaikuttanut kuntatalouteen. Talousarviossa on huomioitu kaupungin heikkenevä taloustilanne sekä palvelualueelta edellytetyt sopeutustoimet n. 1M€ vuonna 2025.

Johto ja esikunta

Palvelualueen johdon tehtävänä on toiminnan johtaminen kaupungin strategian mukaisesti kohti yhdessä sovittuja strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Kukin johtoryhmän jäsen vastaa oman vastualueensa johtamisesta ja toiminnan kehittämistä osana palvelualueen toimintaa.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen yhteiset toiminnot on järjestelty siten, että esikunta tuottaa kasvun ja oppimisen tuen, oppimisympäristöjen kehittämisen, tiedolla johtamisen, tietojärjestelmien sekä palveluverkon palveluita varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Esikunnan oppimisympäristöjen pedagogisen kehittämistoiminnon alaisuuteen on perustettu kalustetiimi, joka hoitaa pienet oppimisympäristöjen muutostyöt, teknisen työn laitteiden huollot, kalustekierätyksen ja kunnostuksen sekä väistöjen organisoimisen. Kustannukset katetaan ko. toiminnoista säästyvistä kuluista talousarvion sisältä. Tämä tukee resurssiviisasta toimintaa ja lisää kustannussäästöjä strategian mukaisesti.

Varhaiskasvatus

Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan erityisesti yli 3-vuotiaiden lasten osalta. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Suomessa edelleen muita Pohjoismaita jäljessä, vaikka viime vuosina se on noussut. Erityisiä toimia suunnataan maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumisasteen nostamiseksi varhaiskasvatuksessa. Tämä vahvistaa maahanmuuttajataustaisten lasten suomen ja ruotsin kielen osaamista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Edelleen hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus vakiinnuttaa varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen

määrärahatason. Näin vahvistetaan varhaiskasvatuksen laatua, tasoitetaan oppimiseroja sekä ehkäistään segregatiota. Järvenpäässä varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten määrä on pysynyt vuonna 2024 samalla tasolla verrattuna vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan. Muutos on tapahtunut erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisasteen kasvussa, joka näyttää jatkuvan edelleen. Alle 3-vuotiaiden osallistumisasteen kasvu vaikuttaa lisääntyneeseen henkilöstötarpeeseen ja sitä kautta kustannuksiin.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus kasvaa vuonna 2025 kun 126-paikkainen päiväkoti Kaunismetsä aloittaa elokuussa toiminnan.

Valtakunnallinen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on parhailaan menossa ja julkistetun väliraportin perusteella näyttää mahdolliselta, että kokeilu muuttuu vakinaiseksi kokeilun päätyttyä 2025. Tämä tarkoittaa 5-vuotiaiden osallistumisasteen nousemista 100%:iin.

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella on varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Järvenpäässä varhaiskasvatuksen henkilöstörakennemuutokseen 2030 mennessä pääsemiseksi on tehty toimenpideohjelma ja korkeakoulutetun henkilöstön osuus on kasvanut kevään 2024 37%:sta syksyn 41%:iin. Toimenpiteinä on toteutunut mm. oman henkilöstön opiskelun mahdollistaminen monimuotokoulutuksissa, palkkaohjelman edistäminen, yhteisöohjautuvan toimintakulttuurin toteutuminen kaikissa työyhteisöissä sekä asiaan varautuminen budjetissa vuosittain.

Perusopetus

Hallitusohjelmassa on useita opetusta koskevia ohjelmia ja toimintamalleja, joiden toteutus tapahtuu kunnissa. Ohjelman mukaan tulevaisuudessa on keskityttävä perustaitojen ja -valmiuksien parantamiseen ja siirryttävä vakaaseen perusrahoitukseen. Jokaisella peruskoulun päättävällä nuorella on oltava riittävät perustiedot ja -taidot toisen asteen opintoihin. Oppilailla ja opettajilla on oltava työrauha keskitettyä oppimiseen ja opettamiseen. Järvenpään perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa painotetaan jo kolmatta vuotta perustaitoja, kuten lukemista sekä hyvinvointi- ja mielenterveystaitoja.

Hallitus panostaa perustaitojen oppimiseen antamalla lisää aikaa ja työrauhaa opettajille ja oppilaille. Hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamalla opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen erityisesti alakoulun vuosiluokille. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin. Lukuvuoden 2024-2025 alusta tuo lisäys oli 1 vuosiviikkotunti ruotsin kielen opiskeluun ja elokuusta 2025 kolmen vuosiviikkotunnin lisäys siten, että alkuopetuksessa lisääntyy sekä äidinkieli että matematiikka yhdellä vuosiviikkotunnilla ja jollekin kunnan itse päättämälle luokka-asteelle 3-6 lisätään yksi vuosiviikkotunti äidinkieltä. Nämä lisäyksen tulee huomioida budjetoinnissa.

Hallituksen tavoitteena on vahvistaa perusopetuksen laatua, tasoittaa oppimiseroja sekä ehkäistä segregatiota. Opetusryhmien kohtuulliseen kokoon kiinnitetään huomiota, jotta oppiminen mahdollistuu ja perustaidot taataan. Myös oppimisen tukeen, kielten opiskeluun, S2-opetukseen panostetaan ja resursoidaan hallituskauden aikana. Opetushallituksen suositus valmistavan opetuksen opetusryhmän kooksi on 10-12 oppilasta. Järvenpäässä ryhmäkoko on määritelty 16 oppilaaseen. Tätä ryhmäkoko on pienennettävä, jotta oppilaiden kielen ja kulttuurin oppiminen mahdollistuu ja seuraavana vuotena siirtyminen isoihin yleisopetuksen ryhmiin onnistuu. Suomi toisena kielenä (S2) -opetukseen panostetaan lisää opetustunteja. Sekä valmistavasta opetuksesta että S2 -kielenä opetuksesta saadaan takautuvasti korvausta valtiolta.

Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi kouluväkivallan ja häiritsevän käyttäytymisen puuttumiseen ja vähentämiseen sekä kiusaamisen ehkäisyyn. Lopuksi hallitusohjelmassa todetaan, että koulujen kasvatus-tehtävään kuuluu varmistaa, että suomalainen kulttuuriperintö välittyy uusille sukupolville. Tähän sisäl-

tyy myös koulujen juhlaperinteiden vaaliminen kevät- ja joulujuhlineen. Koulut pidetään turvallisen kasvun paikkoina. Järvenpäässä panostetaan henkilöstön osaamiseen kiusaamisen puuttumisen, puheeksi ottamisen ja turvallisen kouluarjen luomiseen. Syksyllä 2024 käyttöönotetut uudet järjestysäännöt vahvistavat oikeanlaista käyttäytymismallia, Järjestysääntöjen toteutumista valvotaan kouluissa ja tarvittaessa käytetään myös lain mahdollistamia kurinpitokeinoja.

Oppilasmäärän tasaisen kasvun ennustetaan kääntyvän lievään laskuun. Oppilasmäärää voi kuitenkin lisätä sekä maan sisäisen muuttoliikkeen että pysyvästi Järvenpään jäänneiden ukrainalaisten ja muiden maahanmuuttajien määrä.

Edelleen tila- ja opetusresurssien käyttöä tehostetaan talouden tasapainottamiseksi, mutta tarvittaessa varaudutaan harkitusti lisäämään opetusryhmiä turvallisen ja pedagogisesti oppimisen mahdollistavan ympäristön luomiseksi. Opetusryhmien kokoa on jouduttu kasvattamaan odotettua suuremmiksi, etenkin valmistavasta opetuksesta yleisopetuksen ryhmiin siirtyneiden oppilaiden siirtyessä lähikoulunsa olemassa oleviin opetusryhmiin. Koulujen avustavan ja ohjaavan henkilöstön käyttöä on priorisoitu vahvasti ja priorisoidaan jatkossakin välittömään ja välttämättömään tukeen. Ryhmäkokojen kasvu ja oppilaiden yhä monimuotoisemmat kasvun ja oppimisen haasteet, monikielisyys sekä tuntikehyksen tiukentuminen kuormittavat opettajien työtaakkaa entisestään ja hyvän oppimisen edellytykset heikkenevät. Myös oppilaan saama opetuksen määrä ja laatu kärsii. Kuitenkin oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen lähikouluperiaatteen mukaisesti on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen tavoite, onhan ajoissa auttaminen yksi strategiainkin tavoitteista. Yhteisopettajuutta ja yhteisohjautuvuutta vahvistamalla opetushenkilöstö ja rehtorit saavat tukea työnsä suorittamiseen. Palveluverkkoselvityksen päivittämisen yhteydessä tuotettu tieto ja tarkentuvat suunnitteet sekä pian valmistuva Järvenpään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen pedagoginen tilasuunnitteluohje ohjaavat kaikkia yksiköitä tehokkaaseen tilojen käyttöön.

Oppivelvollisuuden laajentumisen kustannuksia seurataan ja valtion odotetaan korvaavan kustannukset täysimääräisenä. Toisen asteen opiskelijoiden opintojen keskeytyessä opintovalmentaja ohjaa ja etsii nuoren ja huoltajan kanssa yhteistyössä uuden opiskelupaikan. Opiskelupaikkojen määrä alueella ei ole riittävä ja yhä useampi nuori ajautuu opintovalmentajan ohjaukseen. Osalla nuorista on edelleen suuria haasteita sitoutua opiskeluihin ja koko elämäntilanne voi vaatia useiden toimijoiden yhteistyötä ja ohjausta.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon johtamista jatketaan edelleen kouluissa ja oppilaitoksissa. 2023 tapahtunut kuraattorien ja psykologien hyvinvointialueelle siirtymisen vaikutuksia palveluihin seurataan ja yhteisen työn malleja kehitetään edelleen. Pääsääntöisesti opiskeluhoollon palvelut toteutuvat kohtalaisen hyvin. Koulu- ja opiskelulääkäripalveluista sekä erikoissairaanhoidon palveluista on suurta pulaa.

Hallitusohjelman kohdassa 5.4. kulttuuri, liikunta ja nuoret todetaan, että hallitus laatii laaja-alaisen toimenpideohjelman nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, hyvinvointivajeen ja mielenterveyden ongelmien paikkaamiseksi. Vahvistetaan moni-ammattillista työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Poistetaan lainsäädännöstä eri viranomaisten tiedonkulkuun liittyvät ongelmat. Laaditaan mittaristo toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi. Huomioidaan, että ratkaisut eivät löydy pelkästään nuorisopolitiikan keinoin, vaan tarvitaan ministeriörajat ylittävää yhteistyötä.

Hallitus lupaa panostaa ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, kuten etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajoihin sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen molemmilla kansalliskielillä ja saamen kielillä. Eryteisesti kiinnitetään huomiota eri syistä haavoittuvimmassa asemassa oleviin nuoriin. Hallitus edistää koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä sekä turvallisten aikuisten läsnäoloa kouluissa.

Hallitus tukee nuorten hyvinvointia laaja-alaisessa yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa. Osana yhteistyötä määritellään viitekehys hyvinvointialueiden, kuntien, koulujen, kolmannen sektorin ja seurakuntien yhteistyölle.

Hallitus turvaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen. Lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuutta kehitetään yhteistyössä harrastustoimijoiden kanssa.

Järvenpään perusopetukseen palkattiin ennaltaehkäisevää ja moniammatillista toimintaa ja sitouttavaa kouluyhteistyötä tekemään kaksi kouluvalmentajaa. Vuonna 2024 emme saaneet lupaa kahden uuden kouluvalmentajan palkkaukseen, mutta esitys uusitaan vuodelle 2025, jotta jokaisella yläkoululla olisi yksi toimija nuorten tukena. Yhdessä kaupungin nuorisopalveluiden ja Joutsikin kanssa jatketaan toimintamallien kehittämistä lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemiseksi.

Keväällä 2023 Järvenpään harrastamisen malli siirtyi perusopetuksen koordinoimaksi. Tällä mallilla pyritään takaamaan kouluikäisille mahdollisuus ilmaiseen harrastukseen. Toimintaan toteutetaan pääosin hankerahoituksella. Toteuttaminen jatkuu myös vuonna 2025.

Lukiokoulutus

Lukion päivä- ja aikuislinjalla järjestetään opetusta ja toimintaa opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Edelleen jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakouluyhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion kansainvälistä toimintaa lisätään Erasmus akkreditoinnin kautta saadulla rahoituksella. Lukion aloituspaikkoja on lisätty syksystä 2019 alkaen 10 opiskelijalla, mikä on lisännyt opiskelijoiden kokonaisuutena kolmen vuoden kuluessa noin 30 opiskelijalla. Oppilasmäärän lisäämistä jatketaan myös syksyllä 2025, sillä alueella ei ole riittävästi lukiokoulutukset tai toisen asteen opiskelupaikkoja ikäluokkiin verrattuna. Tällä hetkellä lukiossa opiskelee ennätysmäärä ns. Nuorisolinjan opiskelijoita. Kuitenkaan lukion opintokurssien määrät ja kustannukset eivät ole lisääntyneet merkittävästi. Lukiokoulutukseen tullaan esittämään toista erityisopettajaresurssia palkattavaksi elokuusta 2025 alkaen, tukemaan yli tuhannen opiskelijan opintoja. Digitaalisten opetusmateriaalien käyttöä tarkastellaan ja arvioidaan perinteisten opiskelumateriaalien käyttöönottamista ainakin osaan oppiaineista. Etenkin opiskelijat ovat esittäneet toiveen perinteisiin kirjoihin siirtymisestä paljolti lukemista vaativissa oppiaineissa. Materiaalien kustannukset ovat kuitenkin nousseet vuosi vuodelta ja tasapainottamisohjelman yhtenä toimenpiteenä on ollut erittäin kustannustehokas materiaalihankinta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025-26

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Päämäärä
Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi.	J3
Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	J3
Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	J3

Lisäksi palvelualue edistää toiminnassaan muita strategisia päämääriä.

Sitovat taloustavoitteet

Opetuksen ja kasvatuksen talouskehyykseen tulee vuodelle 2025 muutos koskien kotikuntakorvausten käsittelyä. Kotikuntakorvaukset ovat olleet omalla sitovuustasollaan niin, että valtiovarainministeriön vahvistamat kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kotikuntakorvausten sitovuustasolle. Muut kotikuntakorvauksiksi katsottavat toimintatuotot ja -kulut on kirjattu opetuksen ja kasvatuksen sitovuustasolle. Vuodelle 2025 kotikuntakorvausten käsittelyä muutetaan siten, että kaikki kotikuntakorvaustuotot kirjataan jatkossa opetuksen ja kasvatuksen tuloksi. Vastaavasti kaikki kotikuntakorvauskulut kirjataan kotikuntakorvausten sitovuustasolle. Tuotoissa tämä tarkoittaa noin 950 t€ tuottojen lisäämistä ja toimintakuluissa noin 630 t€ kulujen vähenemistä opetuksen ja kasvatuksen kehyyksestä.

Valtuustoon nähdn sitova

OPETUS JA KASVATUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 353	5 671	6 766	6 750	6 786	6 796	27 098
Valmistus omaan käyttöön	70	101	101	101	101	101	404
Toimintakulut	-86 061	-86 375	-87 518	-88 884	-90 470	-91 825	-358 697
Toimintakate	-80 638	-80 603	-80 651	-82 033	-83 584	-84 928	-331 195
muutos-%		0,0%	0,1%	1,7%	1,9%	1,6%	

Vuodelle 2025 opetuksen ja kasvatuksen sitovuustasolle on huomioitu seuraavat muutostekijät:

- toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden ryhmän perustaminen 1.8.2024 alkaen
- opetus suunnitelman tuntimäärän lisäys (MA ja AI) 3vvt 1.8.2025 alkaen
- puhelinhankintojen siirto leasing-laitteiksi
- Palmian ateriapalveluiden hinnankorotukset
- perusopetuksen oppilasmäärän väheneminen ja varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvu
- kotikuntakorvaustulojen kasvu
- opkan vuosien 2025-26 sopeutusveloitteen jaksotus vuosille 2025-28

Investoinnit

	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Irtaimistoinvestoinnit	298	410	140	230	120	900

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

	TP2022	TP2023	T Ae2024	TA2025	TS2026*	TS2027*	TS2028*
VARHAISKASVATUSPALVELUT							
Varhaiskasvatusikäiset yhteensä 31.12.	3 309	3 186	3 146	3 136	3 171	3 215	3 205
Kaikki lapset varhaiskasvatuksessa yht. 31.12.	2 341	2 307	2 400	2 401	2 452	2 506	2 515
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	71 %	72 %	76 %	77 %			
Esiopetuksessa olevat 31.12.	530	485	491	453	515	526	542
Päiväkodit							
Päiväkodit lapsia yhteensä	2 297	2 275	2 353	2 363	2 396	2 448	2 455
Kunnalliset päiväkodit 31.12.	1 814	1 784	1 839	1 664	1 709	1 756	1 763
, joista alle 3-vuotiaat 31.12.			456	475	451	471	490
Yksityiset päiväkodit 31.12.	483	491	514	699	687	692	692
, joista alle 3-vuotiaat 31.12.			123	138	149	183	184
Perhepäivähoito							
Perhepäivähoito, lapsia yhteensä	44	32	47	38	56	58	60
Kunnalliset 31.12.	32	25	35	34	56	58	60
Ostopalvelu 31.12.	12	7	12	4			
Varhaiskasvatuksen tuet							
Lapset kotihoidon tuella 31.12.							
PERUSOPETUS							
7-15-vuotiaat yhteensä Järvenpäässä 31.12.	4 958	4 991	4 891	4 740	4 656	4 564	4 559
Aamu- ja iltapäivätoiminta							
Lapsimäärä 31.12.	585	619	530	530			
Alakoulut							
Alakouluikäisten oppilaiden määrä 31.12.	3 021	3 048	2 999	2 913	2 816	2 749	2 752
, joista erityisen tuen päätös 31.12.	243	261	261	234	256	250	246
Yläkoulut							
Yläkouluikäisten oppilaiden määrä 31.12.	1 546	1 609	1 568	1 590	1 607	1 587	1 580
, joista erityisen tuen päätös 31.12.	158	147	147	201	144	141	139
Oppilaat yhteensä	4 567	4 657	4 567	4 503	4 423	4 336	4 332
, joista S2-opetusta saavat 31.12.	116	221	221	300	217	211	208
, joista valmistava opetus 31.12.	113	70	76	70	75	73	72
LUKIO							
Järvenpään lukio opiskelijamäärä	1 124	1 078	1 137				
, joista yli 18-vuotiaat opiskelijat							
, josta lukion aikuislinjan opiskelijamäärä			103				

Kotikuntakorvaukset

Keskeiset palvelut

Kaupunki saa kotikuntakorvaustuloa kaikista muun paikkakuntalaisista oppilaista, jotka ovat kaupungin esi- tai perusopetuspalveluissa, ja maksaa vastaavasti kotikuntakorvausmenoja jokaisesta järvenpääläisestä, joka osallistuu esi- tai perusopetukseen muussa kuin kaupungin omassa yksikössä.

Kotikuntakorvaukset tilitetään kaupungille osana valtionosuuksia ja ne määräytyvät laskennallisten esi-, alakoulu- ja yläkouluopetuksen yksikkökustannusten ja talousarviovuotta 2 vuotta aiemman vuoden oppilastietojen mukaan. Vuoden 2025 kotikuntakorvaukset perustuvat siis vuoden 2023 lopun oppilastietoihin.

Kaupunki ei voi välittömästi vaikuttaa kuntalaistensa hakeutumiseen muiden kuntien tai muiden opetuksenjärjestäjien palveluihin, eikä siten myöskään kaupungille kotikuntakorvauksista aiheutuviin menoihin. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on kotikuntakorvaukset erotettu omaksi sitovuustasokseen opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen muusta toiminnasta.

Sitovat taloustavoitteet

Vuodelle 2025 kotikuntakorvausten käsittelyä muutetaan siten, että kaikki kotikuntakorvaustuotot kirjataan jatkossa opetuksen ja kasvatuksen tuloksi. Vastaavasti kaikki kotikuntakorvauskulut kirjataan kotikuntakorvausten sitovuustasolle.

Valtuustoon nähden sitova							
KOTIKUNTAKORVAUKSET 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	793	1 007	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 297	-3 717	-4 954	-4 954	-4 954	-4 954	-19 817
Toimintakate	-2 503	-2 710	-4 954	-4 954	-4 954	-4 954	-19 817
<i>muutos-%</i>		8,2 %	82,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TPe2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Ulkopaikkakuntalaiset oppilaat kaupungin kouluissa*	91	111	96	130	130	130	130
Esiopetus	19	20	5	1	1	1	1
Alakouluopetuksessa	42	57	60	83	83	83	83
Yläkouluopetuksessa	30	34	31	46	46	46	46
Järvenpääläiset muualla koulussa*	324	458	241	420	420	420	420
Esiopetus	19	42	1	44	44	44	44
Alakouluopetuksessa	213	288	156	243	243	243	243
Yläkouluopetuksessa	92	128	84	133	133	133	133
Kotikunnan perusosa (kustannus), €/oppilas	7 452,22	7 436,67	7 880,65				

* Taulukossa on esitetty tiedot kunkin vuoden kotikuntakorvausten maksuperustevuoden mukaan. Ts. 2025 oppilasmäärä = oppilaat 31.12.2023.

** Kotikuntakorvauksen perusosaa vuodelle 2025 ei ole vielä vahvistettu.

Hyvinvoinnin palvelualue

Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaupunkilaisten osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen. Kaikilla toimilla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa. Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Työtä tehdään ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla. Ihmisten osallisuus on työssä tärkeässä roolissa, samoin järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta laajasti hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä hyvinvointisuunnitelmalla. Suunnitelman toteutumista seurataan talousraportointiin liittyvässä hyvinvointikertomuksessa.

Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen yhteisiä kehittämistoimia tuottamalla tietoa hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Järvenpää haluaa olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämässä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten hyte-perusrakenteiden vahvistamista, uudenlaisten menetelmien käyttöönottoa, viestinnän ja tiedolla johtamisen tehostamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa.

Palveluverkkosuunnitelma on kaiken toteutettavan toiminnan pohjana niin palvelujen kuin tilojen osalta. Palveluverkon päivytystä tehdään vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointialueen ja sen kuntien alueellista yhteistyötä jatketaan vahvistamalla hyte-työtä ja palveluketjujen toimivuutta.

Järvenpää toimii vastuukuntana kuuden kunnan (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula) kesken muodostuvassa Keski-Uudenmaan työllisyysalueella. Vuoden alusta TE-palvelujen henkilöstö siirtyy valtiolta kaupungille. Kaupungin palvelut yhteensovitetään tähän kokonaisuuteen lainsäädännön mukaisesti.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut ja
- Järvenpään Opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016) ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. 1.1.2025 voimaan astuva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) edellyttää työllisyysalueen palvelujen valmistelua. Kotoutumisen edistämisestä annetun uuden lain (392/2023) mukaan kunnan rooli kotoutumispalvelujen järjestäjänä laajenee. Laki vapaasta sivistystyöstä (1998/632) ohjaa kansalaisopiston toimintaa. Kansalaisopisto voi toteuttaa kotoutumista ja työllistymistä edistäviä koulutuksia sekä kunnalle että työllisyysalueelle.

Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Ajoissa auttaminen kohdentamalla ammatilista ohjausta ja neuvontaa eri puolilla kaupunkia sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyvinvointialueen ja kuntien erilaiset roolit ja mahdollisuudet huomioidaan palvelujen toteuttamisessa. Avainalueen palveluilla on merkitystä myös strategian painopisteiden Kukoistava kaupunki sekä Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille toteutuksessa, koska hyvinvoivat asukkaat ovat elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä. Eri ympäristöissä tapahtuvan kohtaamisen ja palvelujen keinoin tuetaan kuntalaisten hyvinvointia, vahvistetaan osaamista, työllisyyttä sekä osallisuutta. Palveluissa toteutetaan neuvontaa ja ohjausta eri ikäisille.

Avainalueen toiminnot kytketään uudistuvaan TE-kokonaisuuteen. Kotoutumislain kokonaisuudistus 2025 tuo mukanaan uusia tehtäviä. Teemaan liittyen tullaan linjaamaan, miten Järvenpään opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta se vastaa vapaalle sivistystyölle asetettuihin tavoitteisiin tulevaisuudessa.

Hyvinvointialueen kanssa jatketaan yhteistyötä sovituisissa rakenteissa ns. yhdyspintaryhmissä. Yhteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja yhteistyöstä sovitaan vuosittain lakisäätteissä hyte-neuvotteluissa, joista palvelualue vastaa.

Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalueeseen kuuluvat

- liikuntapalvelut,
- kirjastopalvelut,
- museopalvelut,
- Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto,
- Järvenpää-talon toiminta ja
- kulttuuri- ja tapahtumapalvelut.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Liikunnan ja kulttuurin avainalueella on tärkeä rooli kaupungin imagon ja yhteisöllisyyden kehittämässä sekä alueen elinvoiman lisäämisessä. Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki tuottamalla osaksi kaupunkilaisten arkea monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja kulttuuri- ja liikuntapalveluja sopeuttaen toimintaa resurssikehykseen. Strategian kohtaa Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille avainalue toteuttaa kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja julkisen taiteen hankkeita sekä suunnittelemalla muun muassa Villa Kokkosen ja Suvirannan tulevaisuutta museokohteina.

Avainalueen tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin ja liikunnan keinoin. Kaupungin ensimmäinen kulttuuriohjelma ja päivitettävät liikuntaohjelmat sekä kotoutumisen edistämisen linjaukset muokataan osaksi kaupungin yhteistä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa kevään 2025 aikana. Kulttuuriohjelma vahvistaa kulttuurin saavutettavuutta, esteettömyyttä ja merkityksellisyyttä järvenpäälaisille ja liikuntaohjelmat edistävät järvenpäälaisten liikkumista. Lisäksi avainalueen tavoitteena on monipuolisen yhteistyön lisääminen ja digitaalisten palvelujen edelleen kehittäminen erityisesti museossa (XR-hanke) ja kirjastossa (KOHA ja kansallinen yleisten kirjastojen e-kirjasto).

Vuonna 2025 Sibeliuksen syntymästä tulee kuluneeksi 160 vuotta ja sen juhlistamiseksi kaupungin kulttuuripalvelut organisoivat Sibelius-viikon yhteistyössä muiden kaupungin palvelujen ja toimijoiden kanssa

huhtikuussa. Sibelius-viikko huipentuu Sibeliusviikot ry:n järjestämään kansainväliseen Sibelius Singing -liedkilpailuun Järvenpää-talolla 24.-26.4.2025.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028

Viimeisimpien väestötutkimusten valossa Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin ja asuinalueeseen olla tyytyväisiä. Hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät kuitenkin sekä elintavoissa että elinoloissa. Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta huolta herättää mielenterveyteen liittyvät haasteet ja yksinäisyyden kokeminen. Osalla nuorista koronapandemian vaikutukset ovat näkyneet kasvavana levottomuutena ja jopa aggressiivisuutena. Tämä näkyy jo useissa kunnan palveluissa ja kuormittaa henkilöstöä ja aiheuttaa turvattomuuden kokemusta. Fyysinen toimintakyky on heikentynyt ja lasten ja nuorten ylipaino on lisääntynyt. Nuorten liikunta-aktiivisuus laskee, mitä vanhempaan ikäluokkaan mennään.

Aikuisväestö liikkuu liian vähän ja syö yksipuolisesti. Alkoholi ja huumeet ovat Järvenpäässä suurin ehkäistävässä oleva kuolinsyy. Miehillä ennenaikaisia kuolemia on lähes kaksinkertainen määrä naisiin verrattuna. Hieman yli puolet 65 vuotta täyttäneistä kokee itsensä onnelliseksi sekä elämänlaatunsa hyväksi, mutta terveyteen liittyviä huoliakin on. Yleinen hintojen nousu ja inflaatio kuormittaa ihmisten taloutta ja tämä näkyy erityisesti lapsiperheissä. Lökkäiden kuntalaisten määrän kasvu sekä hyvinvointi- ja terveyserot tuovat haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävälle palvelulle.

Tuoreen Eriarvoisuuden tila Suomessa 2024 -raportin mukaan suomalaisten kokema hyvinvointi on heikentynyt poikkeuksellisen paljon kaikissa väestöryhmissä. Tämä voi ennakoida ongelmien kasautumista, joiden ratkaiseminen on vallitsevassa tilanteessa haastavaa.

Hallituksen budjettiriihessä päättämät talouden sopeuttamistoimenpiteet aiheuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimialalla haasteita muiden muassa sote-järjestöjen valtionavustusten leikkauksella. Järjestöt tuottavat yhteiskuntaan monenlaista hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta sekä turvallisuutta ja vakautta edistävää toimintaa. Leikkaukset tulevat näkymään eritoten niissä toiminnoissa, joilla ehkäistään ongelmien vaikeutumista ja julkisten palvelujen kuormitusta. Kuntatasolla tämä tulee näkymään kasvavana paineena korottaa avustusmäärärahoja yhdistysten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kun myös liikunnan, kulttuurin ja taiteen määrärahoja esitetään leikattavaksi, heikkenee yksi keskeinen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toimintakokonaisuus ja kulttuurin saavutettavuus heikkenee. Esitetyt leikkaukset vaarantavat hallitusohjelmassa esitetyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan panostukset.

Hallitusohjelman leikkaukset kohdistuvat myös vapaan sivistystyön valtionosuuksiin, mikä tulee vaikuttamaan Järvenpään Opiston toimintaedellytyksiin. Myös kotoutumisen edistämisestä kunnalle ja hyvinvointialueelle maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa lyhennetään, jonka vuoksi korvausten määrä vähenee. Uudella korvausluokalla pyritään kattamaan uusien tehtävien kustannuksia. Hallitusohjelmassa mainitut sosiaaliturvan ja kansainvälisen suojelun muutokset tulevat lisäämään maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatarvetta. Leikkaukset kohdistuvat myös kunnalle maksettaviin pakolaisista saataviin korvauksiin.

Työvoimapalvelujen rahoitus- ja palvelurakennemuutos merkitsee työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämistä kunnalle vuoden 2025 alusta. Järvenpää toimii Keski-Uudenmaan työllisyysalueen vastuukuntana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025-26

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Päämäärä
Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	J1
Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	J1
Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	J2
Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	J3
Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	J3
Painotamme lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	J3
Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä	T1

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

HVINVOINTI 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 163	4 775	4 723	4 723	4 723	4 723	18 890
Valmistus omaan käyttöön	48	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 125	-17 825	-17 621	-17 798	-18 047	-18 290	-71 755
Toimintakate	-12 915	-13 050	-12 899	-13 075	-13 324	-13 567	-52 865
<i>muutos-%</i>		1,1%	-1,2%	1,4%	1,9%	1,8%	

Vuodelle 2025 keskeinen muutos hyvinvoinnin taloudessa tulee olemaan kotoutumiskorvausten muutos. Vielä vuonna 2024 kotoutumiskorvauksia on maksettu valtion toimesta pakolaisten määrän mukaan tulevana laskennallisena korvauksena, jotka on kirjattu palvelualueen tuloksi. Vuodelle 2025 laskennallisten korvausten korvausluokat muuttuvat. Osa uusista tehtävistä kuuluu yleiskatteellisen valtionosuuden piiriin, joita ei ole korvamerkitty minkään tehtävän hoitamiseen. Muutostekijöissä kotoutumislain muutoksesta tulevat lisätehtävät on tarkoitus kattaa valtionosuuksista. Työvoimauudistuksessa kunnille jyvitetään 28:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kotoutumiskoulutuksen rahoitus osaksi laskennallista korvausta. Tämän myötä kuntaan maksetaan laskennallisina korvauksina työllisyysalueelle meneviä monikielisen yhteiskuntaorientaation ja kotoutumiskoulutuksen kustannuksia. Muilla oleskeluluovilla olevien kotoutujien kustannukset ovat osa työvoimapalveluiden rahoitusta. Muutos tulee vähentämään merkittävästi kotoutumiskorvauksia toimintatuloissa.

Hyvinvoinnin kehityksessä keskeiset muutokset määrärahoissa vuodelle 2025 ovat:

Lisäykset:

- kotoutumislain muutoksesta tulevat lisätehtävät
- ruoka-aputoiminnan järjestäminen
- etsivän nuorisotyön avustuksen pienentymisen kompensatio
- työkykyarviointien toteuttaminen
- matkailun edistäminen

Vähennykset:

- pakolaisten laskennallisten korvausten siirto työllisyysalueelle työnhakijana olevista asiakkaista
- palkkatukityöllistämisen lakkauttaminen, tulojen vähennys
- palkkatuki-/velvoitetäyttyötyöllistämisen lakkauttaminen, menojen vähennys
- puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi

Investoinnit

	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Irtaimistoinvestoinnit	399	185	50	83	40	358
Liikuntapaikkainvestoinnit	8 195	30	230	520	1 260	2 040

Investointien karsintaa on tehty osana erillistä prosessia kevään 2024 aikana.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	Tot. 1-6/2024	TAe2025
HYVINVOINNIN PALVELUALUE					
Liikunta ja kulttuuri					
Toimintakate €/asukas*	171,41 €	183,61 €			
Tapahtumien määrä (ml. digi)	1 124	822	466	492	752
Tapahtumien kävijämäärä (ml. digi)	79 830	65 455	54 000	28 176	55 800
Uimahallin kävijämäärä	174 405	232 092	260 000	129 427	260 000
Kirjaston käynnit yhteensä	478 332	555 374	480 000	301 948	530 000
Museokohteiden käynnit yhteensä	25 307	24 193	19 500	11 202	23 000
Liikunnan ja kulttuurin opetus- ja ohjaustuntien määrä	27 524	26 469	31 000	13 327	27 600
Taiteen perusopetuksen oppilaat	1 199	1 114	1 150	796	1 100
Varattavien liikuntapaikkojen käyttötunnit	75 143	76 975	70 000	40 616	80 000
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen					
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	83,79 €			
Asiakaskontaktit	41 139	60 425	48 750	31 879	21 950
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	2 236	4 024	3 650	3 021	3 650
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	12 804	18 272	14 200	9 824	18 300
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	25 277	34 229	27 000	19 034	0
Asiakasmäärät					
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	9 507	10 758	10 000	5 645	10 700
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	120	100	87	100
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	738	704	700	426	650
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	145	248	272	223	272
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	92	78	70	66	0
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	8 317	9 270	2 050	7 006	0
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	16	42	15	10	15

Työttömyysturva- ja työllisyysalueosuus

Keskeiset palvelut

1.1.2025 alkaen voimaan astuvan lain työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) myötä vastuu sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaille suunnattujen lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestämisestä siirtyy valtiolta kunnille. Tehtävästä vastaa Keski-Uudenmaan työllisyysalue, jonka muodostavat Hyvinkään kaupunki sekä Nurmijärven, Tuusulan, Mäntsälän ja Pornaisten kunnat, Järvenpään kaupungin toimiessa vastuukuntana. Palvelujen rahoitus tulee kunnille yleiskatteellisenä valtionosuusrahoituksena.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028

Vuoden 2024 loppuun saakka kunnat vastaavat osittain vain työmarkkinatuen rahoituksesta, mutta velvoitteen laajentuessa kunnat vastaavat myös työttömien työnhakijoiden perus- ja ansiosidonnaisten päivärahojen kustannuksista 100 työttömyyspäivästä alkaen yhdessä valtion kanssa. Tehtävän hoitamiseen ja kustannusten kehittymiseen vaikuttavat merkittävästi talouden suhdannevaihtelut, yleinen työmarkkinatilanne sekä muuttuvat lainsäädännölliset linjaukset.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

TYÖTTÖMYYSTURVA JA TYÖLLISYYSALUEOSUUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 280	-4 250	-9 670	-9 875	-10 082	-10 065	-39 692
Toimintakate	-4 280	-4 250	-9 670	-9 875	-10 082	-10 065	-39 692
<i>muutos-%</i>		-0,7 %	127,5 %	2,1 %	2,1 %	-0,2 %	

TE-PALVELUIDEN MAKSUOSUUS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	-3 989	-4 069	-4 151	-4 234	-16 443
Toimintakate	0	0	-3 989	-4 069	-4 151	-4 234	-16 443
<i>muutos-%</i>				2,0 %	2,0 %	2,0 %	

Keskeiset muutokset vuodelle 2025 ovat:

- kunnan laajentuva vastuu työttömyysturvasta
- Vastuu lakisääteisten työvoimapalveluiden kustannuksista

Lisäksi keskeinen muutos on työllisyysalueen Järvenpään kaupungin maksuosuuden kirjaaminen tämän sitovuustason alle. Sitovuustason nimi muuttuu vastaamaan uutta sisältöä muotoon työttömyysturva ja kaupungin työllisyysalueosuus.

Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

Edellä mainituista syistä ei ole tarkoituksenmukaista seurata pelkästään työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannusten kehittymistä.

Kaupunkikehitys -palvelualue

Keskeiset palvelut

Palvelualueen keskeiset palvelukokonaisuudet ovat yritys- ja elinkeinopalvelut, maanhankinta, -jalostus ja -myynti, yhdyskuntasuunnittelu-, ilmasto- ja ympäristö ja asumisen kehittämisen -palvelut, rakennusvalvonnan palvelut, sekä kaupunkitekniikan palvelut. Palvelualueella toimii hankejohto -toiminto, joka johtaa palvelut yhdistäviä kaupunkikehityshankkeita. Palvelualueen kaikkien palveluiden kanssa aktiivisessa yhteistyössä toimii myös Järvenpään Vesi -liikelaitos.

Kaupunkikehitys -palvelualueen johto

Palvelualueen johto vastaa palvelualueen strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta sekä palvelualueen taloudellisista ja toiminnallisista tuloksista. Palvelualueen johtajaa tukee palvelualueen johtoryhmä, jossa toimii palvelualueen toimintojen vastuuhenkilöiden lisäksi konsernipalveluiden palvelualueelle nimeämät vastuuhenkilöt taloudesta, viestinnästä, tietohallinnosta ja HR-toiminnoista, sekä kaupungin yhteisistä asiakaspalveluista.

Yritys- ja elinkeinopalvelut

Yritys- ja elinkeinopalvelu -yksikkö edistää kaupungissa yritystoiminnan kasvua ja kansainvälistymistä, työpaikkojen syntymistä, yritysten sijoittumista kaupunkiin, toimitilojen ja tonttien saatavuutta, sekä yritysten kaupunkiin tuottamien palveluiden kehittymistä yhdessä laajan yhteistyöverkoston kanssa. Toimintaa ohjaa kaupungin strategiaan perustuva yritys- ja elinkeino-ohjelma, joka kokoaa yhteen linjaukset ja toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhdyskuntasuunnittelu, asumisen kehittäminen, ilmasto ja ympäristö

Kaavoitus ja liikenne

Kaavoituksen tehtävänä on yleis- ja asemakaavojen suunnittelun keinoin varmistaa toiminnallisesti hyvä yhdyskuntarakenne sekä laadultaan korkeatasoinen kaupunkiympäristö. Kaavoitusta ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava sekä erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain kaavan sisältö- ja prosessivaatimukset sekä kaupungin strategia. Liikennesuunnittelun keskeisiä osa-alueita ovat liikennejärjestelyiden suunnittelu, joukkoliikenne- ja liikenneturvallisuusasiat sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen.

Ympäristövastuu

Ympäristövastuun ja kestävän kehityksen edistämiseksi toteutetaan kaupunkistrategiaa ja erityisesti resurssiviisauden ja hiilineutraaliuden tavoitteita. Toiminnalla pyritään kestävän kehityksen näkökulman huomioimiseen ja tavoitteiden edistämiseen kokonaisvaltaisesti kaupungin toiminnassa ja sidosryhmien parissa. Kaupungilla on ympäristövastuun edistämässä merkittävä rooli asenneympäristön muokkajana, mahdollistajana ja esimerkin näyttäjänä.

Asuminen

Asuntopalveluiden tavoitteena on asuntoasioiden kehittäminen ja ohjelmointi siten, että eri asunnon tarvisjaryhmien edut tulevat riittävästi huomioon otetuiksi. Tavoitteena on osaltaan edistää asuntojen ja asuntoalueiden laadukasta toteutusta ja MAL-sopimuksen mukaisesti kohtuuhintaista asumista. Asuntopalveluiden tehtävään kuuluu kunnan asuntoviranomaiselle asetetut viranomaistehtävät.

Kiinteistönmuodostus

Järvenpään kaupunki ylläpitää kiinteistörekisteriä alueellaan. Kiinteistörekisteri on yksi maamme perusrekistereistä, johon mm. pankkien vakuusjärjestelmä nojaa. Kiinteistörekisteriä ylläpidetään pääasiassa

kiinteistötoimitusten avulla, transaktioiden ja muiden maahan liittyvien sopimusten johdosta. Kiinteistötoimitusten ydin on muodostaa maa-alueista asemakaavan mukaisia, omistukseltaan yhtenäisiä, vaakuuskelpoisia ja rakentamisvalmiita omistuksen yksiköitä (tontteja).

Maa-alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta

Kaavoitusmonopolin turvin kaupunki määrittelee alueellaan, minne tuleva rakentaminen ja muu alueiden käyttöönotto sijoittuvat. Ennen pellon tai metsän jalostamista rakentamisvalmiiksi tonteiksi, tulee kaupungin hankkia maat itselleen – ja jalostustoiminnan päätteeksi – luopua niistä. Koska kaupunki omistaa suuren osan kaupungin rajojen sisäpuolella olevista maa-alueista, tulee kaupungin hallinnoitavaksi mittava määrä erilaisia käyttöoikeussopimuksia (esim. maanvuokrasopimukset, rasitesopimukset, osto- ja myyntikaupat).

Maasto- ja paikkatiedot

Kaupunki ylläpitää paikkatietojärjestelmää alueellaan. Kaupungista on tehty digitaalinen kaksonen, ns. kaupunkimalli. Paikkatietoina on Järvenpään alueelta kuvattu lukuisa määrä ympäristöä kuvaavia muuttujia, kuten kiinteistörajat, rakennukset ja niiden ulottuvuudet, kaupungin infraomaisuus sekä lukuisa määrä muuta paikkaan sidottua tietoa. Tämä edellyttää maastotietojen jatkuvaa keräämistä, jota tehdään moninaisin keruumenetelmin (esim. ilmakeilaus, laserkeilaus, maastokartoitus, rakennetun infran tarketiedot). Kerättyä maastotietoa jatkojalostetaan ja siirretään digitaalisiin ympäristöihin ja tietojärjestelmiin muiden palveluiden tuottamiseksi ja tiedolla johtamisen tueksi.

Kaupunkitekniikan -palvelut

Kadunpito

Kadunpito sisältää yleisten alueiden (kadut, torit, puistot, aukiot ja kevyen liikenteen väylät) suunnittelun, rakentamisen ja ylläpito- ja huoltopalvelutuotannon. Palvelut tuotetaan ostopalveluina.

Kadunpidossa huomioidaan MRL:n mukaisesti, että yleiset alueet ovat käyttäjilleen (kevytliikenne, ajoneuvo- ja huoltoliikenne) turvallisia, toimivia sekä kaupunkikuvaan ja ympäristöön soveltuvia.

Viranomaispalveluihin sisältyy jätehuollon ja romuajoneuvojen siirron palvelut sekä yleisten alueiden tilapäisen käytön lupapalvelut.

Rakennusvalvonnan -palvelut

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa. Sen tehtävänä on osaltaan varmistaa, että rakentamisessa noudatetaan hyvää rakennustapaa ja rakennetusta ympäristöstä muodostuu terveellinen, turvallinen, kestävä, sopusuhtainen sekä kaunis kokonaisuus. Rakennusvalvonnan työssä yhdistyvät rakentamisen, kaupunkikulttuurin ja rakennuslainsäädännön tietotaidot.

Vuoden 2025 alussa asteittain voimaan tuleva rakentamislaki ja sen nojalla annetut säännökset sisältävät suurimman osan rakennusvalvonnalle säädetyistä viranomaistehtävistä. Rakennusvalvonnan tehtävistä keskeisin on valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan ohjata ja valvoa, että rakentamisessa noudatetaan säännöksiä, määräyksiä ja hyvää rakennustapaa. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön hoidon valvonta. Lisäksi se toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena. Valvontaa suoritetaan yleisen edun näkökulmasta.

Hankejohto- ja maanmyynti

Maanmyynti ja hankekehitys -yksikön keskeisin tehtävä on johtaa projektiorganisaationa kaupungin maankäytön kärkihankkeita ja varmistaa, että ne toteutuvat tavoitteiden mukaisesti. Yksikön keskeisin toiminnallinen kehittämiskohde on ollut hankeohjausmallin luominen, jota on pilotoitu keväällä 2022 ja

joka on otettu käyttöön kaikkiin kaupungin asunto- ja elinkeinorakentamisen kärkihankkeisiin. Uusi hankeohjausmalli on otettu hyvin vastaan, ja se on edesauttanut hankkeiden tavoitteiden mukaista läpivientiä poikkeuksellisessa markkinatilanteessa.

Yksikön keskeisin toiminnallinen tavoite on johtaa rakentamishankkeita siten, että ne etenevät ajallaan ja yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti valmiiksi rakennuksiksi. Yksikön keskeisin taloudellinen tavoite on tulouttaa maanmyyntituloja kaupungille kunakin vuonna investointiohjelmassa hyväksytty määrä.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–28

Kaupunkikehitys -palvelualueen toimintaa haastaa edelleen suunnittelukaudella voimakkaasti yleinen taloustilanne, inflaatio ja kustannusten kasvu, sekä erityisesti Suomen poikkeuksellisen heikot rakentamismarkkinat, joilla uusien asuntorakentamiskohteiden käynnistykset ovat koko maassa käytännössä pysähtyneet. Järvenpäänkin rakentamistilanne on muuttunut nopeasti merkittävästi negatiivisempaan suuntaan johtuen rakentajien haastavasta taloustilanteesta ja vaikeuksista kohteiden rahoituksessa. Vaikka kaupunki on edelleen houkutteleva kohde asuin- ja liikerakentamiselle, niin markkinatilanteesta johtuen riskit maanmyyntitulojen pienenemiselle ja mahdollisesti myös kärkihankkeidemme hidastumiselle ja niiden sisältöjen muuttumiselle ovat nousseet. Riskitason ennakoidaan pysyvän ennallaan suunnittelukauden ensimmäisenä vuotena. Tämä vaikuttaa negatiivisesti myös kaupungin rakentamissidonnaisiin tuloihin kuten rakennuslupa- ja maankaatopaikkamaksuihin. Rakennuslupien määrä on laskenut edelleen vuonna 2023 ja lupamäärän ei ennakoida palaavan nopeasti markkinamuutosta edeltävälle tasolle, mutta lähtevän nousuun vuoden 2025 aikana.

Heikkoa rakentamisen kokonaistilannetta kompensoi jonkin verran Svengin alueelle sijoittuva varasto- ja logistiikkatoiminto -kokonaisuus, jonka on suunniteltu toteutuvan kolmessa vaiheessa useamman vuoden aikana suunnittelukaudella. Kyseessä on yksi suurimmista logistiikan investoinneista Suomessa, mutta sen kaupungille tuottamat tulot eivät riitä kompensoimaan yleistä rakentamisen hidastumista. Lisäksi Svengin alueen täyttyessä kaupungin täytyy jatkossa investoida välittömästi vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta uusiin yritystontti -tiekarttamme mukaisiin yritysalueisiin, jotta tontteja on kaupungissa tarjolla yrityksille myös tulevaisuudessa. Lisäksi asuntorakentamisen tontteja on pystytty myymään, mikä ennakoi rakentamisen käynnistymistä keskustan ja Ainolan aluekeskuksen alueella.

Toistaiseksi kaupunkiin on perustettu yrityksiä, mutta Uudenmaan yrityksissä ja paikallisissakin yrityksissä on tapahtunut konkurssseja, ja henkilöstön lomautukset ovat lisääntyneet ennakoiden varautumista taloudellisesti tiukempiin aikoihin ainakin suunnittelukauden alkuvuosina. Suunnittelukaudella työstehtään aiempaan tapaan aktiivisesti uusien yritysten sijoittumisia kaupunkiin.

Palvelualueella valmistaudutaan kaupunkistrategian päivittämiseen, mikä vaikuttaa myös toimintaa ohjaavien ohjelmien kuten asunto-ohjelman ja resurssiviisauden tiekartan (ympäristöohjelma) päivitykseen tarkastelukauden ensimmäisenä vuotena. Yritys- ja elinkeino-ohjelma on hyväksytty valtuustossa 2022 ja sen toimenpiteitä viedään suunnittelukaudella eteenpäin. Suunnitelmia toteutetaan vuosina 2025–28.

Kaupungin joukkoliikennettä kehitetään vuoden 2023 aikana tehtävien päätösten pohjalta. Lisäksi palvelualue tekee yhteistyötä TE-alueen kanssa yritys- ja elinkeinopalveluiden osalta, yritysten työvoiman saannin edistämiseksi. Kaavoituksen osalta palvelualueen toimintaa ohjaa yhteisesti hyväksytty Järvenpään Yleiskaava 2040, joka luo suuntaviivat sille, minne ja miten kaupunki kasvaa. Yleiskaavaa toimeenpannaan investointiohjelmien ja kaavoitussuunnitelman kautta.

Tärkeimpiä kehittämistoimenpiteitä suunnittelukaudella tulevat edelleen olemaan toiminnan digitalisointi ICT-järjestelmien avulla, tiedolla johtamisen kehittäminen, sekä toiminnan tehokkuuden optimointi palvelualueen sisällä ja päätöksentekoprosessien osalta.

Edellä kuvattujen asioiden lisäksi palvelualueen toimintaympäristöön vaikuttaa Maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, mahdolliset lunastuslain muutokset, sekä näihin muutoksiin liittyvät lupaprosessien

ja maanhankinnan toiminnalliset muutokset. Lainsäädännössä on tulossa velvoitteita kaupunkidatan avoimuuteen ja digitaalisiin palveluihin, johon kaupungissa on investoitu pitkäjänteisesti jo aiemmin. Myös ilmastolaki tuo kunnille uusia velvoitteita.

Epävarma toimintaympäristö haastaa pitkäjänteistä talouden suunnittelua. Palvelualueena kaupunkikehitys tarjoaa monentyyppisiä lakisääteisiä tai kaupunkistrategiaan sidottuja palveluja, joiden rahoitus joudutaan suunnittelemaan lyhytjänteisemmin käyttötalouden supistuessa. Suunnittelukaudelle on talousarvioon sisällytetty edelleen noin 560 t€/vuosi uusia sopeutuksia vuosille 2025–2027, joihin päästään pääosin vuoden 2025 aikana. Nopeasti muuttunut toimintaympäristö on vaikuttanut merkittävästi palvelualueen tuloihin. Alustava arvio on, että käyttötalouteen tulee rakentamiseen sidonnaisiin tuloihin vähennystä n. 500 t€/vuosi ja maanmyyntituloihin n. 2 M€/vuosi talousarvion kehykseen nähden.

Aiempien sopeutustoimenpiteiden ja erityisesti edellä mainittujen suuruudeltaan ennakoimattomien tulovähennyksen vuoksi palvelualueella ja koko kaupunkiorganisaatiossa tehdään huolellisia toiminnan ja investointien priorisointeja. Valinnat tulee tehdä siten, että toiminta ja kaupungin kehittäminen on edelleen pitkäjänteistä ja priorisoinnit vaikuttavat mahdollisimman vähän negatiivisesti kaupungin talouteen tulevaisuudessa.

Yritys- ja elinkeinopalvelut

Yritys- ja elinkeino-ohjelman mukaisia toimenpiteitä edistetään systemaattisesti. Elinkeinotoiminnan kehittämisessä jatketaan sijoittumismarkkinointia kärkialoillemme. Yritystonttitarjontaa pyrimme kehittämään pitkäjänteisesti yhdessä mm. kaavoituksen ja maankäytön kanssa. Palvelutarjontaa monipuolistamme etenkin keskusta- ja ranta-alueilla mahdollisuuksien mukaan. Yritysten kasvu- ja kv-ohjauksen keskitämme Keukelle ja omat resurssit allokoimme muihin yritystoimintaa edistäviin toimiin.

Työvoiman kohtaanto yritysten kanssa tulee varmistaa niin, että oikeat henkilöt löytävät oikeat työpaiikat. Viestinnällisesti jatkamme Juuret Järvenpäässä -yritysviestintää. Yleinen taloustilanteen odotetaan parantuvan, joka edistää yritysten kasvu- ja kansainvälistymismahdollisuuksia. Tämä edesauttaa myös tavoitteisiin pääsyä.

Lisäämme matkailunedistämistä tavoitteellisesti vuodesta 2025 lähtien. Tavoitteena on kirkastaa toimenpiteitä, kehittää palvelutarjontaa ja lisätä Järvenpäähen kulutettuja matkailueuroja.

Toiminnan keskiössä tarkastelemme säännöllisesti tulovirtoja kaupungille. Yhteisö- ja kiinteistöverovaiikutukset ovat merkittäviä ja niiden eteen teemme jatkuvasti töitä. Kunnallisveron merkitys korostuu työllistymisen kautta. Mitä paremmin saamme asukkaita työllistettyä, sitä enemmän verokertymää on mahdollista saada. Sama vaikutus korkeapalkkaisissa työtehtävissä.

Yhdyskuntasuunnittelu-, ympäristö ja asumisen kehittäminen

Kaavoitus

Keskeisiä läpileikkaavia muutostekijöitä kaupunkialueen suunnittelussa ovat uuden maankäytön toiminnanohjausjärjestelmän käyttö ja jatkokehittäminen, uuden rakentamislain voimaantulo ja ympäristöasioiden korostuminen. Epävarmuutta aiheuttavana muutostekijänä on rakentamisen määrä seuraavien vuosien aikana.

Toimintaympäristössä jatkuu selkeästi asemakaavoituksen painottuminen olemassa olevan kaupunkiympäristön tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen tähtäviin maankäytön muutoksiin. Täydennysrakentamisen maankäytön muutoksessa on paikoin ristiriitaisiakin tavoitteita, jotka vaativat monitahtoista yhteistyötä, laajaa osallistamista eri viranomaisten, maanomistajien, kaupunkilaisten ja yritysten kesken. Asemakaavojen valitukset ovat lisääntyneet olemassa olevan jo rakennetussa ympäristössä tapahtuvien muutosten vuoksi, jotka vaikuttavat laajempaan osallisjoukkoon ja ovat muutoksina merkittävämpiä kuin rakentamattomassa ympäristössä tapahtuvat muutokset.

Liikenne

Liikennesuunnittelun osalta vuosina 2025–2028 tullaan laatimaan koko kaupunkia koskevia liikenteen ohjausta sekä liikenneväylien mitoituksia koskevia periaatelinjauksia. Tähän liittyy myös mm. vuonna 2025 valmistuvan liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano. Kaupungin sisäisen bussiliikenteen nykyinen liikennöintisopimus jatkettiin optiolla, ja se päättyy 8/2027, joten liikennöinti pitää kilpailuttaa, mikäli kaupunki säilyy liikennettä järjestävänä tahona. Valtion joukkoliikenneavustusten odotetaan vähentyvän, mikä tulee haastamaan kaupungin sisäisen bussiliikenteen järjestämistä.

Kaupungin pyöräilyn kehittämissuunnitelman toimeenpano näkyy katukuvassa, ja infrastruktuurin päivittäminen jatkuu kaupungin investointiohjelman mahdollistamalla tahdilla. Hankkeisiin haetaan mahdollisuuksien mukaan valtionavustuksia. Vuonna 2020 voimaan tulleen uuden tieliikennelain mukanaan tuomien muutostöiden osalta kaupunki on siirtymäsäännösten mukaisessa aikataulussa, mutta työtä on vielä jäljellä.

Ympäristövastuu

Keskeisen muutoksen toimintaympäristöön tuo EU:n ennallistamisasetus, jonka yksityiskohtaiset vaikutukset kuntiin vasta tarkentuvat lähiaikoina. Myös uusi luonnonsuojelulaki laajentaa kunnan roolia luonnon monimuotoisuuden edistämässä aiempaan verrattuna. Myös kaupunkivihreän painoarvo korostuu kaupungin kasvaessa ja tiivistyessä niin viihtyisyyden, hulevesien hallinnan kuin pienilmastonkin kannalta tärkeänä elementtinä. Kaupunkivihreää tarkastellaankin tärkeänä painopisteenä muun muassa kehittyvän keskustan visiotyössä.

Uudenmaan hiilineutraaliustavoite vuoteen 2030 mennessä edellyttää seudun kunnilta aiempaa selvästi nopeampaa tahtia päästövähennyksissä erityisesti liikenteen ja energian sektoreilla. Myös rakentamisen ja maankäytön päästöjen hillitseminen korostuu kasvun jatkuessa ja uuden rakentamislain tuomien velvoitteiden myötä. Muutokset heijastuvat resurssitarpeisiin ja osaamisen kehittämiseen.

Asuminen

Muutokset valtakunnallisessa asuntopolitiikassa vaikuttavat toimintaympäristöön. Keskeisiä valtion asuntopoliittisia muutoksia ovat muun muassa asumisoikeusudistuotannon korkotukilainojen myöntämisen lopettaminen, asumistuen kokonaisuudistus sekä pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tulorajojen käyttöönotto. Asumisen kehitystiimi tekee tiivistä yhteistyötä Järvenpään Mestariasuntojen ja muiden ara-toimijoiden kanssa, jotta varmistetaan tarpeiden mukainen ja tasapainoinen ara-uudiskannan kehitys ja ohjelmointi osana muuta asuntotuotantoa huomioiden olemassa olevana ara-kanta. Viime vuonna hyväksytty (kh 6.11.2023 § 284) MAL 2023 -suunnitelma toimii raamina ja seudun näkökulmana asumisen kehittämiseen sekä seudun yhteisessä edunvalvonnassa.

Hyvinvointialueella hyväksytty Palvelujen verkostosuunnitelma luo strategista pohjaa ikääntyneiden asumisen suunnittelulle. Yhteistä suunnittelutyötä tehdään Hyvinvointialueen ja seudun kuntien kanssa, jotta saadaan laaja kokonaisnäkemys ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisen suunnittelusta. Ara-erityisryhmien asukasvalintojen valvonta siirtyy kunnilta Hyvinvointialueille 1.9.2023 ja tämä vaatii yhteistyötä.

Kiinteistönmuodostus

Kiinteistömuodostustoiminnan keskeiset muutostekijät liittyvät prosessin asiakaslähtöisyyden parantamiseen ja digitalisointiin. Tärkeimpänä ajurina muutokselle on palveluprosessimainen ajattelu, missä kaupungin sisäiset prosessit erotetaan asiakkaalle tarjottavasta palveluprosessista. Palveluprosessimainen toiminta edellyttää sisäisten prosessien digitalisointia, läpikäyntiä, virtaviivaistamista sekä prosessimallien ja -käytännön kehittämistä.

Kiinteistönmuodostuksen prosessin siirtäminen uuteen Tiera City toimintaympäristöön mahdollistaa asiakkaille tarjottavan palveluprosessin sekä sisäisten prosessien kehittämisen, edellyttäen kuitenkin

kiinteistönmuodostusprosessin kehittämistä uudessa digitaalisessa toimintaympäristössä sekä aineistojen digitoimisen jatkamista ja siirtämistä uudessa järjestelmässä käytettävissä olevaan muotoon.

Maa-alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta

Maanhankintatoimenpiteet jatkuvat niillä kaupungin kasvualueilla, joissa kaupungilla ei ole yhtenäistä maanomistusta. Maanhankintaohjelman läpivienti tulee edellyttämään pakkotoimien käyttöönottoa tulevalla kaudella.

Maanmyyntiä on turvannut kaupungin laaja sopimusportfolio, joka on mahdollistanut myyntien läpivienin erittäin haastavassa taloustilanteessa. Laaja sopimusportfolio pienentää yksittäisiin toimijoihin ja hankkeisiin liittyvää riskiä kokonaistuloksen näkökulmasta. Asuntomarkkinoiden pohjakosketus lienee saavutettu, mikä tulee edesauttamaan sitä, että hankkeissa päästäneen vuosien 2025–2026 aikana etenemään lähestulkoon suunnitellusti.

Maa-alueiden myynnin osalta haasteita on ollut enemmänkin yritystonttien myynnissä kuin asuntotonttien myynnissä. Vuoden 2024 aikana ei ole myyty yhtään yritystonttia. Sen sijaan, useita yritystonttien maanvuokrasopimuksia on jouduttu purkamaan, minkä takia kaupungilla on aikaisempaa enemmän myytävää yritystonttimaata.

Maasto- ja paikkatiedot

Paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistus, eli uusi maankäytön toiminnanohjausjärjestelmä, toteutetaan suunnitelmakaudella. Keskeisin muutostekijä on kaupunkimalliin pohjautuvan yhtenäisen ja eheän tietojärjestelmän käyttöönotto. Tietojärjestelmän keskeisimpiä vaatimuksia ovat ohjelmien yhteensopiavuus ja yhteiset tietokannat sekä kuntarajat ylittävät avoimet rajapinnat. Tavoite on, että kiinteistönmuodostus, kaavoitus, infraomaisuuden hallinta, rakennusvalvonta, arkistointi, ym. keskeiset palvelut ja niihin liittyvät ohjelmat ovat kiinteästi kytköksissä toisiinsa ns. kaupunkimallin avulla.

Kaupunkitekniikan -palvelut

Kadunpito

Kadunpidon edellyttämät tehtävät suoritetaan kaupungin strategian, talousarvion ja investointiohjelman mukaisessa laajuudessa. Infran rakentamisen osalta yhteistyötä jatketaan Järvenpään Veden kanssa osallistumalla myös oman rakentamisen osalta Järvenpään Veden 100 % hankkeisiin. Elohopealamppujen vaihtoa suoritetaan vuosittain erikseen sekä valaistuksen peruskorjauksen yhteydessä. Vuonna 2025–28 vaihdetaan myös suurpainenatriumlamppuja ja valaisimia korvaten valot led- valoilla. Energiatohokkuuden parantuessa selvitetään vaihtoehtoja älykkäämmille valaistusverkoille, jotka reagoivat käyttöön ja kulloinkin tarvittaviin olosuhteisiin energiaa säästämällä ja tarjoten käyttäjille kulloinkin tarvittavaa valaistusta.

Resurssiivisuuden tiekartan toimenpiteitä selvitetään ja toteutetaan osana infran rakentamisen suunnittelua, hankintaa, rakentamista ja ylläpitoa suunnitelmakaudella. Infrarakentamisen elinkaariajattelua ja toimenpiteitä ympäristötekijöiden huomioimisessa tuodaan mukaan päätöksentekoon talousarvioiden laadinnan yhteydessä.

Rakennusvalvonnan -palvelut

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 rakentamislain. Uusi laki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavasti osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Lain tarkoituksena on sujuvoittaa rakentamista, vauhdittaa kiertotaloutta ja digitalisaatiota ja parantaa rakentamisen laatua. Rakentamislakiin on valmistelu korjaussarjaa, joka on tarkoitus viedä eduskuntakäsittelyyn syksyn 2024 aikana. Uuteen lakiin liittyy lukuisia asetuksia, jotka voidaan antaa vasta lain tultua voimaan. Käytännön reagointiaika tuleviin muutoksiin tulee jättämään hyvin lyhyeksi. Rakentamislaki tulee asteittain voimaan 1.1.2025 lukien.

Suurin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakentamislakiin on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Käytännössä tämä tapahtuu uuden lain nojalla vielä valmistelussa olevilla asetuksilla. Asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa.

Rakentamislaki luo säädöspohjan rakentamiseen liittyvän tiedon digitalisaatiolle. Lain mukaan rakentamislupaa haetaan jatkossa tietomallimuotoisella suunnitelmalla (3D) tai muutoin koneluettavassa muodossa. Muutos tulee olemaan merkittävä nykyiseen toimintamalliin verrattuna ja se vaatii uusien toimintamallien oppimista ja omaksumista rakentamisen kaikilta osapuolilta. Rakennusvalvonnan rooli uuden toimintamallin jalkauttamisessa tulee olla merkittävä. Järvenpään ja Hyvinkään rakennusvalvonnan etuna on se, että olemme jo vuosien ajan olleet aktiivisesti kehittämässä tietomallipohjaista rakennusvalvontaprosessia. Edelleen on kuitenkin paljon tekemistä ja uuden oppimista on meilläkin.

Rakentamislain korjaussarjan laadinnan yhteydessä erityisesti kunnat toivoivat lausunnoissaan lisää aikaa muutokseen valmistautumiseen. Rakentamisluvan kolmen kuukauden käsittelyaikatakuun, rakennuksen hiilijalanjälkilaskennan sekä tietomallimuotoisen rakentamisluvan voimaantulo siirtyvät vuodelle eteenpäin siten, että niitä vaaditaan 1.1.2026 alkaen.

Rakentamislupiiin liittyvät päätökset laaditaan jatkossa sähköiseen ja valtakunnallisesti yhteen toimivaan muotoon ja toimitetaan valmisteilla olevaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Tällä toivotaan olevan myönteinen vaikutus kuntien välisen yhteistyön kehittämiseen ja laajentamiseen rakennusvalvontatyössä.

Uuden lain myötä nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostetaan siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta.

Uuden rakentamislain myötä tulee uusittavaksi myös kaupungin rakennusjärjestys ja rakennusvalvontataksa.

Kaikkiaan uudet säädökset tuovat merkittäviä muutoksia rakennusvalvonnan käytännön työhön. Uusien säädösten omaksuminen ja niiden vieminen käytäntöön edellyttää henkilöstön laajaa kouluttamista.

Ympäristöministeriö on asettamassa pääministeri Orpon hallitusohjelmaan perustuvan rakennusvalvontauudistuksen työryhmän aikavälille 1.10.2024– 31.12.2026. Hallitusohjelman mukaan ”Käynnistetään rakennusvalvontauudistus, jonka tavoitteena on varmistaa, että rakennusvalvontatoimessa on joka puolella Suomea riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnot”. Työryhmän tehtävänä on analysoida erilaisia vaihtoehtoja rakennusvalvonnan järjestämiseksi ja tukea siten rakennusvalvonnan järjestämisestä annettavan hallituksen esityksen virkavalmistelua. Työryhmään on kutsuttu mukaan rakennustarkastusyhdistys RTY:n edustaja. Järvenpään ja Hyvinkään johtava rakennustarkastaja kuuluu RTY:n johtokuntaan, joten pääsemme läheltä seuraamaan työn edistymistä ja samalla vaikuttamaan työryhmän työskentelyyn.

Lupatulojen toteutumisen riskinä on edelleen rakentamisen voimakas hiljentyminen maailmanpoliittisen tilanteen takia.

Hankejohto- ja maanmyynti

Yksikkö on ottanut tavoitteekseen toiminnan jatkuvan kehittämisen. Toimintaa on kehitetty paitsi kouluttautumisen avulla myös vertaisoppimisen keinoin. Yksikkö on vuoden aikana tutustunut useiden kaupunkien hyväksi todettuihin toimintatapoihin. Lisäksi yksikkö on käynyt aktiivista palautekeskustelua ja markkinavuoropuhelua markkinoilla toimivien yritysten kanssa. Yksikkö pyytää palautetta omasta toiminnastaan jatkuvasti myös oman organisaation sisältä.

Yksikkö seuraa jatkuvasti markkinatilannetta ja reagoi tarvittaessa markkinassa tapahtuviin muutoksiin. Poikkeuksellinen markkinatilanne haastaa asuntorakentamista laajalti ja vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista. Maanmyynnin osalta suurimmat haasteet ovat yritystonttien myynnissä.

Vaikutuksista Hankejohto ja maanmyynti -yksikön toimintaan on kuvattu kattavammin kohdassa ”Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset”.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025–26

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Päämäärä
Keskustan ja ranta-alueiden kaupalliset palvelut parantuvat	J1
Kasvatamme perheasuntojen määrää vuosittain	J2
Houkuttelemme kaupunkiin työpaikkoja synnyttäviä yrityksiä	J2
Pienennämme kaupunki-infran korjausvelkaa	J2
Edistämme ympäristöstävällisen teknologian ja energian hyödyntämistä	T1
Edistämme vähäpäästöistä rakentamista ja liikkumista elinkaari huomioiden	T1
Resurssiviisauden tiekartan mukaiset toimenpiteet etenevät	T1

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
KAUPUNKIKEHITYS 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	3 591	2 788	2 832	3 073	3 073	3 073	12 050
Valmistus omaan käyttöön	1 085	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	4 476
Toimintakulut	-15 446	-14 580	-14 835	-14 958	-15 534	-15 822	-61 149
Toimintakate	-10 770	-10 673	-10 884	-10 766	-11 342	-11 630	-44 623
<i>muutos-%</i>		-0,9%	2,0%	-1,1%	5,4%	2,5%	

Kaupunkikehitys - palvelualueen tuotot muodostuvat erilaisista valvonta- ja lupamaksuista, kiinteistönmuodostuksista, sekä joukkoliikennemaksuista. Merkittävä osa palvelualueen tuottamista maanmyynti- ja -käyttökorvauksista (maa-alueiden ostot ja myynnit) kirjataan teknisesti kaupunkikonsernin Käyttöomaisuuden myyntivoittoiin ja maankäyttökorvauksiin ja on esitetty myöhemmin tässä dokumentissa omassa kappaleessaan.

Kaupunkikehityksen palvelualueen talousarvio- ja talousohjelmaluonnos ja ehdotus vuosille 2025–2028 on rakennettu niin, että pohjaksi on otettu vuoden 2024 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutostekijöillä sekä sopeuttamistoimenpiteillä, joiden taso on vuodesta 2024 eteenpäin 563 t€ /v. Aikaisemman palvelualuekohtaisen tasajaon asemesta sopeutus on kohdennettu vahvemmin toteutumisedellytysten ja kaupungin strategisten tavoitteiden turvaamista tukien. Jo asetetun vuodelle 2025 kohdistuvan sopeutustavoitteen lisäksi vuodelle 2025 kohdistuu 41 te:n lisäsopeutus (KV 13.11.2023 § 73), sekä vuodelta 2023 syntynyt toimintakatteen ylitys yhteensä 290 t€, joka on esitetty (Kauke ltk 25.4.2024 §22) katettavan kokonaisuudessaan viimeistään vuoden 2026 aikana. Päätettyjen sopeustoimien toimeenpanossa ei käytetä lomautuksia eikä irtisanomisia tilanteissa, jossa palvelukysyntä pysyy ennallaan. Myöskään toimintaa kohdistuvia uusia toimenpiteitä ei lisätä. Lautakunnan esityksessä on huomioitu kunta-alan palkankorotukset 5.4.2023 palkkaratkaisun mukaisesti, mutta on hyvä huomioida, että nykyinen sopimuskausi päättyy 30.4.2025, joten vuodelle 2025 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia. Niiden suuruus ja ajankohta selviävät keväällä 2025 käytävissä kunta-alan neuvotteluissa. Huomioon on otettu myös tunnisteutut, välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet, pääosin poikkeuksellisiin hinnankorotuksiin ja lakisääteisiin tehtävämuutoksiin perustuvat muutokset.

Pysyvänä muutoksena kehysvalmistelussa on otettu huomioon graafisen suunnittelijan toimen vakinaistaminen vuodelle 2025 konsernipalveluihin -8 t€, Puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi - 2 t€.

Lisäksi kehyksessä on huomioitu sivukuluprosenttien muutos -35 t€ kohdistuen vuoteen 2025. Palkat korottuvat reilut 160 t€ vuodelle 2025.

Rakennusvalvonnan osalta on edelleen odotettavissa, että lupatuotot eivät tule saavuttamaan vuodelle 2025 budjetoitua lupatuotto vaatimusta (750 t€). Vuoden 2024 lupatuottojen kehitys on ollut heikkoa, ja oletuksena on, että kehitys jatkuu samankaltaisena vielä vuoden 2025 osalta. Tuottotavoitetta on esityksessä alennettu 350 t€ vuodelle 2025.

Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy:n kuntaosuuden nousu vuoden 2025 alusta 5,80 eurosta 6,20 euroon / asukas. Tämä tarkoittaa vuositasolla noin 18 t€:n korotusta entiseen nähden. Korotus on saatu tietoon kesäkuun lopulla ja se on otettu huomioon valmistelussa.

Palvelualueen talousarvioesityksen toimintakate on kaupunginhallituksen 17.6.2024 § 169 päättämän raamin mukainen.

Investoinnit

	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Irtaimistoinvestoinnit	56				55	55

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Kaavoitus	2023 TP	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Asemakaavat hyväksytyt (kpl)	8	10	8	8	8	8
Toimintatuotot						
Toimintakulut	585 774	589 995	600 969	629 480	-640 001	651 381
Toimintakate	-585 774	-589 995	-600 969	-629 480	640 001	-651 381
Hinta (kulut / suoritteet)	- 73 221,75 €	-58 999,50 €	-75 121,13 €	-78 685,00 €	80 000,13 €	-81 422,63 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 73 221,75 €	-58 999,50 €	-75 121,13 €	-78 685,00 €	80 000,13 €	-81 422,63 €

Joukkoliikenne	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Sisäiset matkat (kpl)	133 753	140 000	142 000	144 000	147 000	150 000
Toimintatuotot	428 685	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Toimintakulut	1 308 417	1 457 017	1 484 209	1 484 245	1 485 043	1 485 905
Toimintakate	-879 732	-1 007 017	-1 034 209	-1 034 245	-1 035 043	-1 035 905
Hinta (kulut / suoritteet)	- 9,78 €	- 10,41 €	- 10,45 €	- 10,31 €	- 10,10 €	- 9,91 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 6,58 €	- 7,19 €	- 7,28 €	- 7,18 €	- 7,04 €	- 6,91 €

Kiinteistömuodostus	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kiinteistötoimitukset (kpl)	47	70	70	70	70	70
Toimintatuotot	29 847	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Toimintakulut	96 229	134 158	58 977	59 966	61 084	62 294
Toimintakate	-66 382	-44 158	31 023	30 034	28 916	27 706
Hinta (kulut / suoritteet)	- 2 047,43 €	- 1 916,54 €	- 842,53 €	- 856,66 €	- 872,63 €	- 889,91 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 1 412,38 €	- 630,83 €	443,19 €	429,06 €	413,09 €	395,80 €

Maa- alueiden osto ja myynti sekä sopimusten hallinta	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Maa-alueiden osto ja myynti (kpl)	50	45	45	45	45	45
Toimintatuotot	862 399	1 005 000	999 000	890 000	890 000	890 000
Toimintakulut	198 314	204 051	142 996	145 250	147 797	150 553
Toimintakate	664 085	800 949	856 004	744 750	742 203	739 447
Hinta (kulut / suoritteet)	- 3 966,28 €	- 4 534,47 €	- 3 177,69 €	- 3 227,78 €	- 3 284,38 €	- 3 345,62 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	13 281,70 €	17 798,87 €	19 022,31 €	16 550,00 €	16 493,40 €	16 432,16 €

Kadunpito (Talvikunnossapito)	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kadunpito (km)	409	409	409	409	409	410
Toimintatuotot	50 156	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	1 517 059	1 634 016	1 572 734	1 522 734	1 572 734	1 572 734
Toimintakate	-1 466 903	-1 584 016	-1 522 734	-1 472 734	-1 522 734	-1 522 734
Hinta (kulut / suoritteet)	- 3 709,19 €	- 3 995,15 €	- 3 845,32 €	- 3 723,07 €	- 3 845,32 €	- 3 835,94 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 3 586,56 €	- 3 872,90 €	- 3 723,07 €	- 3 600,82 €	- 3 723,07 €	- 3 713,99 €

Kadunpito (Katualueiden muu kunnossapito)	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kadunpito (km)	409	409	409	409	409	410
Toimintatuotot						
Toimintakulut	902 942	750 440	744 990	694 990	744 990	744 990
Toimintakate	-902 942	-750 440	-744 990	-694 990	-744 990	-744 990
Hinta (kulut / suoritteet)	- 2 207,68 €	- 1 834,82 €	- 1 821,49 €	- 1 699,24 €	- 1 821,49 €	- 1 817,05 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 2 207,68 €	- 1 834,82 €	- 1 821,49 €	- 1 699,24 €	- 1 821,49 €	- 1 817,05 €

Viheralueiden hoito	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Viheralueet (m2)	1 841 335	1 841 335	1 841 335	1 841 335	1 841 335	1 841 335
Toimintatuotot						
Toimintakulut	1 977 906	1 971 641	1 936 861	1 826 861	1 936 861	1 936 861
Toimintakate	-1 977 906	-1 971 641	-1 936 861	-1 826 861	-1 936 861	-1 936 861
Hinta (kulut / suoritteet)	-1,07	-1,07	-1,05	-0,99	-1,05	-1,05
Hinta (toimintakate / suoritteet)	-1,07	-1,07	-1,05	-0,99	-1,05	-1,05

Rakennusvalvonta	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennuslupa (kpl)	219	250	150	170	170	170
Toimintatuotot	738 022	461 000	511 000	861 000	861 000	861 000
Toimintakulut	773 052	666 867	630 970	643 352	654 465	666 485
Toimintakate	-35 030	-205 867	-119 970	217 648	206 535	194 515
Hinta (kulut / suoritteet)	- 3 529,92 €	- 2 667,47 €	- 4 206,47 €	- 3 784,42 €	- 3 849,79 €	- 3 920,50 €
Hinta (toimintakate / suoritteet)	- 159,95 €	- 823,47 €	- 799,80 €	1 280,28 €	1 214,91 €	1 144,21 €

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset

Keskeiset palvelut

Käyttöomaisuuden nettomyynnin sitovuustason muodostavat kaupungin omaisuuden (maa-alueet, rakennukset, osakkeet, muu taseeseen kirjattu omaisuus) myynnistä saatavat voitot tai tappiot, maankäytösopimuksiin liittyvät korvaukset sekä maanmyynti ja hankekehitys.

Keskeiset palvelut ovat maan myynti ja osto, muu käyttöomaisuuden myynti, maankäytösopimukset ja niihin perustuvat korvaukset, sekä hankekehitys.

Kaupunkikehitys –palvelualueella näiden tulojen tuottamisesta suoraan vastaavia palveluita ovat hankekehitys- ja maanmyynti, maa-alueiden osto- ja myynti, kiinteistönmuodostus sekä yritys- ja elinkeinopalvelut. Lisäksi maanmyyntivoittojen ja maankäyttökorvauksien toteutumiseen vaikuttaa keskeisesti kaavoituksen palvelut.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–28

Rakentaminen on kriisissä, johtuen ennen kaikkea asuntomarkkinoiden romahtamisesta. Järvenpäässä rakentamisaloitukset romahtivat vuoden 2023 aikana noin 80 % edellisten vuosien tasosta. Asuntojen kysyntää ovat vähentäneet inflaatio ja lainakorkojen nousu. Vuoden 2024 loppupuolella näkymä on alkanut parantua, joskin uusien omistusasuntojen kauppa on edelleen pysähtynyt käytännössä koko Suomessa. Asuntosijoittajat ovat osittain palanneet markkinoille. Kriisiytynyt tilanne tulee helpottumaan vuoden 2025 loppupuoliskolla.

Markkinatilanne on lisännyt vuokra-asuntojen ja vähentänyt omistusasuntojen kysyntää. Lisääntynyt vuokra-asuntojen kysyntä ei ole kuitenkaan toistaiseksi merkittävästi lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa, koska pääomakustannukset ovat nousseet nopeammin kuin vuokrat.

Kaupungin laaja sopimusportfolio asuntorakentamishankkeissa tulee edesauttamaan maanmyyntivoitotavoitteiden saavuttamista myös tulevana vuosina. Koska maanmyyntitavoitteet muodostuvat sekä asuntotonttien että yritystonttien myynnistä, on tavoitteiden toteutumisen kannalta haastavampaa ollut nimenomaan yritystonttien myynnissä. Näköpiirissä ei ole, että yritystonttien myynti olisi piristymässä, toisin kuin asuntotonttien kohdalla näyttää tapahtuvan.

Suurimmat riskit asuntotonttien myynnille ja maanmyyntitavoitteiden toteutumiselle eivät ole niinkään markkinassa, vaan siinä, onnistuuko kaupunki tuottamaan myytäviä tontteja sovitussa aikataulussa ja tavoitteen mukaisessa laajuudessa.

Toimitila ja liiketilarakentamisen heikko trendi jatkuu edelleen koko Suomessa. Toimi- ja liiketilaa on pääkaupunkiseudulla erittäin runsaasti saatavilla johtuen paitsi etätyöstä myös kulutustottumusten muutoksesta ja kaupan murroksesta. Jos toimitilarakentaminen elpyy, käynnistyy se ensiksi parhailta paikoilta ja lopuksi sekundäärisiltä markkinoilta kuten Järvenpäästä. Tästä johtuen voidaan ennakoida, ettei merkittävää toimitilarakentamista ole tulossa Järvenpäähän pitkiin aikoihin.

Kaupunkikehitys on tehnyt arvionsa maanmyyntipotentialista, jonka toteutumiseen liittyy riskejä erityisesti kaavoituksen etenemiseen ja yritystonttimyynnin osalta.

Sitovat taloustavoitteet

Maanmyynnin ja maankäyttökorvausten kokonaistavoite kaudelle on reilut 21 miljoonaa euroa budjetoitujen kulujen jälkeen, johon sisältyy sopimus- ja maankäyttökorvausten osuus. Keskimäärin maanmyyntivoitotavoite on siten 5 miljoonaa euroa kaudella 2025–2028.

Alemmassa taulukossa on pelkästään maanmyynnit ja ylemmässä taulukossa maankäyttökorvaukset ja maanmyynnit sekä hankekehitys -yksikön toimintakulut. Muut maanmyyntitulojen ja -käyttökorvausten tuottamisen kulut ovat kaupunkikehitys –palvelualueella edellä mainittujen palveluiden kuluissa.

Valtuustoon nähden sitova

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI JA MAANKÄYTTÖKORVAUKSET 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 105	4 806	5 553	5 560	5 829	4 770	21 711
Toimintakulut	-1 965	-472	-483	-500	-510	-521	-2 014
Toimintakate	3 141	4 334	5 069	5 060	5 319	4 249	19 697
<i>muutos-%</i>		38,0%	17,0%	-0,2%	5,1%	-20,1%	

KÄYTTÖMAISUUDEN NETTOMYYNTI 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 711
Toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	4 387	3 606	5 153	4 960	4 829	3 770	18 711
<i>muutos-%</i>		-17,8%	42,9%	-3,7%	-2,6%	-21,9%	

Keski-Uudenmaan työllisyysalue

Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan yhteinen Keski-Uudenmaan työllisyysalue käynnistää toimintansa 1.1.2025. Järvenpää toimii työllisyysalueen vastuukuntana ja vastaa Keski-Uudenmaa TE-palveluiden toteuttamisesta. Osana uudistusta valtiolta siirtyy 133 henkilöä Järvenpään kaupungin työntekijöiksi. Kokonaisuudessaan organisaation koko on 141,25 htv käynnistymisvaiheessa. TE-palveluiden rooli uudistuksen jälkeenkin on viranomaispalveluiden tuottaminen henkilöasiakkaille ja työnantajille. Henkilöasiakkaita Keski-Uudenmaan TE-palveluihin siirtyy syksyn 2024 arvion mukaan noin 16 000.

Keski-Uudenmaan TE-palvelut vastaa työllisyysalueen tieto- ja neuvontapalveluista. Työvoimaviranomaisen tulee antaa tietoa ja neuvontaa muun muassa koulutuksen ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista, avoimista työpaikoista, työnhausta, työvoiman saatavuudesta, työmarkkinoista, yritystoiminnan aloittamisen mahdollisuuksista sekä mahdollisista tuista ja muutosturvapalveluista. Työvoimaviranomaisen tulee myös ohjata asiakkaansa palvelun tarpeen mukaisesti muiden palvelunjärjestäjien palveluiden piiriin. Neuvontaa annetaan eri kanavissa, läsnäpalvelua toteutetaan erityisesti Järvenpään ja Hyvinkään palvelutoreilla, joissa on työvoimaviranomaisen lisäksi myös muita viranomais- ja ohjauspalveluja.

Keskeiset palvelut

Henkilöasiakkaan palvelut

TE-palveluissa henkilöasiakas voi olla palvelussa erilaisilla työnhaun statuksilla: asiakas, joka ei ole työnhakija, työnhakijat, työssä olevat työnhakijat, työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat. TE-palveluiden palvelut eroavat jonkin verran toisistaan sen mukaan, millä statuksella asiakas on palvelussa. Työttömän työnhakijan palveluprosessi on määritelty alku- ja peruspalveluihin, joissa on eri määrä asiakkaan kontaktointia. Asiakkaila on työnhakuvelvoite, joka määrittää henkilökohtaisen työnhakutilanteen mukaan. Keski-Uudenmaan TE-palveluissa asiakkaiden palveluja on määritelty yhdessä mukana olevien kuntien ja sidosryhmien kanssa ja erityisesti kuntien omien vapaaehtoisten työllisyyspalveluiden tuottamien palveluiden avulla tavoitellaan aikaisempaa vaikuttavampia palveluja työnhakija-asiakkaille.

Yritys- ja työnantajapalvelut

Keski-Uudenmaan TE-palveluiden yritys- ja työnantajapalvelut pyrkivät integroitumaan alueen nykyiseen yrityspalvelurakenteeseen. Tavoitteena on edistää yrittäjyyttä, helpottaa työvoiman liikkuvuutta ja ehkäistä pitkäaikaista työttömyyttä yhteistyössä alueen organisaatioiden ja sidosryhmien kanssa. Pyrkimys on kasvattaa kontakteja, vahvistaa yhteistyötä yritysten ja muiden työnantajien kanssa sekä varmistaa, että yritykset ja aloittavat yrittäjät saavat tarvitsemaansa tukea ja neuvontaa. Työn muotoilulla ja piilotyöpaikkojen löytämisellä on myös keskeinen rooli työllistämässä. Alla keskeiset palvelut työnantaja-asiakkaille:

Yritysassiakkaiden tarvitsemiin palveluihin kuuluu paljon myös muita kuin TE-uudistuksen yhteydessä siirtyviä tehtäviä. Niitä ovat erilaiset investointi- ja kehittämisrahoitukset, ELY:n, BF:n ja Silmun Leader-rahoitukset sekä muut kehitysyhtiöiden, kuntien ja muiden sidosryhmien tuottamat palvelut. Tämän vuoksi Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yritys- ja työnantajapalveluiden toimintaa on kehitettävä yhteistyössä alueen sisälle integroituvaksi kokonaisuudeksi.

Taloudelliset tuet työnhakijoille ja työnantajille:

Tukien budjetointi ja hallinnointi on olennainen osa työllisyysalueen toimintaa, ja niiden vaikutusta työllisyyteen ja kuntien talouteen tarkkaillaan huolellisesti. Tukien myöntämisprosessit ovat vahvasti laissa säädettyjä. Tuet voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: 1) palkkatuki, 2) starttiraha ja 3) työolosuhteiden järjestelytuki.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025-28

Keski-Uudenmaan työllisyysalue ja TE-palvelut käynnistyvät vuoden 2025 alussa.

Uudistuksen valmisteluvaiheessa TE-palveluiden toimintaa on jaettu kahteen osa-alueeseen: Siirtymävaiheeseen ja sitä seuraavaan palvelureformivaiheeseen. TE-palveluista, Ely-keskuksesta ja KEHASTA siirryttyä henkilöstöä liikkeenluovutuksena ja vuoden 2025 ensimmäisen puoliskon aikana tavoitteena on varmistaa asiakastyön sujuminen uudessa organisaatiossa. TE-palveluiden toimintaympäristö muuttuu alueella merkittävästi, sillä yhden koko Uudenmaan laajuisen TE-toimiston sijaan Uudellamaalla on vuoden 2025 alusta yhdeksän työllisyysaluetta. Aiemmin keskitetyksi koordinoituja toimintoja hallinnoidaan jatkossa yhdeksällä työllisyysalueella erikseen, mikä haastaa sekä toiminnan sujuvuutta että resursointia. Keskeistä onkin edistää työllisyysalueiden keskinäistä yhteistyötä ja vastuiden jakamista esimerkiksi hankintojen ja koulutusten hallinnoinnin osalta. Keski-Uudenmaan työllisyysalueelta käydään paljon töissä muiden työllisyysalueiden kunnissa ja siksi yhteistyötä on myös kehitettävä palveluhankintojen ja työnantajapalveluiden osalta oman työllisyysalueen ulkopuolelle.

Työllisyysalue käynnistää toimintansa haastavassa työmarkkinatilanteessa ja myös alkuvuodesta 2025 odotetaan työllisyystilanteen kehityksen kannalta haasteellista. Kasvavat asiakasmäärät asettavat haastetta uuden organisaation toiminnalle ja vuonna 2025 varmistetaan organisaation toimivuus ja määritellään tehtävänkuvat ja resursointi vastaamaan palvelulle kohdentuvaa tarvetta. Tietojohtamisen työkaluja ja mittareita otetaan käyttöön, jotta toiminnan kohdentumista ja vaikutusta voidaan seurata ja reagoida tarvittaessa.

Alkuvuotta 2025 seuraavan siirtymävaiheen jälkeen työllisyysalueella käynnistetään organisaation strategiatyö. Strategiatyön tavoitteena on palvelureformi, joka tähtää rakenteistettuun verkostoyhteistyöhön kuntien, työnantajien, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa. TE-uudistuksen keskeinen tavoite on nykyistä mallia parempi paikallisen tilanteen ymmärrys ja ketterämpi reagointi alueen työmarkkinatarpeisiin. Kuntien omien palveluiden tuella vahvistetaan asiakaspalvelua.

TE-palveluiden siirto kuntiin tuo kunnille uuden lakisääteisen valtionosuustehtävän. Lain tasolla kunnille on luotu rahoitusmalli, jonka tavoitteena on kannustaa kuntia kehittämään edelleen toimintaansa työllisyyttä edistäväksi. Työllisyyspalvelut ja entistä laajemmat elinkeinopalvelut ovat jatkossa palvelukokonaisuuksina kuntien muiden lakisääteisten palveluiden joukossa.

TE-uudistusta ja Keski-Uudenmaan työllisyysalueen palvelureformia tehdään taloudellisesti haastavassa tilanteessa, kun sekä ammatillisen aikuiskoulutukseen että hyvinvointialueeseen kohdistuu merkittävät taloudellisia säästöpaineita. TE-palveluiden uusi rahoitusmalli kasvattaa kuntien rahoitusvastuuta ja tuo haastetta erityisesti pitkäaikaistyöttömien palveluiden kehittämiseen, sillä rahoitusvastuu kasvaa työttömyyden keston mukaan: mitä pidempään henkilö on työttömänä, sitä isomman osan kunta rahoittaa työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan kuluista. Palveluiden kannalta keskeinen muutos on työttömyyspäivien kertyminen myös sellaisten palveluiden aikana, jotka aiemmin ovat katkaisseet kertymän. Tämä luo merkittävää lisäpainetta kunnille ohjata asiakkaita sellaisiin palveluiden, jotka ohjaavat asiakkaita työelämään. Onnistuminen edellyttää myös vahvaa työnantajayhteistyötä kaikilta osapuolilta. Säästöpainheet voivat toimia myös hyvänä ajurina aikaisempaa systemaattisempaan yhteistyön kehittämiseen, jotta asiakkaita saadaan nopeammin eteenpäin kohti työelämää. Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutos vuonna 2026 myös kannustaa edistämään tutkintokoulutuksiin osallistuneiden kestävä sijoittumista työelämään.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025-26

TE-aluetta ei ole huomioitu Järvenpään kaupungin strategiassa, joten toiminnalle ei ole strategiasta johdettuja Järvenpään kaupunginvaltuuston nähden sitovia tavoitteita. Työllisyysalueen johtokunta määrittelee tavoitteet TE-alueelle.

Sitovat taloustavoitteet

Keski-Uudenmaan työllisyysalueen tuotot koostuvat pääosin kunnilta perittävistä maksuosuuksista, joilla TE-palveluiden tuottaminen rahoitetaan. Te-alue ei tee voittoa, vaan laskutus täsmätetään kuluihin vuosittain tilinpäätösvaiheessa.

Valtuustoon nähden sitova

KESKI-UUDENMAAN TYÖLLISYYSALUE 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	16 075	16 396	16 724	17 058	66 253
Toimintakulut	0	0	-16 075	-16 396	-16 724	-17 058	-66 253
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	0

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Seurattavat suoritteet määritellään toiminnan käynnistyessä vuonna 2025.

Järvenpään Vesi

Keskeiset palvelut

Talousveden toimittaminen

Järvenpään Vesi toimittaa toiminta-alueellaan asiakkailleen laadultaan moitteetonta talousvettä. Vesi-johtovesi Järvenpäähän hankitaan Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI).

Viemäriveriesien johtaminen

Järvenpään Vesi johtaa jätevedet puhdistettavaksi ympäristöä suojellen. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi yhteistoiminnassa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) kanssa Helsingin Viikinmäen keskuspuhdistamoon.

Rakennetun hulevesiverkon alueella laitos hoitaa huleveden poisjohtamisen vesistöihin.

Muutokset toimintaympäristössä ja taloudessa 2025 – 2028

Talousveden toimittaminen ja jäteveden johtaminen

Jäteveden johtamisessa taloussuunnittelukaudella 2025–2027 Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) taksoihin ei ole arvioitu merkittäviä hinnankorotuksia.

Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän talousarviossa 2025 veden myyntihinta pysyy ennallaan. Suunnitelmakaudella 2026-2027 hintojen arvioidaan nousevan 1 snt/m³/vuosi. Korotuksiin vaikuttaa yleinen kustannustason nousu.

Talouden muutokset

Talouden sitovuustasona on käytetty vuodesta 2024 alkaen tilikauden tulosta. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

Vuonna 2025–2028 talouteen vaikuttavana asiana ovat yleinen kustannustason nousu.

Muutoksena on vuodesta 2024 vesimittarien vaihtotyöt ja vesimittarien hankinta on siirretty kirjattavaksi investointeihin, joka vaikuttaa käyttötalouspuolella materiaalien ja palvelujen ostojen pienentymisenä. Rakennusalan voimakas taantuma vähentää rakentamisen määrää, joka vaikuttaa merkittävästi rahoituskehittymään. Vuoden 2024 aikana ei ole havaittu rakentamisen elpymistä, joten voidaan arvioida, että vuoden 2025 aikana ei merkittävää muutosta ole odotettavissa.

Veden myynti on laskenut merkittävästi vuonna 2023, mutta pientä nousua on tapahtunut vuoden 2024 aikana. Tulokehittymää on pystytty parantamaan taksankorotuksilla, mutta taksankorotuksilla ei ole pystytty kattamaan täysin veden myynnin pienentymistä. Taksan korotukset ovat välttämättömiä myös taloussuunnittelukaudella, koska emme saavuttaneet sitovana tavoitteena ollutta toimintakatetta vuonna 2023 ja ylitys on huomioitu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti talousarviokehyksessä vuosina 2025-2026.

Muutoksia ja kehittämistarpeita toiminnassa

Asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmään otetaan käyttöön asiakkaita paremmin palvelevia ja asiakaspalvelutyötä helpottavia ominaisuuksia, jotka vastaavat uusia lain tuomia ohjeita ja säädöksiä.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
JÄRVENPÄÄN VESI 1000 €	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	10 302	11 002	11 473	11 570	11 534	11 534	46 112
Valmistus omaan käyttöön	183	139	139	139	139	139	556
Toimintakulut	-5 149	-5 396	-5 500	-5 642	-5 764	-5 871	-22 777
Toimintakate	5 336	5 746	6 113	6 068	5 909	5 802	23 891
Rahoitustulot ja -menot	-1 403	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407	-5 628
Vuosikate	3 934	4 339	4 706	4 661	4 502	4 395	18 263
Poistot ja arvonalentumiset	-3 310	-3 738	-3 748	-3 831	-3 989	-4 149	-15 718
Tilikauden tulos	623	600	957	829	512	246	2 545

Sitovuustasona on vuodesta 2024 alkaen neljän vuoden kehyksenä tilikauden tulos. Aikaisempina vuosina Järvenpään Vedellä on ollut toimintakate sitovana taloustavoitteena.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Talusveden toimittaminen	TP2023	KS 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Veden myynti (1000 m3)	2 279	2 435	2 440	2 445	2 450	2 455
Ostettu vesi (1000 m3)	2 710	2 685	2 700	2 705	2 710	2 715
Vesitaksa €/m3 (alv 0 %)	1,42	1,42	1,48 (1.4.25 alk.)	1,48	1,48	1,48
Vesijohtoverkosto km	223	221	225	226	227	228
Saneeratut vesijohdot, km	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Vesimittarien vaihto kpl	1 558	500	100	100	500	500
Toimintatuotot (1000 €)	4 183	4 495	4 715	4 763	4 749	4 748
Toimintakulut (1000 €)	2 342	2 535	2 511	2 584	2 665	2 695
Toimintakate (1000 €)	1 841	1 960	2 204	2 180	2 084	2 053
Toimintakulut €/veden myynti m3	1,03	1,04	1,03	1,06	1,09	1,10
Toimintakate €/veden myynti m3	0,81	0,80	0,90	0,89	0,85	0,84

Viemäriverien johtaminen	TP2023	KS 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Laskutettava jätevesi 1000 m3	2 286	2 430	2 440	2 440	2 445	2 450
Puhdistettava jätevesi 1000 m3	3 793	3 850	3 950	4 000	4 020	4 025
Jätevesitaksa €/m3 (alv 0 %)	2,29	2,29	2,36 (1.4.25 alk.)	2,36	2,36	2,36
Jätevesiviemäriverkosto km	202	201	204	205	207	208
Hulevesiviemäriverkosto, km	192	189	195	196	198	199
Saneeratut jätevesijohdot, km	1,6	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Toimintatuotot (1000 €)	6 119	6 508	6 764	6 812	6 791	6 791
Toimintakulut (1000 €)	2 624	2 722	2 825	2 895	2 937	3 013
Toimintakate (1000 €)	3 495	3 785	3 939	3 918	3 854	3 778
Toimintakulut €/laskutettu jätevesi m3	1,15	1,12	1,16	1,19	1,20	1,23
Toimintakate €/laskutettu jätevesi m3	1,53	1,56	1,61	1,61	1,58	1,54

TULOSLASKELMAOSA

Valtuustoon nähden sitova TULOSLASKELMA (1000 EUROA)	TP 2023			MTA 2024			TA 2025			2026			2027			2028			YHTEENSÄ 2025-2028		
	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi-liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä
Toimintatulot (ilman kom-myyntivoittoja)	47 831	10 302	58 133	48 813	11 002	59 816	66 050	11 473	77 523	60 827	11 570	72 397	61 698	11 534	73 233	62 054	11 534	73 588	250 630	46 112	296 741
Toimintamenot	-160 540	-4 966	-165 506	-157 002	-5 257	-162 259	-184 370	-5 361	-189 730	-181 929	-5 503	-187 431	-185 374	-5 625	-191 000	-188 336	-5 732	-194 068	-740 008	-22 221	-762 229
Toimintakate (ilman kom-myyntivoittoja)	-112 709	5 336	-107 373	-108 189	5 746	-102 443	-118 320	6 113	-112 207	-121 102	6 068	-115 034	-123 676	5 909	-117 767	-126 282	5 802	-120 480	-489 379	23 891	-465 487
Käyttömäänsuuden myyntivoitot	4 387		4 387	3 606		3 606	5 153		5 153	4 960		4 960	4 829		4 829	3 770		3 770	18 712	0	18 712
TOIMINTAKATE	-108 323	5 336	-102 986	-104 583	5 746	-98 837	-113 167	6 113	-107 054	-116 142	6 068	-110 074	-118 847	5 909	-112 938	-122 512	5 802	-116 710	-470 667	23 891	-446 776
Verotulot	123 853	0	123 853	114 073	0	114 073	121 212	0	121 212	126 164	0	126 164	131 562	0	131 562	136 310	0	136 310	515 248	0	515 248
Kunnallisvero	98 811		98 811	89 921		89 921	97 188		97 188	101 527		101 527	106 069		106 069	110 251		110 251	415 036		415 036
Yhteisövero	6 442		6 442	4 885		4 885	4 428		4 428	4 687		4 687	4 946		4 946	5 100		5 100	19 162		19 162
Kiinteistövero	18 600		18 600	19 267		19 267	19 595		19 595	19 950		19 950	20 546		20 546	20 958		20 958	81 050		81 050
Valtionosuudet	18 843		18 843	11 971		11 971	18 083		18 083	17 935		17 935	18 468		18 468	20 931		20 931	75 417		75 417
Verorahoitus yhteensä	142 697	0	142 697	126 044	0	126 044	139 294	0	139 294	144 100	0	144 100	150 029	0	150 029	157 241	0	157 241	590 664	0	590 664
Rahoitustulot ja -menot	-4 027	-1 403	-5 430	-6 274	-1 407	-7 681	-5 294	-1 407	-6 701	-5 674	-1 407	-7 081	-6 474	-1 407	-7 881	-7 024	-1 407	-8 431	-24 466	-5 628	-30 094
Korkotulot	227		227	277		277	382		382	202		202	202		202	202		202	988		988
Muut rahoitustulot (sis. JV:n korvaus peruspääomasta kaupungille)	2 300	4	2 304	1 674		1 674	1 674		1 674	1 674		1 674	1 674		1 674	1 674		1 674	6 696		6 696
Korkomenot	-6 523		-6 523	-8 125		-8 125	-7 250		-7 250	-7 450		-7 450	-8 250		-8 250	-8 800		-8 800	-31 750		-31 750
Muut rahoitusmenot (sis. JV:n korvaus peruspääomasta kaupungille)	-31	-1 407	-1 438	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-100	-1 407	-1 507	-400	-5 628	-6 028
UOSIKATE	30 347	3 934	34 280	15 186	4 339	19 525	20 834	4 706	25 539	22 284	4 661	26 944	24 709	4 502	29 211	27 705	4 395	32 100	95 531	18 263	113 794
Poistot	-19 108	-3 310	-22 418	-20 796	-3 738	-24 535	-21 369	-3 748	-25 118	-22 523	-3 831	-26 354	-22 985	-3 989	-26 975	-22 277	-4 149	-26 426	-89 155	-15 718	-104 873
Alaskirjaukset	-2 038		-2 038	0		0	0		0	-502		-502	0		0	-19		-19	-521		-521
Satunnaiset tulot	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0
Satunnaiset menot																					
TILIKAUDEN TULOS	9 201	623	9 824	-5 610	600	-5 010	-535	957	422	-741	829	88	1 723	512	2 236	5 409	246	5 655	5 856	2 545	8 401
Poistoeron muutos	0	93	93	0	0	0															
Vapaaehtoiset varaukset																					
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	9 201	716	9 917	-5 610	600	-5 010	-535	957	422	-741	829	88	1 723	512	2 236	5 409	246	5 655	5 856	2 545	8 401
Asukasluku 31.12.	46 490	46 490	46 490	46 832	46 832	46 832	46 895	46 895	46 895	47 327	47 327	47 327	47 842	47 842	47 842	48 490	48 490	48 490			
Vuosikate eur / asukas	653	85	737	324	93	417	444	100	545	471	98	569	516	94	611	571	91	662			
Vuosikate / Poistot %	159 %	119 %	153 %	73 %	116 %	80 %	97 %	126 %	102 %	99 %	122 %	102 %	107 %	113 %	108 %	124 %	106 %	121 %			

RAHOITUSOSA

Valtuustoon nähden sitova RAHOITUSLASKELMA (1000 EUROA)	TP 2023			MTA 2024			TA 2025			2026			2027			2028			YHTEENSÄ 2025-2028		
	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä	Kaupunki ilman liikelaitosta	Järvenpään Vesi -liikelaitos	Järvenpään kaupunki yhteensä
Tulorahoitus																					
Vuosikate	30 347	3 934	34 280	15 186	4 339	19 525	20 834	4 706	25 539	22 284	4 661	26 944	24 709	4 502	29 211	27 705	4 395	32 100	95 531	18 263	113 794
Satunnaiset erät	0		0	0		0			0			0			0			0			
Tulorahoituksen korjaukset	-4 455		-4 455	-3 606		-3 606	-5 153		-5 153	-4 960		-4 960	-4 829		-4 829	-3 770		-3 770	-18 712		-18 712
Investoinnit																					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-31 676	-5 938	-37 614	-48 311	-5 500	-53 811	-27 788	-5 500	-33 288	-23 947	-6 000	-29 947	-42 360	-6 000	-48 360	-33 254	-6 000	-39 254	-127 349	-23 500	-150 849
Rahoitusosuudet inv.menoihin	613		613	0		0	1 190		1 190	940		940	660		660	0		0	2 790		2 790
Käyttöomaisuuden myyntitulot	11 845		11 845	8 422		8 422	5 538		5 538	7 142		7 142	5 681		5 681	4 435		4 435	22 796		22 796
Varsinainen toiminta ja investoinnit yhteensä	6 673	-2 004	4 669	-28 308	-1 161	-29 469	-5 380	-794	-6 174	1 459	-1 339	120	-16 139	-1 498	-17 637	-4 884	-1 605	-6 489	-24 944	-5 237	-30 181
Antolainauksen muutokset																					
Lainakannan muutokset																					
Lainakannan muutos	3 340		3 340	29 469		29 469	6 174		6 174	-120		-120	17 637		17 637	6 489		6 489	30 181		30 181
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 428	2 004	-3 424	-1 161	1 161	0	-794	794	0	-1 339	1 339	0	-1 498	1 498	0	-1 605	1 605	0	-5 237	5 237	0
Rahoitustoiminta yhteensä	-2 088	2 004	-84	28 308	1 161	29 469	5 380	794	6 174	-1 459	1 339	-120	16 139	1 498	17 637	4 884	1 605	6 489	24 944	5 237	30 181
Kassavarojen muutos	4 586	0	4 586	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassavarat 31.12.			5 330			5 330			5 330			5 330			5 330			5 330			5 330
Asukasluku 31.12.			46 490			46 832			46 895			47 327			47 842			48 490			48 490
Nettolainanotto	3 340	0	3 340	29 469	0	29 469	6 174	0	6 174	-120	0	-120	17 637	0	17 637	6 489	0	6 489			6 489
Lainakanta 31.12.			254 751			284 221			290 395			290 274			307 913			314 403			314 403
Lainat e/asukas			5 480			6 069			6 192			6 133			6 436			6 484			6 484
Investointien tulorahoitus %			92,6 %			36,3 %			79,6 %			92,9 %			61,2 %			81,8 %			

INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jakottuminen investointimenoina suunnitelmavuosille sekä investointeihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointiosa perustuu 10-vuotiseen investointiohjelmaan, joka käsitellään talousarviokäsitelyn yhteydessä erillisenä asiana.

Investointiosan tiedoissa on tunnistettu vielä hienoisia muutostarpeita, jotka tarkistetaan talousarvioon kaupunginhallituksen esitykseen. Muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia käyttötalouteen.

	1000 euroa	TP 2023	TPE 2024	Toteutusvaihe			Kehitysvaihe	2025-28
				2025	2026	2027	2028	
Maanmyynti ja -osto	Maan myynti	-204	-557	-385	-2 182	-852	-665	-4 084
	Maan ostot	1 107	1 575	1 232	2 050	1 000	1 000	5 282
	Netto	903	1 018	848	-132	148	335	1 198
Talonrakennus	Tulot	-446	-4 259	0	0	0	0	0
	Menot	8 018	6 573	11 984	10 973	27 780	16 515	67 252
	Netto	7 572	2 314	11 984	10 973	27 780	16 515	67 252
Kunnallistekniikka	Tulot	-167	-200	-1 190	-940	-660	0	-2 790
	Menot	11 721	14 191	10 757	8 835	10 885	11 330	41 807
	Netto	11 554	13 991	9 567	7 895	10 225	11 330	39 017
Liikuntapaikat	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	3 483	8 195	30	230	520	1 260	2 040
	Netto	3 483	8 195	30	230	520	1 260	2 040
Osakkeet ja osuudet	Tulot	-7 254	0	0	0	0	0	0
	Menot	5 268	2 229	1 959	404	452	487	3 302
	Netto	-1 986	2 229	1 959	404	452	487	3 302
ICT- ja Irtaimistoinvestoinnit	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	1 770	1 488	1 626	1 255	1 523	2 462	6 866
	Netto	1 770	1 488	1 626	1 255	1 523	2 462	6 866
Kehitysinvestoinnit	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	309	291	200	200	200	200	800
	Netto	309	291	200	200	200	200	800
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Tulot	-8 071	-5 016	-1 575	-3 122	-1 512	-665	-6 874
Kaupunki	Menot	31 676	34 541	27 788	23 947	42 360	33 254	127 349
	Netto	23 605	29 525	26 214	20 825	40 848	32 589	120 475
Järvenpään vesi	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	5 938	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	23 500
	Netto	5 938	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	23 500
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Tulot	-8 071	-5 016	-1 575	-3 122	-1 512	-665	-6 874
Kaupunki ja Järvenpään Vesi	Menot	37 614	40 041	33 288	29 947	48 360	39 254	150 849
	Netto	29 543	35 025	31 714	26 825	46 848	38 589	143 975

Maanosto ja -myynti

Maanmyynteihin ja ostoihin ohjelmoidaan suunnitellut tonttien myynnit sekä alueiden lunastukset. Ostoihin budjetoidaan myös mahdolliset kaupungin omistamien rakennusten purut, mikäli purku nostaa tontin myyntikelpoisuutta.

Valtuustoon nähden sitova

1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Maanmyynti	-557	-385	-2 182	-852	-665	-4 084
Maanosto	1 575	1 232	2 050	1 000	1 000	5 282
Netto	1 018	848	-132	148	335	1 198

Talonrakennus

Talonrakennuksen investoinnit jaetaan erillisiin hankkeisiin, teknisiin ja toiminnallisiin investointeihin sekä hankevalmistelu- ja riskivaraukseen. Tekniset ja toiminnalliset investoinnit sisältävät kaupungin omistaman rakennuskannan korjaukset, joilla ylläpidetään kiinteistön arvoa ja kuntoa siten, että rakennus pysyy kunnossa käyttökänsä loppuun sekä muutostyöt, joilla mahdollistetaan tilojen käyttötarkoitusten muutoksia ja parannetaan toiminnallisuutta. Suuremmat peruskorjaukset ja perusparannukset, jotka pidentävät rakennuksen käyttöikä ja uudiskohteet tarkastellaan erillisinä hankkeina, joille määritellään hankekohtainen budjetti.

Valtuustoon nähden sitova

Talonrakennusinvestoinnit/ hankkeet 1000 euroa	Hankkeen budjetti	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Tekniset ja toiminnalliset investoinnit		2 650	3 700	3 330	3 880	4 880	15 790
Tekniset investoinnit		2 150	3 200	2 830	3 430	4 430	13 890
Toiminnalliset investoinnit		500	500	500	450	450	1 900
Korjaushankkeet	39 030	1 923	4 830	3 120	9 140	5 015	22 105
Koulut							
Mankalan koulu, kevennetty peruskorjaus	6 580	200	3 000	2 100	1 150	40	6 290
JYK 3 vaihe, Kansakoulunkatu 1 korjausinvestointi	5 460	40	400	100	2 200	1 950	4 650
Päiväkodit							
Kyrölän koulun muutos (pk)	2 130	1 333	10	10			20
Vihtakadun yksikkö, peruskorjaus ja muutostyö	5 110	50		200	2 500	2 015	4 715
Haarajoen muutostyöt ja piha 2-vaihe	1 450	250	1 170	10	10		1 190
Urheilu- ja liikuntarakennukset							
Uimahallin perusparannus	14 000					1 000	1 000
Muut rakennushankkeet							
Suvirannan museointi	700	50	250	400			650
Järvenpää-talo-korjausinvestoinnit	3 600			300	3 280	10	3 590
Uudisrakennushankkeet	79 720	1 500	3 104	4 073	13 860	5 770	26 807
Koulut							
Uusi Harjula	22 100	292					
Kartanon yhtenäiskoulu	23 750		1 000	3 000	13 840	5 750	23 590
JYK 1 vaihe	22 060	778	94				94
Tulo	-750						
Meno	22 810	778	94				94
JYK 2 vaihe, uudisrakennuksen laajennus	3 610	300	2 000	1 073	20	20	3 113
Päiväkodit							
Oinaskadun hanke	8 200	130	10				10
Hankevalmistelu ja riskivaraus		500	350	450	900	850	2 550
Hankevalmistelu		300	150	150	200	200	700
Riskivaraus		200	200	300	700	650	1 850
Kaikki yhteensä	118 750	6 573	11 984	10 973	27 780	16 515	67 252

Kunnallistekniikan rakentaminen

Kunnallistekniikan investointiohjelma on jaettu pääosin maanmyyntituloihin sidotuista hankkeista muodustuvaan uudisrakentamiseen ja olemassa olevan kunnallisteknisen infrastruktuurin kuten katujen, puistojen ja yleisten alueiden peruskorjauksiin. Määrärahat on esitetty alueittain/hankkeittain.

Valtuustoon nähden sitova						
Kunnallistekniikka/ hankkeet netto 1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Uudisrakentaminen	8 483	7 017	5 275	5 975	7 755	26 022
Suunnittelu	425	425	425	425	425	1 700
Kunnallistekniikan suunnittelu	425	425	425	425	425	1 700
Asuminen	3 160	3 355	2 350	1 450	1 650	8 805
Anni-tädin kylä	500	2 760				2 760
Jalostettavat kiinteistöt (Tempakka)	400					
Pajalanpiha	700		100			100
Jampan keskus, Mahlapolku		50	50			100
Ainolan aluekeskus	1 560	545	500	700		1 745
Ainolan aluekeskus eteläisemmät osat (Kaunismetsä)			1 200	250	500	1 950
Terholan pientaloalue			500			500
Seutulan alue				500	650	1 150
Ainolan läntiset alueet Asemakylä					500	500
Liikenne	1 794	1 000	600	2 200	3 810	7 610
Psl-Rki lisäraide	1 794	1 000	300	1 600	1 700	4 600
Länsi-Ristinummi, Aseman seutu (alikulun liittymät)			300	300	1 310	1 910
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2024-2032				300	800	1 100
Puistot					20	20
Rantapuisto					20	20
Ympäristö	1 729	1 237	900	900	1 100	4 137
Haarajoen pato, kalaportaat	64	287				287
Haarajoen silta (Kuusitie, jalankulku joen yli, tuleva kaava-alue)	50	50				50
Hulevesirakenteet	585	150	150	150	200	650
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	439	200	200	200	300	900
Pilaantuneet maa-alueet, yleiset alueet	291	200	200	200	300	900
Yleisten alueiden viimeistely	300	300	300	300	300	1 200
Maankaatopaikan laajennus, uusi allas (sis. lumenkaatopaikka)		50	50	50		150
Yritysalueet	1 375	1 000	1 000	1 000	750	3 750
Mikonkorven teollisuusalueet			1 000	1 000	750	2 750
Pietilän Yritysalue	1 375	1 000				1 000
Peruskorjaus	5 508	2 550	2 620	4 250	3 575	12 995
Suunnittelu	425	300	300	300	425	1 325
Kunnallistekniikan suunnittelu	425	300	300	300	425	1 325
Kadunpito	3 407	1 180	1 190	2 580	1 780	6 730
Asfalttipäällysteiden uusiminen	250	280	290	260	520	1 350
Katujen peruskorjaus	900	900	900	1 220	1 260	4 280
Keskustan kehittäminen	102			1 100		1 100
Sahankaari	215					
Sibeliuksenväylä	1 940					
Liikenne	890	330	290	630	630	1 880
Liikenneturvallisuus	112	70	70	70	70	280
Liikennevalojen uusiminen	48	30	30	30	30	120
Pyöräilyn kehittäminen	700	200	160	500	500	1 360
Viitoituksen uusiminen	30	30	30	30	30	120
Valaistus	86					
Katuvalojärjestelmän uusiminen	86					
Puistot	210	210	210	210	210	840
Puistot	210	210	210	210	210	840
Ympäristö	490	530	630	530	530	2 220
Katuvalaistus, lampujen vaihto ja valaistuksen saneeraus	460	500	600	500	500	2 100
Keskusta-alueen viheralueiden ja kaupunkiympäristön parantam	30	30	30	30	30	120
Kaikki yhteensä	13 991	9 567	7 895	10 225	11 330	39 017

Liikuntapaikkarakentaminen

Liikuntapaikkarakentamiseen sisältyy liikuntapaikkojen ja -alueiden rakentaminen sekä erilaiset rakennelmat, jotka eivät ole varsinaisia rakennuksia.

Valtuustoon nähden sitova

Sitovuustaso/ hankkeet netto 1000 euroa	Hankkeen budjetti	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Keskuskenttä ja Juholanpelto	10 600	7 026					
Keskuskenttä ja Juholanpelto	10 600	7 026					
Liikuntapaikkojen ylläpito		1 169	30	230	520	1 260	2 040
Juholanmäen tekojään jäähdytyskontti ja muuntaja		1 119					
Lähiliikuntapaikat, ylläpito ja kehittäminen		50			300	280	580
Kuntoratojen ylläpito ja kehittäminen			30	30		660	720
Haarajoen kenttä hiekkatekonurmikentäksi				200			200
Terholan kenttä tekonurmeksi					220		220
Koivusaaren tekonurmen perusparannus						220	220
Liikuntapuiston parkkialue						100	100
Kaikki yhteensä	10 600	8 195	30	230	520	1 260	2 040

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet koostuvat suunnitelluista osakkeiden ja osuuksien merkitsemisestä tai kaupungin omistamien osakkeiden myynneistä ja yhtiöiden pääomituksista. Osakemenoksi kirjataan myös esimerkiksi vuonna 2026 poistuva Koy Järvenpään Terveystalon lainanlyhennysten rahastoitava osuus.

Valtuustoon nähden sitova

Kohteet netto 1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Koy Järvenpään Terveystalo	1 585	1 585				1 585
Koy Ainolan pysäköinti	304	374	404	452	487	1 717
Saunakallion ostoskeskuksen osakkeiden osto	340					
Kaikki yhteensä	2 229	1 959	404	452	487	3 302

ICT- ja irtaimistoinvestoinnit

Irtaimistoinvestointeihin kuuluu investoinnit koneisiin, kalustoon ja laitteisiin sekä aineettomat investoinnit kuten järjestelmät. Irtaimistoinvestointeja seurataan palvelualueittain. ICT-investoinneissa seurantavastuu konsernipalveluilla.

Vuoden 2025 alusta alkaen irtaimistoinvestointeihin on siirretty talonrakennushankkeista niihin aiemmin budjetoidut irtaimisto- ja ict-hankinnat.

Irtaimistoinvestoinnit hankkeittain

Valtuustoon nähden sitova

Hankkeet/ irtaimisto netto 1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Tilaomistus		200				200
Siirrettävät varavoimakoneet 2kpl		200				200
Kauke	58				55	55
Mittauskaluston päivitys 4G-verkkoa tukeviin laitteisiin	58					
Maastomittauskaluston uusiminen rakentamislain vaatimusten mukaisiksi					55	55
Opka	298	410	330	580	1 810	3 130
Opkan oppimisympäristöjen ja tilojen päivittäminen	50	50	50	50	50	200
Uuden Kyrölän päiväkodin kalustus ja varustus (Kyrölän koulun muutos päiväkodiksi)	105					
Oinaskadun pk/alkuopetus	20					
Harjulan ensikertainen varustus	11					
Haarajoen päiväkodin muutos koululle		60				60
Kinnarin päiväkodin muutos moduuliin		90				90
JYK ensikertainen varustus	112					
JYK 2 vaihe, uudisrakennuksen laajennus -kalustus			190			190
JYK 3 vaihe, Kansakoulunkatu 1 korjausinvestointi -kalustus					250	250
Mankalan ensikertainen varustus		100	50			150
Mankalan koulu, kevennetty peruskorjaus -kalustus				350		350
Kartanon ensikertainen varustus				180	70	250
Kartanon yhtenäiskoulu -kalustus					1 250	1 250
Vihtakadun päiväkodin kalustus ja varustus		110	40			150
Vihtakadun yksikkö, peruskorjaus ja muutostyö (päiväkot) -kalustus					190	190
Hyvo	399	185	50	83	40	358
HYVO Esikunta (yleisvar.) kalusteiden korvausinvestoinnit	75	75				75
Keskustan urheilupuisto ensikertainen kalustaminen	70					
Uimahalli: äänentoistojärjestelmä ja kemikaalien mittauslaitteisto	9					
Liikuntapalveluiden investoinnit	110	60		13	40	113
Järvenpää-talon investoinnit	40	50		70		120
Museoiden kehittäminen	95		50			50
Kaikki yhteensä	755	795	380	663	1 905	3 743

ICT-investoinnit

Valtuustoon nähden sitova

Hankekokonaisuus / 1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Arkkitehtuuri ja integraatiot	30	70	50	40	40	200
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	40	110	110	90	50	360
Palvelujärjestelmien uudistaminen/kehittäminen	293	215	310	520	240	1 285
Tiedonhallintajärjestelmien kehittäminen	40	110	50	40		200
ICT Infrastrukturi ja tietoturva	50	130	190	70	70	460
Tietovarannot ja tiedolla johtaminen	280	196	165	100	157	618
Kaikki yhteensä	733	831	875	860	557	3 123

Kehitysinvestoinnit

Kehitysinvestointeihin on varattuna määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan selkeästi, että investointi maksaa itsensä. Hankkeet valikoituvat vuoden aikana.

Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.

Valtuustoon nähden sitova

Netto 1000 euroa	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Vetovoimahankkeet	100	100	100	100	100	400
Tuottavuushankkeet	100	100	100	100	100	400
Siirtomäärärahat	91					
Kaikki yhteensä	291	200	200	200	200	800

Järvenpään vesi

Järvenpään veden investointeihin sisältyy veden toimialaan kuuluvat vesihuoltojärjestelmien, viemärien tms. toteutus. Investoinnit toteutetaan suurelta osin kunnallistekniikan investointien yhteydessä.

Valtuustoon nähden sitova

Sitovuustaso/ hankkeet netto 1000 euroa	Hankkeen budjetti	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Jäve	54 100	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	23 500
Uudet alueet	7 620	1 350	1 440	2 120	1 150	1 110	5 820
Suunnittelu	1 500	150	150	150	150	150	600
Kunnallistekniikan suunnittelu	1 500	150	150	150	150	150	600
Asuminen	1 630	530	600	1 150	130	250	2 130
Jalostettavat kiinteistöt		440					
Pajalanpiha		90					
Jampan keskus, Mahlapolku	200		100	100			200
Anni-tädin kylä			500				500
Ainolan aluekeskuksen eteläosa KAUNISMETSÄ	850			800	50		850
Terholan pientaloalue	250			250			250
Seutulän alue	130				80	50	130
Ainolan läntiset alueet Asemakylä	200					200	200
Asuminen ja yritysalueet	740	70	590	150			740
Poikkien Yritysalue ja Ainolan aluekeskus	740	70	590	150			740
Liikenne	1 700			70	270	360	700
Länsi-Ristinummi, Asemakylä	300			70	70	160	300
Väylän ja Elyn yhteiset hankkeet 2024-2032	1 400				200	200	400
Ympäristö	800	100	100	100	100	100	400
Kunnallistekniikan jakamaton määräraha	800	100	100	100	100	100	400
Yritysalueet	1 250	500		500	500	250	1 250
Pietilän Yritysalue		500					
Mikonkorven teollisuusalueet	1 250			500	500	250	1 250
Infran peruskorjaus	46 480	4 150	4 060	3 880	4 850	4 890	17 680
Suunnittelu	1 500	150	150	150	150	150	600
Kunnallistekniikan suunnittelu	1 500	150	150	150	150	150	600
Kadunpito	10 650	1 150	900	900	1 050	900	3 750
Katujen peruskorjaus	9 000	900	900	900	900	900	3 600
Sibeliuksenväylä ja ak		200					
Alankotien kevytväylä ja Sahankaari		50					
Keskustan kehittäminen	1 650				150		150
Liikenne	270	30	30	30	30	30	120
Liikenneturvallisuus	270	30	30	30	30	30	120
Puistot	400	40	40	40	40	40	160
Puistot	400	40	40	40	40	40	160
Vesi	33 660	2 780	2 940	2 760	3 580	3 770	13 050
Jäve:n omat investoinnit	33 660	2 780	2 940	2 760	3 580	3 770	13 050
Kaikki yhteensä	54 100	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	23 500

KONSERNIYHTEISÖT

Konsernilla tarkoitetaan emoyhteisön sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Konsernisuhteen aikaansaava määräysvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa määräysvalta toisessa yhteisössä. Käsitteet konserni, määräysvalta sekä tytär- ja osakkuusyritys on määritelty kirjanpitolaisissa. Kuntalaissa määritelty kuntakonserni vastaa kirjanpitolain konsernia.

Järvenpään kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät ja muut yhteisöt, joissa kaupunki on osakkaana tai jäsenenä.

Hallintosäännön mukaisesti kaupungin konsernijohton muodostavat kaupunginhallitus, talous- ja konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

Konserniyhteisöissä noudatetaan kaupunginvaltuuston 11.9.2023 § 46 hyväksymää konserniohjetta ja omistajapolitiikkaa. Kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia ja kaupungin voimassa olevat henkilöstöohjeet sitovat konsernia soveltuvin osin.

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöjä ovat sellaiset osakeyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on yksin tai yhdessä toisen tytäryhteisön kanssa määräysvalta. Kaupungilla on määräysvalta kohdeyhteisössä silloin, kun

- sillä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- sillä on yhtiöjärjestyksen, -sopimuksen tai yhdistyksen, säätiön tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä, taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sillä on sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräämisvalta.

Järvenpää konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat talousarviota laadittaessa:

- Järvenpään Mestariasunnot Oy
- Mestaritoiminta Oy
- Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo
- Järvenpään Pysäköinti Oy (sis. Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)
- Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti

Kuntayhtymät

Osa kaupungin peruspalveluista tuotetaan kuntayhtymissä. Kuntayhtymissä toiminnan pääpaino on tuotettavissa palveluissa ja kuntayhtymään sijoitetulla omaisuudella luodaan ainoastaan edellytykset palvelutuotannolle. Osa kuntayhtymistä perustuu lainsäädäntöön ja osa vapaaehtoisuuteen.

Järvenpää konserniin kuuluvat kuntayhtymät ovat:

- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä
- Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
- Uudenmaan liitto

Sotepalveluja tuottavien kuntayhtymien osuudet ja palvelujen järjestämisvastuu ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Vapaaehtoisten kuntayhtymien purut ovat Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän lopputilityksiä lukuun ottamatta viety kokonaisuudessaan päätökseen. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään liittyvä rahaliikenne jatkuu vielä jonkin aikaa mm. perintäkulujen, ulosottokulujen ja tulotilitysten seurauksena.

Konserniyhteisöjen tavoitteet ja seuranta

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on vuodesta 2020 alkaen kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Konserniin kuuluville, olennaisille tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, joita seurataan osana osavuosi- ja tilinpäätösraportointia.

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet tärkeimmille konserniyhtiöille on esitetty talousarvion liitteessä.

Kuntayhtymille ja osin omistetuille yhteisöille ei aseteta yhteisökohtaisia tavoitteita. Yleisesti tavoitteena on, että kaupungin palvelutoimintaan osallistuvien ja sitä tukevien yhteisöjen ohjauksessa edistetään kaupungin strategisten päämäärien toteutumista. Tilaomistuksen liittyvissä yhteistöissä omistusten tarkoitus on kustannustehokas tilojen hallinta, omistusten arvon säilyttäminen ja terveellisten ja turvallisten tilojen varmistaminen kaupungin palvelutoiminnan käyttöön sekä tilakäytön optimointi. Käyttöomaisuuden myynteihin liittyvissä yhteistöissä omistus on strategista ja tavoitteena on varmistaa kaupungin etu elinvoiman, maankäytön, rakennushankkeiden ja kaupungin alueellisen kehityksen näkökulmasta.

Kuntayhtymien ja muiden kaupungin osin omistamien yhteisöjen valvonta- ja ohjausvastuu on toiminnan sisällöstä vastaavalla palvelualueella. Yhteisöjen toiminnassa tapahtuvista poikkeamista, riskeistä ja muista yhteisöihin liittyvistä, oleellisista, kaupungin toimintaan vaikuttavista tekijöistä raportoidaan osavuosi- ja tilinpäätösraportin yhteydessä ao. sitovuustason raporttiin sisällytettävässä osiossa ja tarvittaessa suoraan konsernijohdolle.

Raportointi	Yhteisö
Konsernipalvelut	Nimeltä mainitsemattomat ja palveluihin suoraan linkittymättömät yhteisöt
	Konsernipalvelujen toimialaan liittyvät yhteisöt
	Kiljavan Sairaala Oy
	Muut terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvät yhteisöt
Tilaomistus	Tilojen omistukseen liittyvät asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt
Kaupunkikehitys	Kiertokapula Oy
	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
	Muut kaupunkikehityksen palveluihin liittyvät yhteisöt
KOM-myyntivoitot	Kiinteistöjen jalostukseen liittyvät yhteisöt
Opetus ja kasvatus	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
	Muut opetuksen ja kasvatuksen palveluihin liittyvät yhteisöt
Hyvinvointi	Koy Järvenpään harjoitushalli
	Muut hyvinvoinnin palveluihin liittyvät yhteisöt
TE-palvelut	TE-palveluihin liittyvät yhteisöt
Järvenpään Vesi	Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä
	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
	Muut vesiliikelaitoksen palveluihin liittyvät yhteisöt

LIITTEET

1. Järvenpään vesi liikelaitoksen talousarvio
2. Kooste riskikartoituksista
3. Konserniyhteisöjen tavoitteet 2025–28
4. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvio (täydennetään KH esitykseen)